

Leto XXXIV
Št. 31

Murska Sobota,
12. avgust 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

PRED 20. JUBILEJNIM KMETIJSKO-ŽIVILSKIM SEJOM V GORNJI RADGONI

Rekordno število razstavljalcev

Moto letošnje prireditve:
CIMVEČ ZA IZVOZ!

VSI SMO ČUVARJI NAŠIH MEJA IN SVOBODE

Graničarji praznujejo vsako leto 15. avgusta svoj praznik. Na ta dan zvrstijo številna kulturna in športna srečanja ter obiski mladine in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij. Tako poglavlja sodelovanje med graničarji in prebivalstvom, ki je dobro razvito, hkrati pa izkazuje enotnost in odločenost braniti pridobitve narodnoosvobodilnega boja, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti ter samoupravno socialistično skupnost. Ob našem obisku v enoti Toplice Gajča v Murski Soboti so nam starešine in vojniki pripovedovali o življenju in delu graničarjev, ki je zahtevno in častno. Istočasno pa so izrazili zadovoljstvo nad izredno prijaznostjo in sodelovanjem prebivalstva. To pa je tudi poročilo, da bodo znali braniti naše meje in svobodo, če bo potrebno. Zapis ob dnevu graničarjev objavljamo na 5. strani.

Obmejno mesto, tamkajšnji krajan in še zlasti kolektiv Pomurskega sejma v Gornji Radgoni so že dober mesec v znamenju priprav na letošnjo kmetijsko-živilsko manifestacijo, ki mesto ob Muri spremlja že dvajset let. Iz skromnih začetkov, ko so v Gornji Radgoni zagnani organizatorji pripravljali bolj trgovske sejemске prireditve, ko so razstavljalci svoje police postavili kratko malo na ulicah in parkirnih prostorih, se je v dvajsetih letih razvila sejemská razstava z bogatim programom. Da je sejem že zdavnaj prerasel svoje okvire, ni le spretna poslovna parola organizatorjev, marveč resničen uspeh in odraz potreb po takšni specializirani razstavi.

Na sejmšču v Gornji Radgoni so letos celo povečali razstavne prostore, polepšali in asfaltirali odprti del sejmšča, toda kljub temu je število tistih, ki bi želeli na jubilejnim pomurskem sejmu prikazati svoje izdelke, novosti in zanimivosti, že zdavnaj več, kot to dopuščajo možnosti. Prek 50.000 kvadratnih metrov razstavnih površin so zato že mesec dni pred sejemom do zadnjega kotička razdelili med letošnje razstavljalce.

Kar okrog 700 jih bo iz vseh krajev Jugoslavije in 140 iz tujine iz 12 držav.

Tako kot vsa leta nazaj, so tudi letos v krogu organizatorjev Živilorejska poslovna skupnost Slovenije, zadrúžna zveza ter poslovne in strokovne skupnosti agroživilskega kompleksa.

Tako bodo tudi letos prikazani dosežki na področju govedoreje (na prireditvi bo spet nekajkrat priljubljena in še zlasti za kmetovalce zanimiva in poučna revija najboljših živali s strokovnim komentarjem), ocenili in razstavili

bodo meso in mesne izdelke, prav tako pa bo tudi že tradicionalni prikaz vin zasebnih proizvajalcev in originalnih polnitev.

Vsekakor velja posebej opozoriti na zanimivo osvežitve letošnje manifestacije v Gornji Radgoni, saj bodo letos končno le razstavili najbolj ocenjene konje, poleg te že več let nazaj željene predstavne domače konjereje pa so poskrbeli tudi za revijo teh konj in nastop lipicancev.

Da tudi letos ne bo manjkalo različnih strokovnih svetovanj, podpisovanj raznih sporazumov in poslovnih dogovorov, najbrž ni treba posebej omenjati, saj je prav spremljajoči program sejemské razstave že nekaj zadnjih let požel vrsto priznanj in pohval. Sejem tako že davno ni več zgolj paša za oči, marveč tudi mesto izmenjave izkušenj, razgovorov in dogovorov. Prav slednje pa mu poleg drugih njegovih značilnosti daje posebno mesto med tovrstnimi prireditvami pri nas.

V desetih sejemskih dneh se bo v Gornji Radgoni in okolici zvrstilo toliko različnih prireditev, da bi težko vse stili v ta odmerjeni prostor.

Da bo jubilejni, 20. kmetijsko-živilski sejem, resnično nekaj posebnega in privlačnejšega od prejšnjih let tako za razstavljalce, organizatorje in seveda obiskovalce, po svoje zgovorno dokazuje tudi podatek, da so namreč mnoge razstavljalce zaradi pomanjkanja prostora — žal — morali zavrniti. Letošnji sejem bo namreč ob jubileju zanimiv in tudi aktualen še z nečim. Z motom namreč, ki usmerja razstavljalce — čimveč za izvoz!

Janez Kurbus

SKUPNO SREČANJE NAŠIH DELAVCEV NA ZAČASNEM DELU V TUJINI IN IZSELJENCEV V NEDELJO V MORAVCIH JE LEPO USPELO

Že petič zapovrstjo so se »lastovke« zbrale na svojem tradicionalnem vsakoletnem srečanju. Tokrat v Moravcih, kjer so se srečale že lani.

Organizatorji — OK SZDL Murska Sobota, slovensko kulturno-prosvetno društvo »Lastovka« iz Ingolstadta in podružnica Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti — so poskrbeli, da je bilo v nedeljo popoldne v veliki restavraciji v Moravskih toplicah nadvse priščno in prijetno.

Mnogi so prišli, največ naših delavcev na začasnem delu v tujini pa je prišlo prav iz Ingolstadta, kjer so združeni v »Lastovki«. Prišli so seveda tudi družbenopolitični delavci in predstavniki

gospodarskega življenja Pomurja, vsem zbranim pa je spregovoril Rudi Čačinovič, predsednik komisije za mednarodne odnose pri skupščini SR Slovenije, ki je med drugim poudaril pomen takšnih srečanj. Na njih se naši ljudje, ki začasno živijo in delajo na tujem, seznanjajo z možnostmi za vrnitev in delo doma, prav tako pa na takšen način tudi spoznavajo nove pridobitve v domačem kraju in domovini.

Spregovoril pa je tudi predsednik SPD »Lastovka« iz Ingolstadta Zvone Kokalj, ki je med drugim poudaril:

»Srečanja v domovini so vsako leto lepša in se jih iz leta v leto udeležuje več naših delavcev v tujini in izseljencev. To je tudi potrditev

tesnega sodelovanja med OK SZDL iz Murske Sobotice in našim društvom »Lastovka«, ki trenutno združuje prek 300 stalnih članov, vpisanih pa je še dvakrat toliko.«

Ob glasbi in plesu ter sproščenem klepetu je tudi tokratno srečanje v Moravcih prehitro minilo, še zlasti za vse naše delavce na začasnem delu v tujini, pa tudi za naše izseljence. Zato jih je na poti iz Moravcev nazaj v tujino še daleč daleč spremljala misel in pesem, ki so jo družno zapeli v veliki dvorani v Moravcih: »Jugoslavija, Jugoslavija...«

Zato se hočejo in morajo vrniti, so za trdno sklenili!

Tekst: J. Kurbus

Nazaj v domači kraj...

Dvorana je bila skoraj premajhna za vse, ki so prišli na peto srečanje.

Foto: A. Abraham

Bejrutska drama in bližnjevzhodna kriza se nadaljujeta. Izraelski bombniki so povzročili v Bejrutu pravo razdejanje in reševalci imajo polne roke dela. S težkimi stroji odstranjujejo ruševine in iščejo morebitne zasute žrtve. Medtem pa tečejo diplomatska pogajanja, da bi našli kar najbolj sprejemljive rešitve za vse strani. Ogorčenje spriču genocida v Libanonu pa se vse bolj krepi tudi v samem Izraelu. Tako se je v Tel Avivu konec prejšnjega tedna zbralo okoli 5000 ljudi; Židov in Arabcev, ki so sodelovali v protestnem pohodu in zahtevali, naj izraelska vlada umakne svoje čete iz Libanona.

Afriški vrh čez tri mesece?

Potem ko se je iztekel še poslednji, za 24 ur določen poziv odsotnim afriškim voditeljem, naj pridejo v Tripoli in rešijo Organizacijo afriške enotnosti (OAE), so letošnji 19. afriški vrh naposled dokončno odpovedali in objavili, da ga bodo sklicali pozneje letos, najbrž čez tri mesece. Predsedstvo OAE ostaja tako še naprej v rokah kenijskega voditelja Daniela Arapa Mojia, ki zavoljo pomanjkanja kvoruma niti ni prišel v Tripoli, da bi ga za prihodnje leto izročil libijskemu voditelju Moamerju Gadafigu.

Zbranih 22 afriških voditeljev je pod predsedstvom tanzanijskega voditelja dr. Juliusa Nyerereja sprejelo še zadnji poziv odsotnim afriškim državam, naj pridejo v Tripoli in omogočijo potek vrha, ki bi ga bili morali odpreti minuli četrtek, vendar pa ga prvič v 19 letih obstoja OAE niso mogli zavoljo pomanjkanja potrebnega dvotretjinskega kvoruma udeležencev. Navzoči voditelji so navzočim zagotovili, da Saharska arabska demokratična

republika, katere sporni sprejem v OAE februarja v Adis Abebi je povzročil razkol v afriških vrstah ne bo sodelovala na vrhunski konferenci, ki naj bi se posvetila le najnovejšim vprašanjem.

Dnevni red tega na naglo sklicanega vrha naj bi vseboval le nekaj točk.

Prvič, izvolitev polkovnika Gadafiga za predsednika OAE v prihodnjem letu dni. Drugič, izvolitev novega generalnega sekretarja OAE, namesto Edema Kodja, ki mu je ravno sporna odločitev o sprejemu Saharske republike preprečila ponovno kandidacijo. Tretjič, letni proračun OAE. In četrtič, potrditev gvinejske prestolnice Conakryja kot mesta jubilejnega, 20. vrha prihodnje leto.

Toda ko je poteklo določenih 24 ur za ta zadnji poziv, se je pokazalo, da je stanje udeležbe v Tripoliju nespremenjeno in da kvoruma ne bo moč doseči. Zato so se navzoči odločili, da vrh dokončno odpovejo in ga skličejo pozneje letos, po vsej priliki čez tri mesece, vmes pa naj bi

skušali najti rešitev za nastali razdor v OAE.

Sicer pa v celoti več kot 32 navzočih — to je dva premalo za potrebni dvotretjinski kvorum, ki bi omogočil regularni potek vrha — v Tripoliju nikoli ni bilo, pri čemer so šteli tudi dve sporni delegaciji, saharsko in čadsko.

Mučnega dvotedenskega dogovarjanja in pričkanja v Tripoliju, ki se je začelo 26. julija, ko naj bi afriški zunanji ministri pripravili dnevni red za vrhunsko konferenco, je z odpovedjo vrha sicer konec, vendar pa se zbrani voditelji še niso razšli. Kot je rekel sejšelski zunanji minister Jacques Hodoul, se bo »pravi vrh zdaj šele začel«, pri čemer je mislil na vrhunsko srečanje tistih radikalnih afriških držav, ki podpirajo libijske ideje o koreniti preobrazbi gospodarskega in socialnega tkiva v črni celini. Zdi se, da bo Gadafiga zdaj s temi svojimi istomišljeniki sklical poseben »mini vrh« tako imenovane »napredne Afrike«, ki naj bi pokazala »pravo pot drugim«, kot je bil rekel. (po Delu)

Delo za vojaška tožilstva

Poljska vojaška tožilstva so minuli mesec sprožila postopek proti 127 ljudem, od katerih je 23 obtoženih, da so kršili predpise o vojnem stanju. Med obtoženimi so aktivisti Solidarnosti, znanstveni delavci z visokih šol v Torunu in Siedlecu in neki belgijski državljani, ki je na Poljsko prethotapil radijsko postajo.

Kot je povedal tiskovni predstavnik glavnega vojaškega tožilstva, so prijeli skupino delavcev ilegalne tiskarne, ker so »tiskali in razpečevali besedila, ki bi lahko zbudila vznemirjenje v družbi«.

Neka skupina ljudi je skrivala orožje (strojnice in 12 revolverjev), prijeli pa so tudi delavce ladjedelnice Pariška komuna v Gdynii. Odkrili so jih, ko so skušali pobegniti iz Poljske z neko zahodno ladjo. Odkrili so tudi skupino, ki je nameravala ugrabiti letalo poljske družbe Lot.

Kot je sporočilo glavno

vojaško tožilstvo, so vojaški tožilci uvedli »preventivne akcije« v militariziranih podjetjih in ustanovah, da bi seznanili delavce z »morebitnimi posledicami zaradi neopravičene odsotnosti«.

Poljski tisk je objavil tudi vest, da je okrogno vojaško sodišče v Krakovu obsodilo na štiri leta zapora podpredsednika Solidarnosti v železarni Nowa Huta Stanisława Handzika, ki je po 13. decembru organiziral stavke in »širil govorice, ki so zbudile vznemirjenje v družbi«. Kazen je pravomočna, ker so jo izrekli po hitrem postopku.

Podpredsednik sindikata Solidarnost za Białystok Jerzy Antoni Rybnik, ki se je skrival od 13. decembra lani, se je zdaj prijavil poveljstvu vojvodske milice. V sporočilu notranjega ministrstva, ki ga objavlja PAP, je rečeno, da ne bo »deloval zoper pravno ureditev«, potem pa so ga izpustili.

ODLOČIJO NAJ NEUVRŠČENI

V Bagdadu so uradno sporočili, da Irak ne bo vztrajal, da bi bila sedma konferenca šefov držav in vlad neuvrščenih držav v tem glavnem mestu. Minister za zunanje zadeve dr. Sadun Hamadi je predlagal, naj bi se v začetku septembra zbrali v Bagdadu šefi diplomacij neuvrščenih držav ter sprejeli dokončno odločitev o času in kraju konference. V Bagdadu pa poudarjajo, da Hamadijev predlog ne pomeni še dokončnega odstopa od organizacije konference in iraška vlada se bo o tem predlogu še posvetovala z nekaterimi neuvrščenimi državami.

Predlog Bagdada je odraz sedanja iraške realnosti (vojna z Iranom) in objektivnih potreb, da se dejansko ugotovi, kako neuvrščene države v tej situaciji gledajo na organizacijo konference v Iraku. Po ocenah političnih opazovalcev v Bagdadu se tukajšnje vodstvo zaveda odgovornosti in skuša storiti vse najboljše za interese gibanja v celoti. To potrjuje tudi izjava Saduna Hamadija, ki je dejal, da je Irak sposoben v napovedanem času pripraviti organizacijo konference, vendar ne želi, da bi le-ta potekala v neprijetni atmosferi. Za Irak je po njegovih besedah v tem trenutku najpomembnejše, da gibanje izide iz krize, da preživi in se okrepi. S tem je Irak sprejel tudi pomisleke nekaterih državnikov, ki so mnenja, da zaradi vojne ta država ni najprimernejši kraj za organizacijo konference, pa čeprav so po mnenju Hamadija ti pomisleki posledica nepoznavanja dejanskih razmer v Iraku.

Kot smo že zapisali, pa bo Bagdad opravil še vrsto posvetovanj z nekaterimi neuvrščenimi državami, da bi »našli formulo«, ki bo zagotovila uspeh konference. Odposlanci predsednika Sadama Huseina so tako že odpotovali na Kubo ter v nekatere afriške in arabske neuvrščene države, predvidena pa so še potovanja v druge države. V interesu vseh neuvrščenih držav, pa tako tudi Iraka, je, da bi sedmi vrh kar najbolj uspel.

globus

COLOMBO — V Sri Lanki so ukiniti policijsko uro, ki so jo uvedli na jugu države zaradi neredov. Zivljenje v mestu Galleo se je normaliziralo, novih izgrediv pa ni bilo. Vseeno še velja ukaz o izrednem stanju in cenzuri tiska.

TOKIO — Ob vrnitvi iz ZDA je indijska premierka Indira Gandhi prispela še na neuradni obisk na Japonsko, kjer se je zadržala dva dni. Pogovarjala se je z japonskim premierjem Suzukijem. To je bil prvi obisk po trinajstih letih; komentatorji menijo, da je to začetek nove ere v razvoju odnosov New Delhi-Tokio.

BUKAREŠTA — Sudanski predsednik Nimeri je po obisku v Turčiji obiskal še Romunijo, kjer se je pogovarjal s tamkajšnjim predsednikom Chucheskomo o medsebojnem sodelovanju in mednarodnih problemih.

QUITO — Tudi v Ekvadorju je prišlo do srečanja na vrhu. Španski voditelj Calvo Sotello se je z domačinimi pogovarjal predvsem o medsebojnem gospodarskem sodelovanju.

HIROŠIMA — Oblasti tega mesta so objavile, da je prva atomska bomba v zgodovini človeštva ubila skupno 151689 ljudi. V poročilu je rečeno tudi, da je eksplozija posredno vplivala na usodo 402.491 ljudi v Hirošimi, ki so še desetletja po tem dogodku čutili posledice sevanja.

ANKARA — Druga oktobra bi naj v Ottawi prišlo do srečanja šefov grške in turške diplomacije, kar bi naj privedlo do bistvenega izboljšanja starih odnosov, ki vladajo med tema državama. Boljši odnosi med tema državama so pomembni tudi za ostalo Evropo in svet, saj gre za zelo pomemben strateški položaj, kot je znano, pa je spor nastal zaradi Cipra.

V žarišču dogodkov

Odgovor na vprašanje, ki ga zastavlja naslov, je: 150 milijard dolarjev. V razpravah o iransko-iraški vojni se čisto navaja ta številka, saj je Teheran izračunal, da bi takšna odškodnina odgovarjala za vse, kar je bilo v času vojne uničeno ter česar niso dogradili ali izvozili. Za vojno namreč v Teheranu krivijo Bagdad. Vsoto 150 milijard dolarjev so v Teheranu objavili po iranskem zavzetju Koramšarja. Takrat je namreč kazalo, da se bo kolo vojne sreče obrnilo proti Iraku, kar pa se je za zdaj, čeprav so, iranske sile vzhodno od Basre, vendar zahodno od utrjene meje, ni uresničilo. V trenutkih iranske evforije so namreč v Teheranu pričakovali, da bo Bagdad sprejel vsako zahtevo za ceno miru, vendar so Homeini in funkcionarji vlade v teh zahtevah šli predaleč. Zakaj?

Ko je v septembru pred dvema letoma prišlo do vojaškega spopada v Zalivu, je dobivalo svetovno tržišče iz Iraka 3,7 milijona sodčkov nafte dnevno, medtem ko je bilo iransko gospodarstvo takrat skorajda povsem paralizirano. Naj spomnimo, da se je takrat vnil iz Pariza ajatolah, islamska revolucija pa je imela močne politične posledice, ki so se odražale tudi v gospodarstvu. Tako kot iraško, pa je bilo tudi iransko gospodarstvo močno odvisno od izvoza nafte. Za časa šaha Reza Pahlavija je Iran izvažal dnevno 5,5 milijona sodčkov nafte, po padcu šaha pa je Iran proizvedel dnevno manj kot 2 milijona

sodčkov nafte, izvozil pa le milijon in pol sodčkov. To je pred samim začetkom spopada z Irakom niso bile niti zdaleč izkoriščene vse zmogljivosti naftne industrije. Res je sicer, da je Irak takoj ob začetku vojne vse svoje vojaške sile usmeril proti iraški naftni industriji. Iraški »migie« so neprestano odmetavali zažigalne rakete na Abadan, dotlej največjo svetovno rafinerijo, kakor tudi na druga naftna polja in naftovode sovražnika. Povračilne ukrepe je izvajal tudi Iran, saj so njihovi »phantomi« napadali rafinerije v Basri. Bagdadu in Kirkuku, kakor tudi naftna polja in naftovode proti Siriji in Turčiji. Čim so

odpravili poškodbe, so bila že spet tu iranska letala, da bi nadaljevala s svojo razruševalno akcijo. In obratno. Abadan je bil vedno znova in znova prizorišče napadov, dvigal se je dim, nafta pa je gorela več tednov.

Nesporno je, da so bili, gledano dolgoročno, gospodarski potenciali Iraka in Irana, zahvaljujoč predvsem petrolejskemu dolarju, izredni. Iraško gospodarstvo je do začetka vojne napredovalo s koraki »sedem milj« in obetalo gospodarski »boom«, kakršnega svet še ni doživel. V Iranu je bilo treba seveda nekoliko počakati, da se krhka in mlada revolucija postavi na lastne noge. Računali so, da bo takrat tudi Iran ponudil svetovnemu gospodarstvu podobne angažmaje za razvoj industrije, kmetijstva, infrastrukture in uvoza tehnologije — podobno kot je to že storil Irak.

V septembru 1980 pa je kar čez noč postalo jasno:

začela se je vojna. Načrti o izgradnji in modernizaciji dežele so bili na obeh straneh podrejeni ciljem vojne, saj je bilo treba orožje in strelivo drago plačati in obnavljati. Vendar so začete projekte nadaljevali, za Irak pa je značilen celo svojstven fenomen, saj je sklenil tudi nove pogodbe za razvoj gospodarstva. Vojna pa se je nadaljevala v nedogled, statistiki in poslovneži pa so vse to skušali spraviti v številke in ugotoviti, koliko obe strani stane vojna.

Pri seštevanju so upoštevali vse, kar se pač v takšnih okoliščinah upošteva. Nato je nekdo objavil podatek in drugi so ga ponovili. Tako so izračunali, da izgubita Irak in Iran dnevno zaradi vojne vsak po 80 do 100 milijonov dolarjev. Če računamo naprej, pridemo do zaključka, da stane vojna vsako državo mesečno po tri milijarde dolarjev in ker traja vojna že 22 mesecev, je to skupaj 66 milijard dolarjev. Četudi so ti izračuni še

tako grobi, pa je razlika med 66 milijardami in 150 milijardami, kolikor so izračunali v Teheranu, skorajda nemogoča.

Pri tem se zastavlja vprašanje ali ne želi Iran izkoristiti trenutnega položaja in z odškodnino postaviti na noge vse tisto, kar je doslej zamudil. Morda pa ima Iran tudi svojo, doslej neznano računico, ki jo bo morda položil na pogajalno mizo, če bo do pogajanj sploh prišlo?

Irak doslej nikoli ni izrecno zavnil ideje o plačilu škoda, kar bi lahko razumeli kot željo, da bi se vojna končno le končala. Zato v svetu zdaj razmišljajo o tem, ali bo res denar ustavil vojno, ki je doslej terjala že več kot 140 tisoč žrtev. Iran za vojno izključno krivi Irak, zato je Bagdad zahteval ustanovitev mednarodne komisije, ki naj bi ugotovila, kdo je dejanski krivec. Irak namreč trdi, da je

agresor Iran, ki je 4. septembra s težkim artilerijskim orožjem hkrati napadel več obmejnih mest na iraški strani. V Bagdadu se sklicujejo tudi na številne protestne note, ki jih je tamkajšnja vlada poslala vladi v Teheran in v katerih jo opozarjajo na morebitne posledice. Iz tega izhaja tudi pojasnilo, da je iraška armada še isti mesec prešla na iransko ozemlje samo zaradi tega, da bi pregnala sovražnika, ni pa imela pretenzij po iranskem ozemlju. To je potrdil tudi poznejši prostovoljni umik.

Naj bo kakorkoli že, obe strani bi si morali prizadevati, da se vojna čim prej konča. Žrtve so iz dneva v dan večje, v najdaljši frontalni vojni po drugi svetovni vojni pa stradajo celo otoci. Vojna se obrača zdaj v korist ene pa spet druge strani, koristi od tega pa nima nobena. Vendar pa v tem vojnopolitičnem mozaiku na žalost ne ostaja dosti prostora za upanje.

ogledalo tedna

PRISTRIŽENE PERUTI

Zadnja zamrznitev cen, uslug in kreditov, to pa je že sedmi ukrep zvezne vlade v povojnih letih, ni povzročila mnogo odmevov v tujini, ker pač ocenjujejo ukrep kot enega izmed poskusov urejevanja razmer v gospodarstvu. Več komentarjev in različnih mnenj je slišati v domovini, češ da podobni ukrepi v prejšnjih letih in tudi drugod po svetu, v Evropi so letos zamrzili cene v Franciji, niso dosegli zaželenih uspehov in to predvsem zato, ker so cene takoj po odmrznitvi dobile peruti in so se začele strmo vzpenjati nazgor. Inflacija, in to je osnovni namen zamrznitve, smo na ta način zavirali za nekaj mesecev, potem pa je šlo zopet vse po starim. To je črtnogledi del odmevov na sklep zvezne vlade o zamrznitvi cen.

Za ukrep so se odločili, ker kljub pozivom na zmernost ni prišlo do umirjenja pri cenah. Namesto dogovorjenega 15-

odstotnega zvišanja smo v prvem polletju zabeležili dvig cen na malo za 19 odstotkov, življenjski stroški pa so višji kar za 21 odstotkov. Tudi za stopnjo inflacije vemo, da je ne bomo mogli zadržati pri 15 odstotkih kot smo napovedovali. Lani smo dosegli 40-odstotno inflacijo, letos pa se bo bržda ustavila na 27 odstotkih.

Z ukrepom želimo doseči tri stvari. Najprej bi radi zaustavili inflacijo, potem bi radi prisilili gospodarstvo k iskanju notranjih rezerv in kot zadnje, pridobili bi radi čas za nove ukrepe, s katerimi naj bi spodbudili urejevanje razmer. V Beogradu namreč pripravljajo vrsto programov za zdravljenje našega gospodarstva.

Z njimi naj bi odpravili neskladja, kot so na primer nesorazmernost cen surovin in končnih izdelkov, neuskladenost med ponudbo in povpraševanjem in kar je najvažnejše, nekonkuren-

čne cene našega blaga na tujih tržiščih.

Ob tem velja opozoriti, da osebni dohodki ali plače niso zamrznjeni. V zvezni vladi so povedali, da pričakujejo spoštovanje dogovorov o zviševanju plač, in zato jih ni potrebno zamrzniti. Res pa je tudi to, da so z novimi pogoji za kredite, na primer za kredit za avtomobil je potrebno položiti kar 80 odstotkov pologa, zavri pretirano potrošnjo. Ljudje so jemali kredite za potovanja v tujino, poročajo pa tudi o zlorabah kreditov za zdravljenje. Predložili so lažne dokumente, denar pa uporabili za vse kaj drugega. Račun je bil logičen, kajti pri kreditih je visoka inflacijska stopnja podarjen denar.

Se čas trajanja odloka? Zamrznitev naj bi trajala pol leta, vendar pa pričakujejo podaljšanje najmanj za dve leti. Ali bomo v tem času uspeli odpraviti neskladja? Upajmo. M. Cepić

Izgube so se nakopičile

Čeprav gre začasne podatke — računalniško bodo obdelani in prikazani v posebni informaciji do konca tega meseca — pa pregled tekočih izgub po periodičnih obračunih organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti v prvem polletju letošnjega leta, ki jih je posredovala podružnica službe družbenega knjigovodstva v Murski Soboti, dovolj nazorno opozarja na določene manj razveseljive trende. V obdobju januar—junij 1982 je v Pomurju izgubo poslovalo 19 organizacij združenega dela s področja gospodarstva, ki so »pridelale« 350,28 milijona dinarjev izgube. Le-ta je za 10 odstotkov višja od lanske v prvem polletju, kar znaša 30,54 milijona dinarjev več. V primerjavi z zaključnim računom lanskega leta pa so izgube višje za okrog 20 odstotkov. V organizacijah združenega dela s negativnim finančnim rezultatom je zaposlenih približno 3 tisoč delavcev, kar pomeni okrog 10 odstotkov vseh zaposlenih v pomurskem gospodarstvu.

Največji izgubarji so letos v lendarjski občini, saj nanjo odpade celo 64 odstotkov pomurske izgube. Že vrsto let prednjači po svojem primanjkljaju INA-Nafta TOZD Petrokemija z nekaj nad 110,07 milijona dinarjev, TOZD Rafinerija ima 106,09 milijona izgube, sledijo pa Mesna industrija TOZD Klavnica v Murski Soboti s 34,31 milijona dinarjev, TOZD Elektro M. Sobota 10,52 milijona dinarjev, TOZD Elektro G. Radgona 10,93 milijona dinarjev, Lesnina TOZD Mizarstvo Ljutomer 20,30 milijona dinarjev, TOZD Agropod 14,11 milijona dinarjev in Konus TOZD Usnjarnstvo 12,08 milijona dinarjev izgube. Našteti so samo največji izgubarji v pomurskem gospodarstvu.

Navzlec dejstvu, da so polletne izgube za 13,55 milijona dinarjev manjše od izgub v prvem četrtletju in da se je število izgubarjev v tem obdobju znižalo za 21 tozov oziroma za polovico, pa se je letos izguba pojavila kar pri

11 organizacijah združenega dela. Slabši pogoji poslovanja in druge okoliščine, kot so povečana porabljenost sredstev, višja amortizacija zaradi močno zvišanih minimalnih stopenj in revalorizacije osnovnih sredstev, neplačani prihodki, problemi v proizvodnji, višje obrestne mere in prekomerna zadolženost s krediti, so namreč v mnogocem vplivali na primanjkljaje v dveh tozidih Elektra, Opekarni Puconci, Komunalni G. Radgona, TOZD Mizarstvo Ljutomer, TOZD Usnjarna, TOZD Agropod Ljutomer in druge. Da ne govorimo posebej o že znanih vzrokih za izgube v naftni in mesni industriji. Poleg tega je letos izboljšalo poslovni uspeh le pet organizacij združenega dela, ki so v lanskem šestih mesecih še poslovale z izgubo. To so napr. TOZD Varis, Marles TOZD Tovarna pohištva, Ljutomerčan TOZD Les itd.

Pred izgubami pa žal niso bili imuni tudi v družbenih dejavnostih pomurske regije, saj so v štirih organizacijah združenega dela s tega področja zabeležili nekaj čez 4,63 milijona dinarjev. Ob tem pa velja vendarle ugotoviti, da je ta izguba za 57 odstotkov nižja kot v lanskem enakem obdobju. Največjo izgubo imata TOZD Splošna

bolnišnica (1,52 milijona dinarjev) in TOZD Naravno zdravilišče Radenci 2,77 milijona dinarjev. Spodbudno je, da sta obe izgubi nižji kot v prvih treh mesecih letošnjega leta, kar dokazuje izboljšanje poslovnega uspeha. Manjši primanjkljaj pa imajo še v osnovni šoli Gornji Petrovci in rakičanskem Domu oskrbovancev.

Med pomurskimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi pa je v prvem polletju letošnjega leta poslovalo z izgubo šest sisov. Skupna izguba znaša nekaj nad 26,41 milijona dinarjev, kar je sicer za 30 odstotkov manj kot v lanskem obdobju. Več kot 25,04 milijona dinarjev primanjkljaja odpade na vse štiri občinske zdravstvene skupnosti, preostali delež pa na komunalno skupnost za usposabljanje in razpolaganje s stavbnimi zemljišči G.

Radgona in Ljutomersko občinsko skupnost socialnega skrbstva. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem pa so se izgube v zdravstvenih skupnostih zmanjšale za 34 odstotkov, kar dokazuje, da se že poznajo varčevalni ukrepi in višja prispevna stopnja za zdravstveno varstvo.

Milan Jerše

Sobočani na MDA „Brkini 82“

V klubu mladih v Murski Soboti je bil ob koncu tedna še zadnji zbor brigadirjev mladinske delovne brigade „17. oktober“, ki jo sestavlja okrog 40 mladih iz murskosoboške občine. To je bil zadnji dogovor brigadirjev pred odhodom na republiško mladinsko delovno akcijo „Brkini 82“, kjer bodo naslednje tri tedne kopali jarko za vodovod, urejali gozdne ceste, kmetijske površine in podobno. V brigadi so večinoma srednješolci in mladi delavci ter tudi trije študentje.

Na zboru brigadirjev so za komandanta izvolili Dušana Grofa, poudarili pa so tudi organe mladinske delovne brigade „17. oktober“. Ob tej priložnosti so se seznanili z okvirnim programom del na delovni akciji v Brkinih, predstavili pa so jim tudi samo brigadirsko življenje na trasi in v naselju. Člani te brigade so pred tem opravili že dve lokalni mladinski delovni akciji na letališču v Rakičanu in na republiški mladinski delovni akciji „Goričko 82“. Mladi iz murskosoboške občine so na republiško mladinsko delovno akcijo „Brkini 82“ odpotovali v nedeljo zjutraj.

Ustvarjalnejši pristop ZK do stabilizacije

Vroča tema skorajda vsakršnih razgovorov v tem polletnem času je gotovo stabilizacija. Ne mine dan, da ne bi vedno znova načelniki najnujnost ustaljenega obnašanja na področju gospodarstva, saj tudi polletni rezultati gospodarstva jasno opozarjajo na zaostrenost družbenoekonomskih odnosov v posameznih delovnih organizacijah. Da morajo biti komunisti aktivnejši, predvsem pa bolj ustvarjalni pri reševanju zapletenih gospodarskih problemov, smo slišali tudi na zadnji seji občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti. Menili so, da se morajo komunisti v temeljnih organizacijah združenega dela in tudi v družbenih dejavnostih zavzeti spopasti s težavami. Če bo potrebno, bodo v vodstvih nekaterih organizacij združenega dela morali opraviti tudi kadrovske spremembe.

Ob obravnavi polletnih periodičnih obračunov je zveza komunistov v marsikaterem delovnem okolju že sprejela konkretne ukrepe za aktivnost vseh članov v sindikatu, organih samoupravljanja in med delavci, da bi v prihodnjih mesecih dosegli boljše poslovne rezultate kot doslej. Iz sklepov občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti izhaja tudi zahteva po primernejšem informiranju delavcev. V tem smislu je zveza komunistov dolžna zagotavljati, da bodo vodstveni delavci in strokovne službe

sproti obveščali tako družbeno-politične organizacije kot vse delavce o tem, kako gospodarijo, s čimer jih bodo lahko pravočasno opozorili na določene slabosti in težave. Seveda pa si mora partijska organizacija povsod prizadevati, da bodo omenjene informacije kar se da podrobne, enostavne in jasne ter tako razumljive slehernemu zaposlenemu. Takšen način dobrega informiranja delavcev z rezultati gospodarjenja

pa bo nedvomno pripomogel k hitremu in učinkovitemu ukrepanju za izboljšanje stanja. S temi informacijami pa morajo biti seznanjeni tudi delegati v družbenopolitičnih skupnostih ter samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

Ni odveč povedati, da si morajo v zaostrenih pogojih gospodarjenja v vsaki delovni organizaciji prizadevati, da se čim bolj uveljavijo na domačem in tujem trgu. Borba za izvoz mora namreč postati stalna skrb, kajti drugače si bomo za popolno uveljavitev našega stabilizacijskega politike sploh ne moremo zamišljati. V tem okviru pa mora zveza komunistov dati pobude o vključevanju

nju v mednarodno delitev dela, saj bodo delovni kolektivi le s pomočjo prizadevanj za prodajo blaga in storitev na zunanjem trgu lahko prišli do potrebnih deviz za nabavo določenih surovin in reprodukcijskega materiala. Od tega je navsezadnje tudi odvisna nemotena proizvodnja izdelkov za široko potrošnjo.

Prav tako morajo v vsaki delovni organizaciji komunisti kritično oceniti gibanje delitve osebnih dohodkov. Zveza komunistov pa bi naj ob nespoštovanju družbenega dogovora o razporejanju dohodka in osebnega dohodka v murskosoboški občini samokritično opredelila obnašanje organizacij združenega dela oziroma njegovih samoupravnih organov in vodstvenih delavcev. Člani zveze komunistov se zavzemajo, da lahko delimo le toliko, kolikor smo usvarili z delom, ter da spoštujemo družbeni dogovor, sprejet po samoupravnih poti.

Dosledno uresničevanje stabilizacijske politike pa terja, da se tudi zaostri odgovornost vsakega delavca do dela. Vprašanje kritike in samokritike ob nekaterih primerih neizpolnjevanja obveznosti mora postati osnovni način obnašanja članov zveze komunistov. Na ta način pa bodo zagotovljene tudi ustrezne razmere za hitrejšo uveljavitev samoupravnih odnosov v slehernem delovnem okolju.

Milan Jerše

KLAN, KLAN — NEZAKLAN

Klan, klan — nezaklan, je nekoč dejal zasé Oskar Davičo, ko se je pred kakšnim letom ali več javno spopadel s klani v beograjskih založniških hišah. Socialni pojem za klan je zbiranje istomišljenikov v književnosti ali drugih umetnostih zaradi svojih interesov. O klanih v drugačnem smislu doslej nismo govorili, vendar je neki magister — ni važno kako se piše, temveč kaj trdi in dokazuje na podlagi svoje raziskave — pred kakim mesecem javno nastopil s trditvijo, da je pojava klanov razširjena pri nas že skoraj v vseh delovnih in drugih organizacijah in da zelo spretno uresničuje egoistične interese skupin enakih nagibov in ciljev.

Magister najprej ugotavlja, da se klani bogotijo predvsem v kolektivih, ki niso kdo ve kako homogeni, nimajo razvitega samoupravljanja, živijo v strahu pred nadrejenimi, nimajo kakšnih velikih gospodarskih rezultatov, so navajeni gospodarjenja na tuj račun itd. V takih kolektivih se torej hitro najde nekdo, ki se hude povzpeti čez ostale in suvereno vladati ljudem in sredstvom dela. Metoda njegovega delovanja pa je, da z vsemi sredstvi rine navzgor vse svoje somišljenike in na ta način uresničuje tudi vse svoje interese. Vsakogar, kdor se zoperstavi klanovskemu delovanju, pa klan nemudoma ožigosa in mu vnaprej zapečati usodo.

PISMO IZ BEOGRADA

Kako to navadno izgleda? Nasprotnika klana navadno proglasijo za slabega delavca, za človeka nesposobnega za sodelovanje, za delomrzneža in še kaj podobnega. V kolikor takšno etiketiranje ne zaleže, se klan izjavlja, da je obsojen delavec šovinist, etatist, liberalist ali že kaj podobnega, kar sodi v politični arsenal obsojevanja. Če pa še tudi to ne zaleže, ker je možno, da kdo zlahka dokaže svojo politično neoporečnost, potem se lotijo človeka z medicinskimi pripomočki: razglasijo, kako je zdravstveno dokazano, da je prizadeti duševni bolnik, da ne more biti odgovoren za svoja dejanja in da zato ne more biti koristen kolektivu, ampak je sodelavcem, pravzaprav nevaren. Kolektiv polagoma to sprejema, čeprav nima za trditve nobenih dokazov, kaj šele pismene diagnoze zdravnikov.

Klan nadalje postopa po vseh pravilih igre utrujanja kolektiva z dolgočasnim vodenjem postopkov za pripravljane odločanja, potem pa na hitro sklicuje zbor delavcev, praviloma takoj po delovnem času, ko so še preutrujeni, lačni in nespobni za razsodno odločanje. V takem odločanju člani klanov na hitro berejo predloge in vnaprej pripravljenе sklepe ter se pri tem sklicujejo na eksperte, ki so to pripravili in v katere ni treba dvomiti, kaj šele preverjati njihove predloge. Če se takšnemu odločanju kdo zoperstavi, potem ga na hitro spravijo ob besedo s pripombo »bodi kratak, saj vidis da se nam vsem mudi na kosilo ali večerjo« in če človek trmasto vztraja pri svojem, mu zabrusijo, da to, kar govori, ni na dnevnem redu in naj se zatorej oglasi na nekem drugem sestanku.

Tako potem vsakomu, kdor bi gledal na stvari v zapisnikih, izgleda vse sila demokratično in samoupravno pravilno pa tudi ustavno zakonito, čeprav je klansko delovanje čisto od tega in je temu nasprotno. Klani delujejo praviloma represalivsko na ves kolektiv in posamezne člane kolektiva, a mnogi žrtve klanov sprva same verjamejo, da je z njimi nekaj narobe, da so premalo delovni ali imajo kakšne drugačne napake, ker pač vsak človek ima nekakšne napake in se tega več ali manj tudi sam zaveda. Zaradi tega se žrtve ne pritožujejo zaradi izgube samoupravnih pravic in postajajo razdražljive, neznosne za svojo okolje in čisto se dogaja, da končajo z infarktom, včasih pa tudi v norišnici ali vsaj pri psihiatru.

Klanovsko delovanje je torej bolezen samoupravljanja, ki jo lahko zdravimo samo s hitrejšim uveljavljanjem samoupravnih odnosov v kolektivih in če so klani povezani tudi s skupnostmi. Če tega ne dosežemo, bo masikdo lahko klan, klan in nezaklan v svoji delovni in stanovanjski sredini.

Viktor Sirec

Kdo bo poravnal dolgove?

Sklad federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarstva manj razvitih republik in SAP Kosova se letos spopada s številnimi težavami. Nobena obveznost iz leta 1980 še ni poravnana. Na žiro računih sklada je bilo nakazanih približno pol milijarde dinarjev manj, kot so ob tem času pričakovali. Večina republik še ni sprejela predpisov o prevzemu kosovskih dolgov za prejšnjega posojila in obveznosti federacije za to leto.

O vseh teh problemih so govorili tudi na nedavnem sestanku republikskih in pokrajinskih resorskih sekretarjev z zveznim sekretarjem za finance Jožetom Florjančičem. Dogovorili so se, da bodo od vseh družbenopolitičnih skupnosti, ki doslej svojih obveznosti do sklada še niso poravnale, zahtevali, naj to nemudoma storijo.

Od 799 milijonov dinarjev posojila za leto 1980, za katerega je bil zadnji rok vplačila 5. julij 1982, je do nedavnega prispelo le 398 milijonov dinarjev.

Največ težav, poudarjajo v skladu, povzročajo nekatere skupnosti, ker zavlačujejo s sprejetjem predpisov o prevzemu kosovskih dolgov in letošnjih obveznosti federacije. Vse republike in SAP Vojvodina so se namreč obvezale, da bodo odplačale 1,75 milijarde dinarjev kosovskih anuitet za stara posojila.

Predpisi o tem pa še niso sprejeti. Poleg črne gore in Vojvodine družbenopolitične skupnosti drugod niso sprejele niti družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za zmanjševanje razlik med vpisom posojila in plasmajem sredstev v tem letu. Znano je namreč, da pritekajo sredstva od posojil in odplačevanja kreditov počasneje, kot se vrstijo nove zahteve. Letos je nanesla ta razlika že 755,3 milijona dinarjev.

Zaradi tolikšnega zavlačevanja je bil sklad prisiljen odšteti iz »svoje« blagajne več kot 2,2 milijarde dinarjev za izplačilo obveznic organizacijam združenega dela, ki so vpisale posojilo prej.

Če bodo vse težave, s katerimi se sklad zdaj spopada, uspešno in pravočasno odpravili, bodo dobile nerazvite republike in Kosovo še 5,6 milijarde dinarjev.

Ugodna ocena javne raz- prave

V Murski Soboti je bila razširjena seja predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine, na kateri so najprej obravnavali poročilo o poteku javne razprave o osnutkih dokumentov za 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, in pripombe, ki so se izoblikovale v razpravi v osnovnih organizacijah. Ocenili so, da je javna razprava o osnutkih gradiv za 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo potekal konec letošnjega oktobra v Novem mestu, opravljena v redu, saj je angažirala večino mladih v murskosoboški občini. O tem je bilo govora že na nedavni seji medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje in mladinski poletni politični šoli v Mariboru, kjer so podrobneje spregovorili o osnutku statuta in programski usmeritvi mladinske organizacije v prihodnje.

Zato so na tokratni seji predsedstva OK ZSMS v Murski Soboti sklenili, da bodo pred samim kongresom slovenske mladine znova analizirali dejavnost osnovnih organizacij zveze socialistične mladine v murskosoboški občini na skupnem sestanku. Takrat se bodo tudi odločili za eno od razprav na 11. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije.

V nadaljevanju seje so pregledali in oblikovali predloge za štipendije iz Titovega sklada. Čeprav je rok za prijave podaljšan do 31. avgusta, murskosoboška občina pa ima možnost štirih štipendij za dijake in študente ter 3 za mlade delavce ob delu, so sprejeli prošnje 4 dijakov oziroma študentov ter enega mladega delavca. Pri tem so upoštevali kriterije po katerih je pomemben ne le šolski uspeh, ampak tudi družbenoekonomski položaj prisilca in njegova družbenopolitična aktivnost.

Na predlog kadrovske komisije pa so za delegata na 11. kongresu Zveze socialistične mladine Jugoslavije evidentirali Milana Fujsa, člana predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti.

Člani predsedstva OK ZSMS so se ob tej priložnosti seznanili tudi s krajšo informacijo o udeležbi murskosoboških brigadirjev na zveznih mladinskih delovnih akcijah.

V KORAK Z NACRTI

V Pomurju smo si zadali nalogo, da bomo v letih 1982—85 meliorirali 5.990 hektarjev zemljišč, in sicer: letos 1431 hektarjev, prihodnje leto 18398, v 1984. letu 1711 hektarjev in v zadnjem letu srednjeročnega obdobja 1450 hektarjev. Največ zemljišč bomo usposobili v soboški občini (2330 hektarjev), nato v radgonski (1388 hektarjev), sledi lendavska (1272 hektarjev) in naposled ljutomerska občina (1000 hektarjev). Glede na to, da nosi pri melioracijah 90 odstotkov vrednosti investicij družba, le 10 pa člani melioracijskih skupnosti, gre torej za veliko ugodnost in je prav, da priložnosti ne zamudimo.

Kako potekajo melioracije v Pomurju? To je eno izmed osnovnih vprašanj, ki so zanimala novega predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milana Kneževiča, ki je v petek obiskal Mursko Soboto in se srečal s predstavniki izvršnih svetov, kmetijskih delovnih organizacij, vodne skupnosti in zemljiških skupnosti. Takoj moramo za zadovoljstvom ugotoviti — tako so tudi dejali poročevalci — da potekajo melioracije v Pomurju v predvidenem obsegu in da tudi kakih večjih časovnih zaostankov ni. Kar zadeva letošnji načrt melioracij, na primer v radgonski občini, melioracije že izvajajo, drugod pa se jih bodo lotili v pozno poletnem obdobju oziroma v jesen, ko bodo z njiv pospravili pridelke. Letos bodo izvajali kmetijsko-ureditvene operacije v največjem obsegu v radgonski občini, kjer nameravajo meliorirati 760 hektarjev zemlje, v lendavski občini bodo usposobili 416 hektarjev, v

soboški pa 255. V občini Ljutomer letos ne bodo izvajali melioracij.

Predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo Milan Kneževič je ugodno ocenil prizadevanja Pomurcev, hkrati pa poudaril, da je treba tudi v prihodnje iti v korak z načrti.

V mislih je imel ne le melioracije, ampak tudi komasacije in odkup zemljišč zaradi ureditve večjih proizvodnih kompleksov. Sicer pa je menil, da tudi melioracijske skupnosti morajo sčasoma

Projektanti se velikokrat ne morejo „ujeti“ z zavodom za spomeniško varstvo, ki trmasto vztraja, da je treba naravo ohraniti neokrnjeno, kar pa žal ni mogoče, če hočemo zamočvirjena zemljišča izsušiti. Potrebno je torej posekati drevje, izkopati jarko, zemljo preorati...

„Že res, da nam ni in nam ne sme biti vseeno, kakšna je narava, torej moramo poskrbeti, da jo bodo še naprej krasile ptice, da bo raslo drevje... toda dogovoriti se je treba, kaj naj prevlada na določenem območju: ali bo rasla pšenica in druge poljščine, ali pa bodo še naprej regljale žabe.“ je menil eden izmed udeležencev pogovora o melioracijah. In ker se še menda nismo temeljito dogovorili (projektanti in investitorji na eni strani ter zavod za spomeniško varstvo na drugi), rešujejo vsak primer parcialno, kar močno zavlačuje izdelavo načrtov in seveda melioracije same. Medtem pa inflacija požira načrtovana sredstva.

priti v proizvodne skupnosti. Torej naj bi na usposobljenih in strnjjenih zemljiščih proizvajali vsi lastniki parcel eno kulturo, seveda v ustreznem kolobarju. V kmetijsko-ureditvene operacije naj bi se bolj, kot doslej vključevali tudi porabniki hrane, in sicer ne le posredno (kot zdaj, ko plačujejo določen odstotek od osebnih dohodkov), ampak tudi direktno na temelju samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja. Prizadevanja pomurskih investitorjev v tej smeri so pravzaprav nujna, saj ugotavljajo, da svoj 10-odstotni delež težko zberejo. Melioracije so namreč sila drage. Ker investitorji kaj

prida ne sodelujejo s projektanti, je treba dati veliko denarja ne le za zemeljska dela, ampak tudi za projekte. V kratkem naj bi pri sozdu ABC Pomurka ustanovili posebno koordinacijsko telo, ki bo povezovalo investitorje melioracij. Obetajo si pocenitev del. To bodo dosegli tudi na ta način, da bodo izbirali najcenejšega izvajalca del, kajti poslednje ne sme imeti nihče monopol. Zlasti zasebni kmetovalci, ki pristopijo v melioracijske skupnosti, se pritožujejo, da so dela predraga. Koordinacijsko telo (njegovi

strokovnjaki) pa bo strokovno ocenilo tudi način, kako usposobiti zemljišča. Na vseh res niso potrebne drenažne cevi. Meliorirane površine bo treba tudi bolje vzdrževati, sicer bodo investicije nesmotrne.

Skrbi za usposobitev zemljišč ne prepuščamo zgolj kmetijcem, ampak je to naloga vseh nas, zlasti pa družbenopolitičnih skupnosti, posebej še njihovih izvršnih organov — izvršnih svetov. Ti naj bi v prihodnje temeljiteje spremljali potek izvajanja nalog, sprejetih za to plansko obdobje, je bilo še rečeno na posvetu v Murski Soboti.

Š. SOBOČAN

Mladi Sobočani na karavlah

Na bližnji 15. avgust — dan graničarjev se intenzivno pripravljata tudi občinska konferenca zveze socialistične mladine v Murski Soboti, ki je vodstvom osnovnih organizacij ZSMS v združenem delu in krajevnih skupnostih razposlala plan obiskov v enotah JLA. Skupno z direktorji delovnih organizacij in vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij bodo v nedeljo, 15. avgusta, med 10. in 12. uro obiskali pripadnike obmejnih enot JLA ter ob tej priložnosti graničarjem in njihovim staršim čestitali ob prazniku. Z njimi pa se bodo srečali tudi na športnih terenih in se pogovorili o možnostih nadaljnje sodelovanja vojakov, mladine in občanov. OO ZSMS iz krajevnih skupnosti pa bodo obiskale karavle, s katerimi imajo že dlje časa navezane tesne stike. Za tiste

osnovne organizacije zveze socialistične mladine v murskosoboški občini, ki še nimajo nobenih stikov, pa je to prav gotovo dobra priložnost, da se povežejo s posameznimi karavli, jih obiščejo in se konkretnije dogovorijo o najrazličnejših aktivnostih v prihodnje.

Trdno sodelovanje med mladino in pripadniki obmejnih enot JLA v murskosoboški občini, o čemer pričajo tudi številna priznanja, je že dolgoletno in nadvse uspešno. Razne množične oblike usposabljanja, obiski na karavlah, razne oblike medsebojnega sodelovanja med pripadniki naše armade in prebivalstvom na obmejnem območju so namreč pripomogle k trdnemu varovanju naših meja. To je nedvomno pomembno zagotovilo tudi za naprej!

M. Jerše

Sobočani v Prlekijo

Soboško društvo upokojencev po programu organizira za svoje člane letno več enodnevnih izletov. Pred kratkim so izvedli izlet po Prlekiji. Pot jih je vodila prek Ljutomera do lepe izletniške točke na Jeruzalemu, kjer jim je prijazna Filipčeva družina postregla z domačimi krapci. V nadaljevanju potovanja pa se je kot odlični turistični vodič izkazala Krisia Filipčeva, predsednica KO SZDL Ivanjkovci kot poznavalka sleherne vasi tega območja, ter preteklosti in sedanjih razmer v teh krajih. Čudovita je bila vožnja po tako imenovani vinski cesti med samimi goricami, kjer so v Ivanjkovcih obiskali kmečki turizem Vinka Vincetiča ter se oskrbeli z žlahtnimi breskvami, v nadaljevanju poti si ogledali Ormož in vinsko klet v tem mestu, končali pa pri prijaznem kmetu — vinogradniku Vinku Ivanušu, ki ima solidno urejen kmečki turizem v Malem Brebrovniku pri Ivanjkovcih. Soboški upokojenci so bili navdušeni nad čudovito zeleno valovito Prlekijo, ki prav sedaj z vso lepoto goric vabi turiste od blizu in daleč. Izlet v te kraje bodo še ponovili.

Ivo Orešnik

DVE VESTI IZ UNIVERZALA

Menda je redkokje v svetu so trgovine odprte toliko časa kot pri nas. V lendavskem Univerzalu se pridružujejo ostalim trgovskim podjetjem, ki so pri Gospodarski zbornici Slovenije dale pobudo za pričetek postopka, ki naj bi privedel do dogovora o drugačnem delovnem času. Gre za to, da bi bile trgovine dnevno odprte manj časa. Pri naših sosedih v Avstriji so trgovine opoldne zaprte, prav tako pa enkrat tedensko tudi popoldne.

Najbrž se bodo slovenski trgovci v okviru gospodarske zbornice (potrošniških svetov najbrž ne bodo zaobšli) dogovorili za krajši delovni čas. Zdi se, da taka odločitev ne bi bila narobe, saj je zdaj v trgovinah večkrat (pa ne le v Lendavi) več prodajalcev kot kupcev.

Univerzal Lendava je odgovoren tudi za preskrbo s premogom. V prihodnji kurilni sezoni bi rabili 12 tisoč ton „črnega zlata“, vendar so jim premogovniki doslej dobavili 3 tisoč ton premoga, medtem ko so ga lani 8 tisoč 500 ton. V Univerzalu torej pričakujejo resne težave, saj si ne delajo iluzij, da bi dobili premog v željenih količinah. Njihovi glavni dobavitelji — bosanski premogovniki — zahtevajo poleg visoke cene še sovlaganja v razširjeno reprodukcijo, za kar pa v Lendavi ne morejo zagotoviti sredstev.

DA NAS NE BO ZEBLO

Tako kot prejšnja leta, tudi letos močno primanjkuje kurivo, predvsem premog. Čeprav je bila dobava le-tega v prvih mesecih v soboški občini večja kot v lanskem letu, pa se je v mesecu maju zelo zmanjšala. Da bi zadovoljili mesečne potrebe po premogu, bi potrebovali dva tisoč šeststo ton. Mesečne zaloge pa zadoščajo samo za polovico kupcev. Vzrokov je več. Najpomembnejši pa je ta, ker zmogljivost rudnikov vedno bolj zaostaja za potrebami. Razširitev in posodobitev rudnikov bi pomenila tudi večje količine premoga. Za razširitev zmogljivosti rudniki zahtevajo sovlaganje, za kar pa primanjkuje denarnih sredstev. Zaradi takšnih razmer so se v soboški občini odločili za omejen nakup za zasebnike. Vsako gospodinjstvo lahko kupi samo tri tone. S tem hočejo omiliti pomanjkanje in vsem zagotoviti delno preskrbo.

Od prvega marca, ko so začeli z zbiranjem naročnin, se je prijavilo kar štiri tisoč tristo kupcev. Premog pa jih je dobila polovica. Število naročnikov pa se veča. Veliko je takih, ki so ob visoki ceni kurilnega olja preusmerili na uporabo pre-

moga. Stanje se bo občutno poslabšalo, ko se bodo zasebnim potrošnikom pridružili še vrtni, šole in druge večje ustanove, in tisti kupci, katerim tri tone ne bodo zadošale. Uvoz določene količine briketiranega premoga iz SZ in NDR bi delno prispeval k večji ponudbi. Trenutno poteka dogovarjanje, rezultati le-tega pa so še sprašljivi.

Prodaja plina poteka brez večjih zastojev. Prodajna mesta so organizirana v Murski Soboti, Beltincih in Gornjih Petrovcih. Tudi količina drv zadošča povpraševanju. V Gornji Radgoni se srečujejo z enakimi problemi. Dobavitelji so zmanjšali dobavo premoga skoraj za štirideset odstotkov. Letne potrebe so dvajset tisoč ton, torej vsak mesec tisoč ton. Zaradi pomanjkanja premoga je čakalna doba od enega do dveh mesecev. Naročila zbirajo v treh prodajnih mestih in sicer v Radencih, Vidmu ob Ščavnici in v Gornji Radgoni. Krajevnim skupnostim so poslali predlog, da bi predlagali prednostno listo naročnikov, na kateri naj ne bi bili tisti, ki imajo lasten gozd. Tudi v radgonski občini številno naročnikov stalno na-

rašča. Drugače je s plinom. Prodajalci in kupci so zadovoljni s količino in redno dobavo.

Z dobavo plina pa so zadovoljni tudi v ljutomerski občini. Letno ga dobijo sto šest ton, kar zadošča za vse kupce. Nezadovoljni pa so z dobavo premoga. Do sedaj so prejeli dva tisoč petsto ton, do konca leta pa ga bodo še tri tisoč ton. Potrebe so seveda mnogo večje. Da bi lahko zadovoljili zahtevam vseh tisoč osemsto petnajstih kupcev, bi potrebovali še šest tisoč petsto ton premoga. Pomanjkanje bo trajalo vse do konca leta, kar letos niso zbrali dovolj sredstev za sofinanciranje v rudnikih. Drugo leto bodo pravočasno zagotovili denar, ter tako prispevali k boljši preskrbi.

V lendavski občini prodajajo premog na petih prodajnih mestih. Ker niso zagotovili sredstev za sofinanciranje, tudi dobava močno peša. Z razpoložljivimi količinami zadovoljuje le dvajset odstotkov potreb. Letno bi potrebovali petnajst tisoč ton, letos pa bodo dobili samo sedem tisoč ton. S septembrom pa bodo začeli tudi z omejeno prodajo za zasebnike.

Majda Zver

20. JUBILEJNI MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM GORNJA RADGONA OD 20. DO 29. AVGUSTA 1982

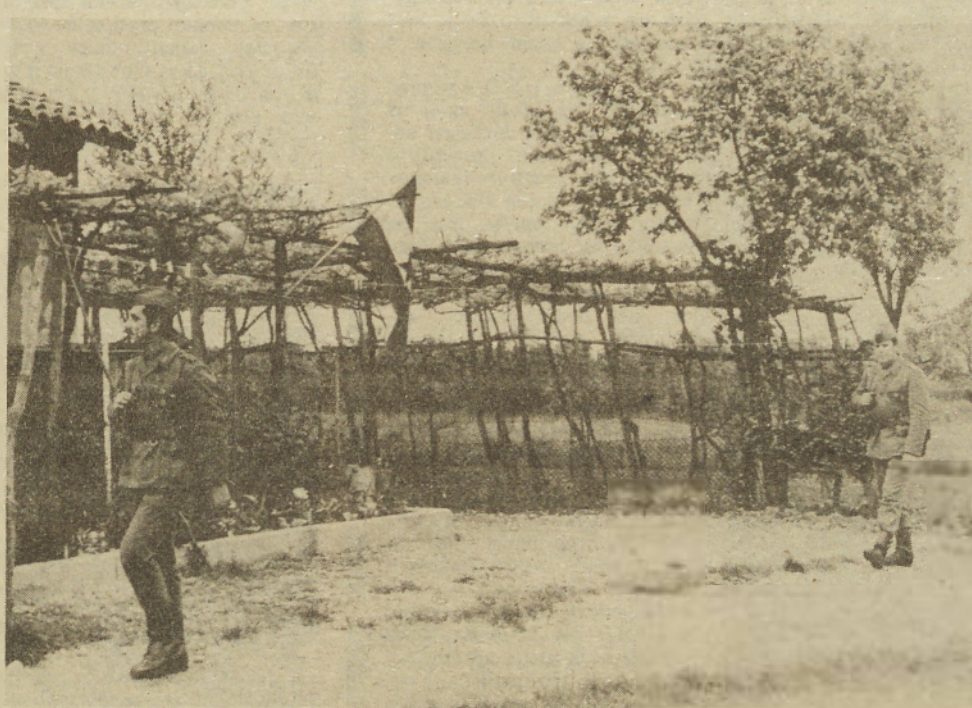
Razstava domače in tuje kmetijske mehanizacije... goveje živine, plemenskih prašičev, konj, ovac, perutnine, živilsko predelovalne industrije, vina, mesa, mlečnih izdelkov, semen, trsničarstva.

Strokovne razstave, demonstracije, degustacije in bogat zabavni program.

Vsi smo čuvarji naših meja in svobode

V narodnoosvobodilnem boju smo si Jugoslovani priborili svobodo, skovali bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti ter socialistično samoupravno družbo. To so vrline, ki jih mora znati ceniti sleherni državljan. Zlasti še, ker je bilo za vse to žrtvovanih veliko človeških življenj. To je še zlati pomembno v današnjem razburkanem svetu, ki je poln grozot in sovraštva, zato morajo biti naše meje varne.

Vsako leto 15. avgusta praznujejo graničarji svoj praznik, z njimi pa tudi delovni ljudje in občani, saj smo vsi čuvarji naših meja in svobode. Ob tem prazniku smo obiskali enoto graničarjev Toplice Gajiča in se pogovarjali o njihovem delu in življenju. V našem pogovoru so sodelovali starešina Zoran Stojanovič ter vojaki Krešimir Dolenčič, Dragiša Krstič in Drago Kremenjaš.

Graničarja na obhodu

GRANIČARJI ŽIVJO S PREBIVALSTVOM

V naših prizadevanjih pri pripravi na splošni ljudski odpor in družbeno samozastoj je izredno velikega pomena sodelovanje pripadnikov

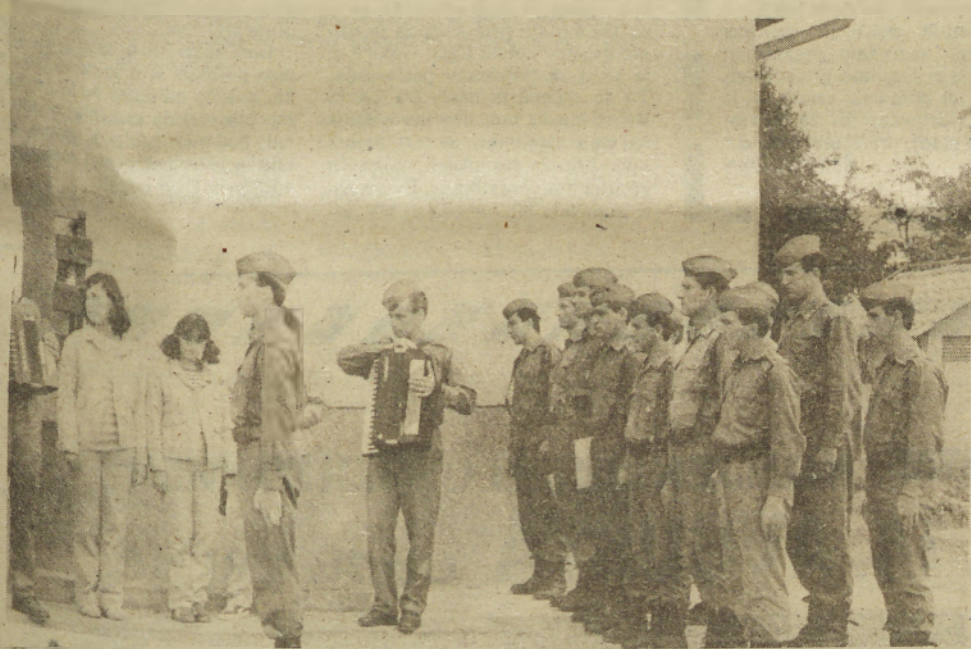
gradnji komunalnih objektov ali pospravljanju poljščin. Enota graničarjev Toplice Gajiča pa tesno sodeluje tudi z osnovnimi in srednjimi šolami ter z družbenopolitičnimi organizacijami. Z

jo svoje predstavnike v občinskih konferencah ZK in SZDL, tesno sodelujejo tudi s pripadniki teritorialne obrambe in zveze rezervnih vojaških starešin. Prirejajo skupna predavanja in raz-

političnemu delu in obravnavajo partijske in druge dokumente, ki so jim vodilo pri njihovem delu. Biti graničar namreč pomeni odgovorno ali častno nalogo. Pripadniki JLA sodelujejo z brigadirji republiške mladinske delovne akcije Goričko 82 na kulturnem in športnem področju. Zavedajo se, da imajo mladinske delovne akcije vse od osvoboditve pa do danes pomembno vlogo za našo družbo, zlasti na področju stabilizacije, varčevanja itd.

V razgovoru z vojaki — graničarji smo tudi izvedeli, da so izredno zadovoljni, ker služijo vojaški rok v tem delu Slovenije, ter da so zelo cenjeni med prebivalstvom, saj si ob vsaki priložnosti pomagajo. Veseli pa so tudi, da so spoznali te kraje in ljudi, ki so izredno prijazni, saj se zavedajo, da so naloge graničarjev med najodgovornejšimi v JLA. Prav tako se prebivalstvo dobro zaveda, da bo skupaj s pripadniki JLA branilo pridobitve naše revolucije, če bo to potrebno. Skratka, povsod, kjer se graničarji pojavijo so prisrčno sprejeti, kar tudi znajo ceniti in se počutijo, kot bi bili v domačem kraju. Zato so tudi ponosni, da na kapi nosijo petokrako zvezdo, ki je tako cenjena.

F. M.

Srečanja med graničarji in mladino so pogosta

kov JLA s prebivalstvom. Prav na tem področju so graničarji razvili pristno sodelovanje, saj jih prebivalstvo sprejema za svoje, jim pomaga in obratno. Graničarji se aktivno vključujejo v razne akcije, pa naj si bo to ob raznih nesrečah, pri

mladino prirejajo proslave ob raznih praznikih in srečanjih, se dogovarjajo za delovne in druge akcije, prirejajo kulturna in športna srečanja, kviz tekmovanja in drugo. Pripadniki JLA ima-

govore, ki so zelo koristni, hkrati pa prispevajo k po- glabljanju sodelovanja ter razvijanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. V enoti graničarjev Toplice Gajiča dajejo posebno skrb tudi družbeno-

VOJAK KREŠIMIR DOLENČIČ IZ ZAGREBA: »Prijetno sem presenečen nad vplivnostjo prebivalstva tukaj ob meji. Vesel sem, da prav tukaj služim vojaški rok.«

VOJAK DRAGIŠA KRSTIČ IZ NOVEGA SADA: »Lahko rečem, da mi je tukaj v Murski Soboti zelo všeč in da je v tem kraju prijetno služiti vojaški rok. Tukaj so tudi zelo razglašeno družbenopolitično delo, športne in kulturne prireditve.«

VOJAK DRAGO KREMENJAŠ IZ ZAVIDOVIČEV: »Čeprav živim ob meji, se počutim, kot bi bil doma. Dobro sodelujemo s prebivalci in jim pomagamo, če je to potrebno. Oni pa so tudi zelo prijazni do nas.«

STAREŠINA ZORAN STOJANOVIČ: »V enoti Toplice Gajiča namenjamo posebno skrb družbenopolitičnemu delu graničarjev, hkrati pa razvijamo tesno sodelovanje z mladino, družbenopolitičnimi organizacijami in prebivalstvom.«

DOMOVINA JE NAJLEPŠA DEŽELA

Tako ne trdimo le tisti, ki srečno živimo v domovini, pač pa tako še morda močnejše čutijo tisti, ki si kruh služijo v tujini. Nič čudnega torej, če se naši delavci, začasno zaposleni v tujini, in naši izseljenci, ko se vsako leto srečajo na tradicionalnem shodu, o domovini, o rojstnem kraju in vrnitvi domov najraje pogovarjajo. Kot da jim je težko govoriti tudi o kruti resnici, da so daleč od doma — pa čeprav žive tam že vrsto let — še vedno tuji med tujci.

Čimprej priti domov. Ena sama in velika želja v srcih mnogih naših delavcev na tujem.

OLGA KERČMAR, učiteljica slovenskega pouka v Ingolstadt: »V Ingolstadt imamo precej slovenskih otrok, ki obiskujejo slovensko šolo oz. dopolnilni pouk. Tako poučujemo v materinem jeziku 73 učencev, poleg dopolnilnega pouka pa imamo še vsako soboto v društvenih prostorih Lastovke malo šolo. Vse otroke, ki obiskujejo slovenski dopolnilni pouk, moram pohvaliti, saj so izredno pridni in se z neko posebno ljubeznijo učijo domačega jezika in drugih slovenskih predmetov. Prav vsi se namreč zavedajo vrnitve v domovino in si je močno žele. Hkrati pa tudi vedo, da se morajo učiti, da se bodo lažje vključili v življenje doma. Seveda pa si tudi sama želim skorajšnje vrnitve.«

ANTON KRANJČAN, že 11 let zaposlen v Nemčiji: »O svoji vrnitvi v domovino še ne morem povedati kaj točnega, čeprav se zelo želim vrniti. Po poklicu sem sicer rudar iz Velenja, v Nemčiji pa delam pri firmi za polaganje ploščic in estrihov. Z veseljem pa se vključujem v delo slovenskega prosvetnega društva Lastovka, ki nam v resnici pomeni nekakšno zatočišče sredi tujega sveta. Tako vsi lažje živimo v tujini, saj se lahko vsaj v naših prostorih pogovarjamo z domačimi ljudmi v slovenskem jeziku. Seveda pa si prav vsi želimo čimprej »odslužiti« to obdobje tujine in se vrniti domov.«

RENATA ZEMLJIČ, 11-letna učenka osnovne šole: »Uspešno sem končala 5. razred osnovne šole, seveda pa obiskujem tudi slovenski dopolnilni pouk. Veliko prijateljev in prijateljcev imam v nemški in predvsem v slovenski šoli, ki jo zatoraje obiskujem. Radi imamo svojo tovarišico, ki se trudi, da bi nas naučila lepo govoriti in da bi kar najbolje poznali svojo domovino. Meni je sicer lepo tudi v Nemčiji, vendar si z mamico in očkom vsi želimo čimprej domov. Ne vem še sicer, kdaj bo ta veseli dan, upam pa, da bo to čimprej. Veste, v tujini so tudi prijatelji, toda takšnih, kot so doma, ni nikjer drugje na svetu. Zato si želim čimprej domov.«

EMIL NOVOGRADec doma iz Pirana, zaposlen v Ingolstadt: »V Nemčiji delam kot monter, v prostem času pa zelo rad hodim v naše prostore Lastovke. Tam se ob srečanju z našimi domačimi ljudmi lahko sproščeno pogovarjam, tudi kegljamo in imamo druge športne prireditve. Tudi kulturne manifestacije, ki jih organiziramo, nas združujejo, prav tako pa številna družabna srečanja. Ob vsem tem pozabimo na tujino in smo bližje domovini. Tako se tudi s Slovenci v društvu med seboj spoznavamo.«

SIDONIJA ŠERUGA, dela v Ingolstadt: »Že devet let tujine je za menoj. Z mozem delava v tovarni Telefunkens v Nemčiji, doma pa imava sina. Zato se pogosto vračava domov in si tudi želiva skorajšnje vrnitve. Če bo vse po načrtih, se bova čez dve leti za stalno vrnila, saj si že vsi želimo, da bi bila družina skupaj. Težko je daleč od domačega kraja in zato imamo vsi, ki delamo v tujini, eno samo veliko željo — čimprej se vrniti nazaj v domovino!«

Tekst: Janez Kurbus,
Foto: Abraham Albert

Kumarice prinašajo milijone

Novinarji pravimo poletnim mesecem čas kislih kumaric. To je namreč obdobje, ko se „nič ne dogaja“. Povsem drugače pa je z občan, ki se ukvarjajo s pridelovanjem ta pravih kumaric. Le-te zanje niso prav nič kisle, ampak „sladke“, saj jim prinašajo milijone.

Tisti dan, ko smo se oglasili na odkupni postaji Emone v Razkrižju, je bilo zelo živo: številni pridelovalci s tamkajšnjega območja so pripeljali svoj pridelek (kumarice seveda) in zdaj ga je bilo treba ne le stehitati, ampak tudi sortirati. Kumarice so torej vsipali v preprost stroj in ta je določil, v kateri kakovostni razred sodi posamezen „sadež“. Stroj je bil pravičen; vsem prinašalcem je delil „usodo“. Po enakih kriterijih. Če bi to opravljal človek, bi bil bolj subjektiven, manj pravičen.

Pridelovanje vrtnin na območju Razkrižja se je močno razmahnilo. Tod namreč nimajo veliko zemlje, delovnih moči pa še kar precej, zato je tovrstna proizvodnja kot nalašč zanje. Pa ne samo zaradi zaposlitve, ampak predvsem zaradi ustreznega dohodka. Na 10 arih je moč pridelati več kot tri tone kumaric. Izkušeni pridelovalci dosežejo celo številko 5 ton. Agroploj Ljutomer odkupuje letos kumarice I. kakovostnega razreda po 18,10 dinarja, II. kakovosti po 12,50 in III. po 5,75 dinarja. Tam, kjer kumarice pobirajo vsaki drugi dan, gre polovico pridelka praviloma v II. kakovostni razred, po 25 odstotkov pa v I. in III. razred. Na 10 arih je moč s kumaricami zaslužiti do 45 tisoč dinarjev. Lepa vsota, mar ne? V primerjavi z dohodkom v živinoreji, kjer je treba govedo pitati skorajda dve leti, je zaslužek pri kumaricah nadvse privlačen.

„Je res tako, tovariš dipl. ing. Stevo Preglej?“ smo povprašali povrtin v TOZD Agroploj Ljutomer.

„To prav gotovo drži. Z

načrtnim delom in ceno seveda skušamo spodbuditi čimveč lastnikov parcel, da bi se ukvarjali s pridelavo vrtnin za potrebe naše predelovalne industrije. Do surovin prihajamo na več načinov: Z lastno kooperacijsko proizvodnjo, pridelovanjem, organiziranim v okviru zadrug Panonka in Radgona ter Mursko Središče, nekaj vrtnin pa bomo kupili tudi od kmetijskih zadrug v Vojvodini in Slavoniji.“

„Koliko posameznih vrst povrtin pa nameravate pripraviti za konzerviranje?“

„Proizvodni objekt smo v Lju-

paprike, 20 ton fižola, 80 ton rdeče pese, 7 ton suhega semena golic, obeta pa se nam tudi odkup ajde in prosa.“

„Boste vse to sami predelali?“

„Kumarice, zelje, feferone, papriko... bomo zaenkrat pripravili kot polproizvod, ki ga bomo pozneje, ko bodo avtomati za konzerviranje stekli, predelali v končni produkt in ga ponudili tržišču. Torej konzervirane povrtnine. Rdečo peso bo dobila tovarna Etoš v Celju, ki jo bo predelala v živilsko barvilo. Fižol bomo v naravnem stanju dali trgovski mreži, prav tako pa tudi

13 hektarjev njiv. Največjo površino je prosu namenil znani kmet iz Noršinec pri Ljutomeru, saj ga je posejal na 10 hektarjih. Če bo pridelal vsaj poprečni pridelek 2 toni na hektarju, bo izkupiček kar lep. Še dražja pa je ajda, ki so jo naši sodelavci zasejali na 4 hektarjih. Te je moč pridelati na enem hektarju 1 tono.“

Tako torej v TOZD Agroploj Ljutomer. Ne čakajo zgolj na zadruge, ampak v direktnem stiku s kmetovalci pospešujejo proizvodnjo. Povrtine in dosevki, za katere se jim tudi gre, ne rabijo veliko zemlje, pač pa nekoliko več ročnega dela. Prav tu pa bi morali še bolj poprijeti na tistih območjih naše pokrajine, kjer imajo manjše obdelovalne površine in veliko pridnih rok. Da, pridnih! Žal ima človek večkrat občutek, da Pomurci nismo več tako delavni, sicer bi bili bolj podjetni. Glede na to, da nam blagostanja ne bo nihče prinesel na krožnik, je čas, da se zavemo in poprimemo tudi v „nepomurskih“ dejavnostih. Ena izmed teh je pridelovanje povrtin. Kljub doseženim uspehom (Agroploj ima 110 kooperantov), rezultati še vedno niso taki, kot bi realno lahko bili. Da se bo stanje spremenilo, pa bo treba premagati staro miselnost, češ: mi smo živinorejci. To že, vendar je ob tem še dovolj časa tudi za postransko dejavnost. Priporočamo jo tudi zaradi možnosti dodatnega zaslužka.

V Agroploju Ljutomer zdaj delata na področju pospeševanja pridelovanja povrtin dva strokovnjaka. Letos se jima bo pridružil še en, kar pa bo verjetno še vedno premalo glede na načrte, ki jih imajo. Prav bi torej bilo, da bi se nekoliko bolj podvizali tudi pospeševalci v posameznih zadrugah oziroma temeljnih združnih organizacijah. Vsi si moramo prizadevati, da na tej pomurski zemlji, ki je je za pridelovanje živeža žal vsako leto manj, pridelamo čimveč.

Š. SOBOČAN

Prevzema kumaric v Razkrižju.

Foto: Š. S.

tomeru dobili 1979. leta. Žal se je zataknilo pri nameravanem uvozu „konzervne linije“, zato smo jo naročili pri domačem proizvajalcu, enako pa seveda mnogi drugi, zato se je čas dobave nekoliko zavlekel. Zdaj je oprema končno pri nas, treba jo je le še nekoliko izpopolniti in montirati. Prihodnje leto bo stekla poskusna proizvodnja. Upam, da bomo kmalu zatem prešli na redno produkcijo.

Letos bomo od naših dobaviteljev predvidoma prevzeli 170 ton kumaric, 400 ton zelja, 100 ton sladkih feferonov, 200 ton

bučna semena, ki jih bo prevzela oljarna.“

„Emona, TOZD Agroploj, pa si prizadeva, da bi kmetje spet sejali prosa in ajdo. Kakšni so dosedanja rezultati?“

„Res je škoda, da so naši proizvajalci opustili ta dva strnišča dosevka. Ni res, da na tem območju ne bi uspevala, le pravo seme je treba izbrati in posejati dovolj zgodaj. Sejanje na njivi, kjer je bila pred tem pšenica, ne da pričakovanih rezultatov, zato priporočamo setev na njivi, kjer je bil prej ječmen. Ta, kot veste, bolj zgodaj dozori. Naši kooperanti so letos zasejali s prosom

NA BOBRE VSTOP PREPOVEDAN

Na rokavu Mure pri Dolnji Bistrici je 1967. leta kmetijska zadruga Črenšovci dala zgraditi tako imenovano kolišče Bobri. V petnajstih letih so Bobri menjali več lastnikov, prav tako pa tudi upravnikov, in zlobneži pravijo, da so vsi obogateli. Nekaj resnice v tej trditvi prav gotovo je! Res pa je tudi, da danes gostišče Bobri kaže zelo klavno podobo. Še več: zaprto je, „ponaša“ se zgolj z goli-

pravljeni plačati razumno najemnino.

Kako naprej? Tako, kot je zdaj, ne more in ne sme ostati. Bobri so neke vrste zanimivost Pomurja, svojčas zelo obiskana turistična točka. V času, ko si prizadevamo za čimvečji gostinski in siceršnji turistični promet, moramo izrabiti vse možnosti za ustvaritev cilja. Bolj gospodarno kot nabiti tablo z napisom Vstop prepovedan, bi bilo, če

mi sestamni, prinaša na „razgledno ploščad“ pa preprečujeta po dve deski, zabiti čez vhod, na njiju pa sta napis: Vstop prepovedan! Sila neprijetno se zdaj počuti človek, nekdanji gost, ki je to pustil veliko denarja, ko vidi da upravljalci sredstev niso kaj prida namenili za obnovo.

Bobre so zaprli pred letom dni. Menda so vsak mesec namesto dobička prinašali 10 tisočakov izgube. Sedanji upravljač TOZD Gostinstvo Lendava si res ni mogel privoščiti izgube še na Bistrici, ko pa si na vse kriplje prizadeva za pozitiven uspeh v hotelu Lipa. Odločil se je torej za prekinitve poslovanja. To je najenostavnejše. Da pa bi Bobre morda predali v upravljanje kakemu zasebniku, o tem najbrž niso preveč razmišljali, sicer bi gostišče zdaj obratovalo. Interesenti so menda bili, seveda so bili pri-

pač druge rešitve ni, da bi gostišče prodali. Kak podjetnež bi ga hitro usposobil za ponovno obratovanje. Da, usposobil. Ne bo namreč dovolj zgolj oprema, ampak bo treba preveriti tudi „temelje“ — lesene, v vodo in zemljo zabite pilote, ali so dovolj močni za „tovor“ — gostinski objekt in množico ljudi. Bobri so imeli vselej veliko gostov. Resnici na ljubo pa ni moč prezreti dejstva, da so bili med obiskovalci tudi nekateri kalilci javnega reda in miru. Ti so veliko „pripomogli“, da so starejši ljudje začeli gostišču obračati hrbet.

Bodi tako ali drugače, Bobri še niso potonili. Kot je razvidno s slike, kolišče od daleč ne kaže, da bi mu bila zadnja ura. Naj bi mu res ne! Sedanje tablo s prepovedjo obiska je treba čimprej zamenjati s voščilom: Dobrodošli.

Š. SOBOČAN

KONJENSKI KLUB LJUTOMER

VAS VABI V SOBOTO, 14. AVGUSTA OB 15. URI NA

VELIKO TOMBOLO,

DOBITKI:

GOLF JGL 1 kom.

ZASTAVA 101 3 kom.

ZASTAVA 850 1 kom.

JADRICA ELAN 1 kom.

ki bo na hipodromu v Ljutomeru

1500 l kurilnega olja

JADRALNA DESKA D2 1 kom.

2000 kom. OPEKE

GARNITURA MARLES

IN ŠE VEČ BOGATIH DOBITKOV!

Poleg pristnega ljutomerskega vina nudimo tudi specialitete na žaru in vola na ražnju.

TOMBOLA BO OB VSAKEM VREMENU!

PRED IN ZA KAMERO

Dober mesec je že, kar so v Pomurju v gosteh slovenski filmarji, ki snemajo sedem televizijskih nadaljevanj in celovečerec po romanu Miška Kranjca: Strici so mi povedali v režiji Franceta Stiglica. Ves čas so v ospredju pozornosti domače javnosti, kjerkoli se pojavijo: najsi bo to v Filovcih, v filovskih goricah, Lendavi, Renkovcih, Nedelici in drugod, kjer bni kamera. Tako je bilo živahno v Selu, kjer so uprizarili pravcato filmsko proščenje pred znano rotundo. Pri tem je sodelovalo okoli 250 stativov. Še prej pa je bilo delovno v soboški Zvezdi, katere restavracija je imela v sredo starinsko preobleko. V njej pa so se poleg filmarjev in znanih slovenskih igralcev gibali tudi domači obrazi. Tako je bil z violino nepogrešljiv Didi, Koci-

Ciganka: »Nekaj od toga bi rada zadržala za sebe.«

Ivan: »Ja!«

Ciganka: »Itt vagyok (tú san). Pridi.«

Kader je iz prve epizode nadaljevanke pod naslovom Fačuk, sledile pa bodo še: Rodovna skupnost, Ljubezni, Vojna, Zemlja, Veselo gostivanje (kakršnen je tudi naslov celovečerca), ki ga snemajo sočasno z nadaljevanjami in Polanska smrt. Tako bo ekranizirana celotna rodovna kronika Kranjčevega rodu Pucko oziroma Fujsov in saga o prekmurškem človeku, za kakršno lahko projekt Stricov označimo že sedaj, v delovnih smetnih dneh, v katerih vreme letošnjega muhastega poletja številni ekipi ni naklonjeno. Zato pa so ji ljudje, kajti med Pomurci je veliko zanimanja za

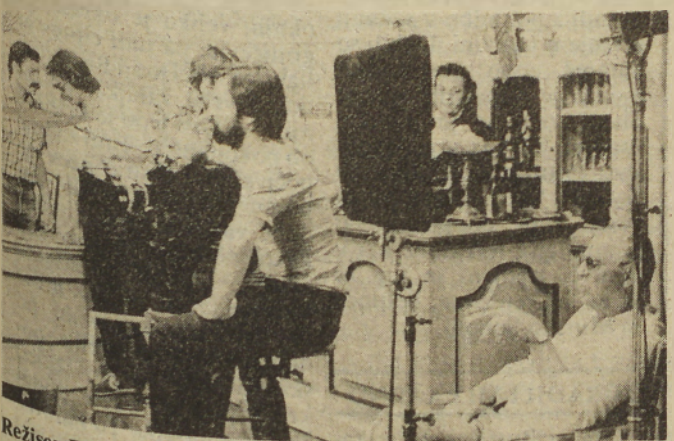
Znani slovenski igralec Radko Polič-Rac v vlogi starejšega sina Ivana v zapnem pomenku s Ciganko — Meto Vraničev. Posnetek je iz prve epizode nadaljevanke Fačuk.

prova banda, ki je poskrbela za pravo gostinjsko vzdušje pretekli dnaz glasbo, v ospredju kamere pa sta bila Radko Polič-Rac in Meta Vranič. Prvi, uspešni slovenski igralec, v vlogi starejšega sina Ivana in ona, kot Ciganka, ki mu prerokuje, pri tem pa nedvoumno vabi in razkazuje svoje čare. Pričel je tudi s pesmijo. Dialog med njima, ki sledi, je naslednji:

osrednji slovenski televizijski in filmski projekt, pred kamero pa se v teh dneh poleg znanih igralcev zvrščajo tudi številni domači statisti, da bodo tako nadaljevanke kot celovečerni film zares naše. O slednjem — filmu Veselo gostivanje — je pisatelj Miško Kranjčec tako že dejal, da mora biti premiera v njegovi rodni Polani. In verjetno mu bo kot avtorju literarne predloge, točneje nagra-

Preden pade klapa je potrebno vedno znova urediti obraze igralcev, za kar skrbi kreatorka maske Berta Meglič, osvežiti tekst, kar ni najlažje, če je predi dialekt kot je prekmurški in Branko Šimen se ni naključno popraskal po bradi, ko je Meti Vraničevi poskušal pojasniti kako se po naše reče »gavalejri« in ne »gavaliri.«

Režiser France Stiglic daje nasvete pri zadnji vaji pred snemanjem v soboški Zvezdi, ki je temeljito spremenila podobo svoje restavracije. Direktor fotografije Vilko Filac pa očitno premišlja s katerega zornega kota bo posnel prizor.

Ivan: »Od kod si?«

Ciganka: »Od tu pa od tan.«

Ivan: »Ti si tan ge so penezi!«

Ciganka: »Pejnez, mužika, pa gavaljri.«

Ivan: »Ti si srečna. Vse maš.«

jenega romana Strici so mi povedali in ostalih del, ki so izročila tako filma kot televizijskih nadaljevanj, želja izpolnjena.

Brigita Bavčar
Foto: Albert Abraham

Poletna fotogalerija

Galerija soboškega kulturnega centra je v poletnih dneh postala fotogalerija, kajti v njej je od 27. julija do 13. avgusta na ogled zanimiva razstava umetniških fotografij Miroslava Zdovca, Marijana Pfeiferja in Rojaka Jožeta Kološe-Kološa. Zdovc in Pfeifer razstavljata v mali dvorani. Kološ pa v galeriji. Slednji razstavlja glavnem priznana dela iz ciklusa Koštabona, v katerem se razhaja z domačijsko fotografijo filovskih lončarjev, prekmurških domačij, ciganke Ile in drugih, po katerih ga v svetu ob Muri najbolj poznamo. Njegova preselitev na Primorsko je soočanje z novo naravo, kar se odraža tudi na njegovih fotografijah. V fotolikovnih razmišljanjih ob vasi v neposredni bližini Kopra — Koštaboni naprimer in tudi drugih delih, ki so na ogled v galeriji.

grafije v opozorilo vsem, da ohranimo našo naravo, njene lepote in nje slikovno moč za svojo delovnost.»

Tudi med izjemno lepimi — umetniškimi fotografijami Miroslava Zdovca, prevladujejo krajine. Njegova barvna fotografija se zadržuje globoko v problematiko slovenske krajinske tradicije, izražene v fotografskem mediju, kot tudi v problem njene barvne interpretacije. Zdovčeva fotografija je v vsebinskem okviru vezana predvsem na čustveno obarvan izsek, na vsebinsko stopnjevanje z značilnimi horizontalnimi rezi in kompozicijskimi sestavi, kjer takorekoč ni pro-

stora za ostrejšo, dinamičnejšo vertikalno poudarke. Kolikor jih naše oko sicer odkrije v mehke, tonsko izredno ugašenem polju, vzpostavimo lahko že v naslednjem trenutku ravnesje z značilnimi horizontalnimi elementi, ki narekujejo ostrino, natančnost skoraj vseh planov, se pravi, da se ne predajajo nekoč tako popularni »megličasti« zanesenosti in odmaknjenosti. Tako ocenjuje Zdovčeva fotografijo Aleksander Bassin, iz zbirke njegovih sedmih samostojnih tematskih ciklusov pa smo izbrali dokaj nenavadno fotografijo panja (zgoraj)

Brigita Bavčar

Skicirna razstava

Od preteklega torka je v Murinem tozdu Ženska plašči na ogled trideset del udeležencev likovne kolonije, ki je v tem delovnem kolektivu potekala v času kolektivnega dopusta. V petih dneh, kar za tovrstno likovno manifestacijo ni veliko, je šestim od osmih prijavitelcev kolonije, ki jo je vodila Ditka Petkovič, uspelo oblikovati dovolj del za razstavo. Akademski slikarka jo označuje za skicirno, iz razstavljenega pa je razvidno, da so bile med tistimi, ki so posegle po svinčniku, paleti in čopiču tudi modne kreatorke, ki jim skicirka ni tuja. V glav-

nem pa so bile med udeleženci poletne mini likovne kolonije zaposlene v Murini proizvodnji. Med njimi Angela Bencak, ki je dejala: »Prvič razstavljam. Priglasila sem se, ko sem videla na stenčasu oglas za likovno kolonijo, na katerem je pisalo, da je potrebno imeti za sodelovanje veselje do risanja. To sem imela in bilo je vse moje znanje.« Očitno dovolj za uspešen začetek, vstop v likovni svet, v katerega so udeleženci omenjene kolonije vstopili letos, v nadaljevanju pa bodo skušali še naprej odkrivati. Tako, kot ga je že prej v prostih trenutkih odkrival

Ivan Zrinski, skladiščnik v tozdu Oblačila. Med njegovimi razstavljenimi slikami prevladujejo krajine, pa tudi med deli, ki jih je oblikoval doma in potem v glavnem razdal, so motivi iz narave prevladujoči. Med letošnjimi udeleženci kolonije je bil edini predstavnik moškega spola, kar v delovnem kolektivu, kjer prevladujejo ženske, ni naključje. Kljub temu se ni slabo počutil in v pogovoru je odkril da mu slikanje veliko pomeni, tako da bo kot ostali, prav gotovo sodeloval tudi v naslednji poletni likovni koloniji v Muri.

Brigita Bavčar

Da ne bo šlo v pozabo

Med Slovenci v Porabju je še moč najti starodavne predmete, ki so že muzejske vrednosti, in tudi nekateri značilni običaji so se ohranili.

Vendar pa marsikaj tone v pozabo. Da bi vsaj del bogatega ljudskega izročila ohranili znanecem, so se pri Demokratični zvezi južnih Slovanov na Madžarskem v sodelovanju z centralnim bazičnim muzejem za južnoslovenske narodnosti v Mohaču odločili, da bodo poizkušali zbrati in odkupiti v Porabju kar največ starinskih predmetov, hkrati pa na magnetofonske trakove posneti pripovedi o značilnih običajih, šegah in navadah.

Tako so pretekli teden organizirali že drugi etnografski tabor v Porabju. Večino predmetov, ki so jih zbrali v slovenskih krajih, bodo pre-

ETNOGRAFSKI TABOR V PORABJU

Tudi taka kočija, kot jo ima kočijaž Gerencér iz Slovenske vasi, bo sčasoma najbrž postala zgodovinska vrednost. (Foto: J. G.)

nesli v mohački muzej, kjer jih bodo strokovno obdelali in restavrirali, najbolj značilne pripovedi pa bodo objavili v zbirki Etnografija južnih Slovanov, ki jo izdaja demokratična zveza v Budimpešti.

Tudi v Porabju oziroma v Monostru (Szentgotthárd) nameravajo urediti muzej, v katerem bodo razstavili stare predmete, ki so se ohranili med porabskimi Slovenci. V ta namen so že odkupili posebne porostore, ki jih bodo preuredili v muzej do prihodnjega leta. Vanj vodo prenesli tudi dokaj bogato zbirko pokojnega učitelja Gasparja, ki je zbrane predmete v oporoki zapustil bodočemu muzeju. Prav bi bilo, če bi tako storili tudi nekateri drugi zbiratelji ljudskega blaga v Porabju.

JOŽE GRAJ

kulturni koledar

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega kulturnega centra je do jutri — petka, 13. avgusta na ogled razstava umetniških fotografij Miroslava Zdovca, Marijana Pfeiferja in rojaka Jožeta Kološe-Kološa.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bo v soboto 21. avgusta med 19. in 20. uro otvoritveni ogled razstave likovne pedagoginje Ane Kranjc iz Maribora.

TOKRAT SLIKARSKA KOLONIJA V LENDAVI

Lendava ima bogato likovno tradicijo in že leta zapored poletne likovne kolonije z mednarodno zasedbo. Lanska — 9. mednarodna likovna kolonija je bila kiparska, udeležili so se je akademski kiparji Slavko Kranjc iz Ljubljane, Szatmári Juhos László iz Madžarske in domačin Ferenc Király. Letošnja mednarodna likovna kolonija bo slikarska, predvidoma bo potekala od 20. do 30. avgusta, udeleževalo pa se je bo sedem likovnih umetnikov. Med njimi bo tudi Marika Danč, ki izvira iz Lendave, diplomirala pa je na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu. Ukvarja se predvsem s tapiserijo, uporablja pa naravne materiale: bombaž, svilo, volno in vrv. Iz slednje je tudi tapiserija na sliki spodaj.

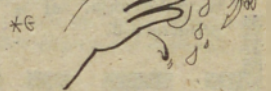

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra knjiga v Murski Soboti so: roman HIŠA V MOČVIRJU Victorie Holt, ki ga je izdala Pomurska založba, pri Mladinski knjigi je izšlo delo Vojmira Šobajčiča LJUDJE IN IZRAEL, ista založba pa je tudi publicirala priročnik Rolanda Gočka VSA ČUDA SVETA.

POLETNI KINO
SPORED

MLADINI
DO 16. LETA
ISTOP
PREPOVEDAN

OBISKALISMO BORECE

Vedno, ko se napotim v katero od pomurskih vasi, da bi jo spoznala in jo predstavila tudi drugim, si večkrat mislim: »Naše pomurske vasice so si zelo podobne. Lične hiše ob cestah so okrašene s cvetjem, ceste so polne ljudi in kmetijskih strojev. Ljudje živijo preprosto življenje, polno vsakdanjih problemov in tegob.« Toda ta podobnost je le navidezna. Vsak pogovor z vaščani me vedno znova prepriča v to, kako različne so vasi in ljudje, ki živijo v njih.

Tudi tokrat sva se z Bojanom odpravila na obisk v Borece. To je majhna vasica v bližini Križevca pri Ljutomeru in šteje približno petinštirideset hišnih števil. Vas se razprostira vzdolž glavne ceste, ki vodi tudi v bližnjo opekarno. V dopoldanskih urah, ko sva bila na obisku, je vas precej samevala, le od bližnjega sodarja je prihajal ropot strojev.

»Sedaj, v dopoldanskih urah so vsi v službi. Težko bosta našla koga doma. Poskusita tule pri Zorkovih, oni vama bodo lahko dosti povedali o vasi,« nama razloži starejši kmet, ki je kosil ob cesti.

Napotila sva se k Zorkovi družini. Doma sta bila Pavel Zorko in žena Rozina. Povedala sta, da nista »prava« domačina, toda v vasi živita že trideset let. Imata kmetijo in sedaj v poletnem času tudi veliko dela. Kljub temu sta se rada odzvala najinemu povabilu, da bi predstavila vasi in življenje v njej.

Boreci spadajo v krajevno skupnost Križevci. V to krajevno skupnost spadajo tudi vasi Križevci, Ijaševci, Vuča vas, Stara nova vas, Dobrava, Zasadi, Bučevci, Ključarinci in Lukavci. Med Boreci in Križevci, kakor tudi med ostalimi vasi krajevne skupnosti, je razvito vsestransko sodelovanje. Sodelujejo predvsem na kulturnem in športnem področju.

»Že takrat, ko sva prišla v to vas so tu prirejali številne proslave in prireditve. Spominjam se, da je bil kmečki bal že takrat najbolj obiskana prireditev. Pripravljali so ga vsako leto, sedaj pa je vsako četrto,« pripoveduje Rozina.

Tudi sedaj je močno razvito sodelovanje med gasilci, mladino in predstavniki Rdečega križa. To daje možnost, da še vedno prirejajo bogate kulturne prireditve in športna tekmovanja ter tako prispevajo k pestrosti življenja na vasi. Mnogo mladih pleše v folklorni skupini v Križevcih. Tudi nogometaši Partizana so zelo aktivni.

»Prejšnjo nedeljo so pripravili veliko nogometno tekmovanje, na katero so povabili tudi nogometaše iz madžarskih klubov,« razlaga Pavel, ki zelo dobro pozna delo in življenje mladih na vasi. »Živimo v majhni vasi in to nas sili, da smo povezani med seboj in da drug

LE V SLOGI JE MOČ

drugemu pomagamo.«

Veliko mladih je zaposlenih v Ljutomeru in v bližnji opekarni, ki je že v preteklosti močno vplivala na življenje v vasi. Leta 1912, ko jo je zgradil avstrijski kapitalist, je bila med tovrstnimi tovarnami v Jugoslaviji med največjimi. V njej so se zaposlili mali kmetje in vas se je spremenila v delavsko-kmečko naselje. Vse do druge svetovne je tuji kapitalist izkoriščal domače delavce. Med drugo svetovno vojno pa je tovarna samevala. Po vojni je spet oživila in postala del vasi. Močno se je razmahnilo sodelovanje med vaščani in tovarno. Že pred petnajstimi leti so asfaltirali cesto. Del sredstev so zbrali vaščani s samopriskevkom, ostalo pa je prispevala tovarna.

»Živimo v majhni vasi in to nas sili, da smo povezani med seboj,« pravi Pavel Zorko.

Gasilci tovarne in vaški gasilci si medsebojno pomagajo ob morebitnem požaru v vasi in tovarni.

Pred kratkim so v krajevni skupnosti rešili velik problem, ki je pestil vaščane Borec. S skupnimi močmi so uredili strugo potoka Virje. Zarasla struga je ovirala normalni odtok vode in le ta se je ob večjem deževju razlila po vasi in poljih.

Podoba kraja bi bila nepopolna, če ne bi obiskala in predstavila delo vaškega sodarja Miroslava Klukoviča.

»Tudi iz Ljubljane so prišli snemat, kako izdelujem sode, nista edina, ki vaju to zanima.«

Te obiti se je izučil že pred tridesetimi leti v Murski Soboti pri mojstru Pelcu. Leta 1952 pa je odprl svojo lastno delavnico

Miroslav nama razlaga: »Dobro izbran in primerno obdelan les daje porok, da bodo sodi in kadi res dobre kvalitete«. Izbira hrastov in akacij les, ki ga kupuje v Prlekiji. Primerno razžagan les zloži v velike skladownice, da ga obdelata mraz in sonce. Pred leti so ves les za sode tesali. Miroslav pa se poslužuje novejših tehnik. Z žago razreže les na primerno debelino in dolžino. Tudi železne obroče si pripravi sam. Ko ima vse pripravljeno, les zloži v primerno obliko soda in ga postavi na posebej pripravljena tla iz opeke. Znotraj zakuri ogenj in pripravi viklo, ki s silo oblikuje pravo obliko soda. Nadene še železne obroče, ki pomagajo, da se les pravilno upogne. Z zunanje strani ga tudi večkrat navlaži.

Miroslav se bo kmalu pridružil upokojenecem. Mogoče bo pa le kdo nadaljeval njegovo obrt.

»Sod je tako končan. Vstavim mu še dno in ga dodelam, ter prodam. Večina jih kupijo privatniki, povpraševanje pa je odvisno od pridelka. Čim boljši je pridelek, tem več jih prodam. Cena pa je odvisna od velikosti soda.«

Povprašali smo ga tudi, kako bo v bodoče in kdo bo nadaljeval njegovo obrt. Nasmehnil se je in dejal: »Na to vprašanje pa res ne morem odgovoriti. Sorodnik Slavko se uči te obrti, če jo bo pa opravljal tudi v bodoče, tega pa ne vem.«

Zadovoljna in polna vtisov sva zapuščala vas Borece. Spoznala sva utrip vasi in prijazne ljudi. Zavedava pa se, da je ostalo še veliko nedorečenega.

MAJDA ZVER

NA OBISKU V DOLNJI BISTRICI

Vas v zelenju

Navsezgodaj sem se zapeljal v Dolnjo Bistrico, kajti predpostavljam sem, da še vedno velja pregovor: Rana ura, zlata ura. Nič se nisem zmotil, saj sem vse občane,

h katerim sem bil namenjen, našel doma. Nekaj novic, ki so mi jih povedali, lahko preberete v tem zapisu.

SPORAZUMELI SO SE

Ob obisku pred dvema letoma so mi Dolnjobistričanci potožili, da se ne morejo dogovoriti z vodno skupnostjo o širini murskega nasipa. Domačini so zahtevali 6 metrov širokega, vodna skupnost pa je bila pripravljena narediti 4-metrskega. In kako so se sporazumeli? Popustili sta obe strani in Bistričanci so dobili nasip, ki je zgoraj širok 5 metrov! Še kar dovolj, da se po njem lahko zapeljejo s kmečkimi vozili: vprego in traktorji.

Sploh pa murski nasip Bistričancem veliko pomeni: varuje jih pred naraslo vodo v Muri. Nobenemu izmed njih še ni zbledele spomin na naraslo reko, ki je pred leti, ko še ni bilo varnih nasipov, grozila s popolno poplavo naselja ob Muri. Ne le materialna škoda, ampak tudi velik preplah se je loteval mirnih prebivalcev.

domu v velikosti 5 x 5 metrov. Gradnjo je omogočila vas, pravzaprav vaški odbor krajevne skupnosti, zdaj pa je na vrsti tovarna mlečnega prahu, ki naj zbiralnico čimprej opremi s hladilno napravo, da bi tako lahko Bistričanci oddajali mleko ne le zgodaj jutraj, ampak tudi zvečer. Računajo, da bo potlej enkrat več mleka.

Sicer pa so letos oddali tudi mnogo zrnja. Načrt so ne le dosegli, ampak celo prese-gli.

ELEKTRIKA JE MOČNA

Ko že predstavljam dosežke zadnjega obdobja, ne smem prezreti tudi rekonstrukcije električnega omrežja. To bi po novejših predpisih moral opraviti DES Elektro s svojimi sredstvi, vendar so priskočili na pomoč tudi Bistričanci, vrednost njihovih del znaša 100 tisoč novih dinarjev. Zdaj, ko je električno om-

Na Dolnji Bistrici si vsi prizadevajo, da bi bilo v vasi kar največ zelenja. Resnično ga v kraju ne manjka, zato je naše ljeto lepo.

Foto: S. S.

BOLJŠA ZALOŽENOST

Dolnjobistričanci imajo malo trgovino v združenem domu. Mnogo časa so si prizadevali in modelovali pri trgovskih podjetjih, naj bi katero izmed njih zgradilo večji trgovski lokal, vendar s pobudo niso uspeli. Zdaj pa se je stanje na lepem spremenilo. Vaški zidarki mojster se je odločil, da sam zgradi večji objekt, v katerem bo bife, ob njem pa še prostor, ki ga bo dal v najem trgovskemu podjetju. Bistričancem je vseeno, v čigavi stavbi bo trgovina, samo, da jo bodo imeli. Drugače pa so v zadnjem času nekoliko bolj zadovoljni tudi s ponudbo v sedanji utesnjeni trgovini. Dobili so namreč novo poslovalniko, ki je popestrila zalogo blaga, zato se je povečal promet. Seveda v zadovoljstvo Potrošnika iz Murske Sobotice. Večje izbire pa so veseli tudi domačini, saj najnujnejše reči dobe kar v domači trgovini in jim ni treba v Črenšovce, Beltince in Mursko Sobotico.

ZGRADILI MLEKARNO

Precej Bistričancev je zaposlenih s tem pa ni rečeno, da so obrnili hrbet kmetijstvu. Nikakor ne! V vasi je precej lepo urejenih kmečkih domačij. Na posestvih se ukvarjajo z marsičem. Še največ pa z živinorejo. Tudi proizvodnje mleka ne zanemarjajo. V ta namen so zgradili prizidek gasilskemu

reže izpolnjeno in ga napajata dva dodatna transformatorja, je elektrika dovolj močna in kmetijski ter gospodinjstvi gladko tečejo. Sploh pa modernizacija kmetij in gospodinjstev tudi Bistričancev nista zaobšla. marsikatero nekdanje težko delo (na primer v živinoreji pripravljanje krme s slamo-reznico, ki so jo svojčas vrteli ročno) je zdaj opravljeno z lahkoto.

VAS V ZELENU

Dolnja Bistrica se deli na več zaselkov. V tej reportaži jih ne bom našteval, poskrepim naj le ugotovitve: to je vas, ki je vsa v zelenju. Polna je rož v gredah, na oknih, veliko je okrasnega grmičevja, pa tudi cipres in ligustra. Na Donji Bistrici so doma vrbe žalujke, kostanjevi ... Zlasti lepo je križišče ob pokopališču. Tudi zadnje počivališče Bistričancev je polno zelenja. Do take dobe vasi sicer niso prišli s tako posebno načrtovano akcijo, ampak spontano. Ljudem je pač prešlo v meso in kri, kot pravimo pri domačih, da je treba poskrbeti tudi za lep izgled kraja, posebej pa še pod- želskega naselja. Tu namreč živi človek, ki ne sme biti skregan z naravo. Zaradi tega ne, ker mu daje kruh. Na Bistrici si vsi pri- spodobijo povedano) dan režejo večji kos kruha. Pač rezultat dela kmetov, delavcev v združenem delu vseh krajanov.

S. SOBOČAN

Dolnji Slaveči

Če je dobra volja...

Podobno kot skoraj povsod na Goriškem tudi v Dolnjih Slavecih sprejmejo gosta kar se da gostoljubno. Najprej vam ponudijo domačo kapljico, potem pa še južino. Nekaj morate vzeti, drugače se počutijo skoraj užaljeni. In kaj nas je pravzaprav pripeljalo v ta kraj? Prišli smo na njihovo posebno željo, da bi nam pokazali, kaj so letos postorili, in povedali, kakšne načrte imajo za naprej.

OB 50-LETNICI NOVA STAVBA

Posebej ponosni so na prizidek pri gasilskem domu, ki so ga

pred kratkim dogradili in ga slovesno predali namenu preteklo nedeljo, ko so proslavili tudi 50-letnico delovanja gasilskega društva. Povedali so nam, da jih je

Nov prizidek gasilskega doma v Dolnjih Slavecih, ki so ga slovesno predali namenu prejšnjo nedeljo. (Foto: J. G.)

nova stavba, v kateri so uredili tehniko in osmenjevalnico za živino, skladiščne prostore, sanitarije in garažo za gasilski avtomobil, veljala okrog 200 tisoč dinarjev in da so domala vsa gradbena dela opravili s prostovoljnimi delovnimi akcijami.

Poleg tega so tudi les potreben za gradnjo dobili zastonj od lastnikov gozdov. Tako so pokazali, da se da marsikaj postoriti, če je dobra volja, organizacija in solidarnost.

Na otvoritvi so najbolj aktivnim članom gasilskega društva podelili posebna priznanja, med oblikovanci pa je bilo tudi 9 jubilarjev, ki so člani društva že 50 let.

JOŽE GRAJ

Predsednik vaškega odbora in hkrati tudi predsednik gasilskega društva Ignac Šadl (drugi z leve) nam je povedal, da nimajo radi sestankovanja, saj se da marsikaj pogovoriti tudi ob vsakdanjih priložnostih. (Foto: J. G.)

Premije za rejo plemenskih telic in krav

Temelj govedoreje je v kakovostni in številčni osnovni čredi plemenic. V zadnjem času na tem področju beležimo določen pozitiven premik. Na območju Pomurja je za rejo kakovostne plemenske živine zanimanje še zmeraj veliko. Vzredimo dovolj plemenske živine za remont in tudi za prodajo izven Pomurja. Največji delež pri tem imajo kooperanti KZ Panonka, saj so v letu 1981 za 2.707 plemenskih telic. Pri tem pa se tudi prodaja plemenskih telic in krav na sejmi v Murski Soboti povečuje. Tako so samo rejci KZ Panonka v letu 1980 prodali 705, v letu 1981 pa 848 plemenskih živali. Pri tem zaznamujemo rahlo padanje stalaža plemenic. V drugih predelih SR Slovenije je padec plemenic mnogo večji. Da se osnovna čreda krav ne bi zmanjševala, oziroma da bi jo spodbudili smo se v SR Sloveniji odločili, da se naprej premira rejo plemenskih telic. Prav tako smo se odločili, da premiramo tudi povečanje stalaža krav pri rejcih.

Iz navodil o uveljavljanju premije za plemenske telice za obnovo črede plemenskih krav v letu 1982 je razvidno, da veljajo isti pogoji, kakor do sedaj. To je, da telice, ki lahko dobijo premijo, morajo biti potomke prednikov iz kontrole proizvodnosti. Telice morajo biti breje najmanj 7 mesecev, oplojene s semenom bikov, določenih s programom osemenjevanja; biti morajo v kontroli proizvodnosti A ali Z. V navodilih navajajo, da premija pripada samo telicam za nadaljnjo rejo, ne pripada pa telicam, ki jih prodajo ali drugače odtujijo.

Da bi pospešili povečanje stalaža krav, smo se v SR Sloveniji odločili v letu 1982 premirati tudi to. Za uveljavljanje premije pridejo v poštev le krave iz kontrole A ali Z (iz kontrole proizvodnosti). Premijo lahko uveljavijo rejci krav, ki povečujejo čredo krav od 2 živali in več osnovne črede. Za povečanje stalaža krav se šteje preredba telice v kravo, nakup ali drugačen način pridobitve krave. Če gre za nakup ali drugačen način pridobitve, se šteje, da gre za povečanje stalaža, če novo pridobljena krava ni starejša od 3 let in je iz kontrole proizvodnosti po načinu A. Rejec lahko uveljavi premijo za kravo, ki je bila premirana kot plemenska telica. V primeru prodaje ali drugačne odtujitve že premirane krave novi rejec nima pravice do uveljavitve premije. Premija za rejo plemenskih telic in povečanje stalaža plemenskih krav se uveljavlja prek organizacije združenega dela. V navodilih je določen način evidence in postopka ter možnosti pridobitve premije.

Premiranje reje telic je že ustaljeno in znano, uveljavljanje premije za povečanje stalaža krav pa je novost. Podrobnejša navodila o tem bodo dajali pospeševalci KZ in kontrolorji ŽVZ. Prijava za uveljavljanje premije za povečanje črede krav bodo zbirali kontrolorji ŽVZ. Upravičenost premije bo ugotavljala komisija na tri mesece na domu rejcev. Za osnovo črede krav pri rejcih velja stalaž krav z 31. 12. 1981. Prodaja krav med letom ne more veljati za osnovni stalaž. dipl. ing. Tibor Titan

ABC POMURKA ZA ZIMSKI TURIZEM

S svojo letno in zimsko sezono se je Kranjska gora že uveljavila doma in v tujini kot pomemben turistično-zimsko športni center. Po številu nočitev je že na tretjem mestu v Sloveniji takoj za Ljubljano in Portorožem. Ugodne klimatske in snežne razmere v zimskem času pogotujejo tudi nenehni porasti obiska v zimski sezoni, saj se vse več naših in tujih turistov odloča, da del svojega dopusta preživijo na smučanju, smučarskem teku, sankanju, drsanju ipd. Lahko trdimo, da je postal alpski oziroma gorski turizem prav tako aktualen kot recimo »morski«.

Velika pomanjkljivost zimske ponudbe Kranjske gore pa je stalna gneča ob žičnicah in na smučiščih. Smučarji hočejo s plačano vozovnico za žičnice veliko prevozov ter stalno urejena — steptana smučišča, red in varnost. Vse to bo zagotovljeno z zgraditvijo novih žičnic in smučišč in nakupom ustrezne mehanizacije. S tem ciljem je bil formiran Odbor sovlagateljev za izgradnjo žičnic in smučišč, v katerem uspešno sodelujejo SOZD ABC Pomurka, OZD Kompas, OZD Lek, OZD Autocomerco in OZD Gorenjka.

Prvi rezultat tako združenih finančnih sredstev je že zgrajena prva faza sistema žičnic skupno z obsežnimi smučišči. Vse to novozgrajeni sistem je v pretekli zimski sezoni že uspešno obratoval. Omenjene naložbe so veljale 72 milijonov dinarjev, od tega je bilo za 50 milijonov bančnih kreditov, 22 milijonov pa je bilo lastnih sredstev. Kot investitor nastopa ABC Pomurka — DO Gorenjka Jesenice, TOZD Žičnice Kranjska gora, ki je tudi upravitelj vseh ostalih žičnic in smučišč na vsem območju zgorajmenjanih dolin.

Kljub ugodnemu poteku investicije, pa se je zataknilo pri nakupu teptalca. Težave z uvozom so preprečile nakup stroja iz kreditne mase, gotovinskih sredstev pa TOZD Žičnice ne morejo zagotoviti, zato se je Odbor sovlagateljev skupno z investitorjem odločil, da izvede nakup teptalnega stroja, oziroma da zbere ustrezna sredstva z razširjenim krogom sovlagateljev. V ta namen so pripravili samoupravni sporazum o združevanju sredstev, ki naj bi ga podpisalo 125 delovnih organizacij.

Zaradi enotnega strojnega parka so se odločili za teptalec Kässbohrer z ustreznimi priključki, ki bo veljal 5 milijonov dinarjev. Devizna sredstva bo zagotovil investitor. Sredstva bodo združile OZD, ki opravljajo na širšem območju Kranjske gore trgovski prometno in turistično dejavnost. Slednje bi prispevale 5.682 dinarjev na zaposlenega; delovne organizacije, ki imajo na širšem območju Kranjske gore hotelske, turistične sobe in zasebnih sobah pa 1.157 dinarjev na ležišče. Vsota tako združenih sredstev je 5 milijonov dinarjev kolikor je nabavna cena teptalca s priključki.

Med podpisniki DO Kompas, Lek, Gorenjka, AutoComerco, TOZD Žičnice je tudi sestavljena organizacija ABC Pomurka, saj so v njeni sestavi tudi gostinsko turistične organizacije na Gorenjskem. Boris Hegeduš

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Mlada sta ostala na kmetiji

Kmalu bo deset let, odkar so Kerčmarjevi iz Peskovca na Goričkem zgradili nove hleve in se preusmerili v pridelavo goveje živine.

»K temu nas je precej nagovarjal takratni pospeševalac na našem območju tovariš Puhar, za katerega nam je še zdaj žal, da smo ga izgubili, saj je bil v stalnem stiku s kmetovalci in nam zares veliko pomagal.«

— In kakšne so vaše izkušnje po tolikšnem času spremenjenega načina kmetovanja, smo povprašali gospodarja Aleksandra.

Ko smo takole kramljali z gospodarjem, sta se nam pridružila še njegov sin Stanko z ženo Gizelo. Oba sta še dokaj mlada in z velikim veseljem delata na kmetiji. Gizela je celo pustila delo v tovarni Pletilsivo v Prosenjakovcih, kjer je bila zaposlena 3 leta.

Prav nič ji ni žal za to. Doma se dobro razumejo in to je najvažnejše, pa tudi zaslužek ni tako slab. Celo avto sta si kupila. Sicer pa so doslej največ denarja vlagali za nabavo kmetijske mehanizacije in razne druge opreme, pa tudi

Kerčmarjevi iz Peskovca so med prvimi v tem predelu Goriškega preusmerili svojo kmetijo v živinorejo. (Foto: J. G.)

»V hlevu imamo prostora za okrog 30 glav živine, in to 16 privez, ostalo pa v boksu.

Na naših poljih zato v glavnem pridelujemo krmne rastline, saj ne vem, kako bi šlo brez domače hrane. Najbrž bi bila računica precej manj ugodna, kot je sedaj. Zgradili smo seveda tudi silose za koruzo in nabavili potrebno mehanizacijo. Doslej je še kar šlo.«

— Se vam je splačalo mehanizacijo kupovati le zase?

»Saj nismo vsega sami kupili. Večino smo nabavili skupaj s sosedovimi Kučanovi, ki so prav tako preusmerili svojo kmetijo v živinorejo, sicer pa smo povezani kar v štirih strojnih skupnostih. Včasih bi morda res bilo bolj pri roki, če ne bi bili odvisni od drugih, toda treba je gledati na stroške in mislim, da je to eden izmed načinov, kako poceniti pridelovanje hrane.«

— Koliko pa vas dela na vaši kmetiji?

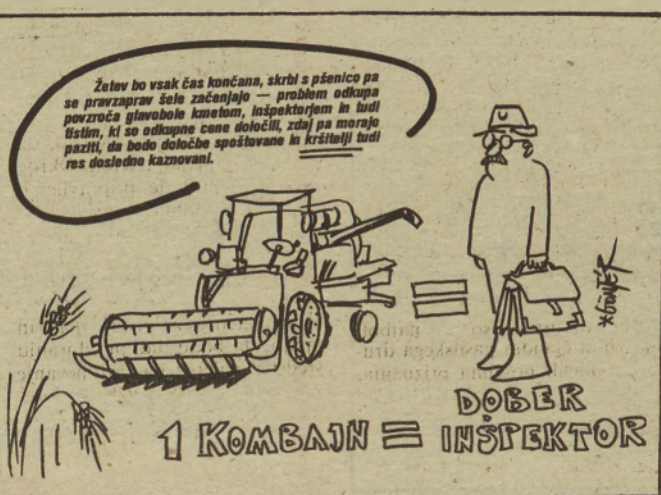
»Za delo sposobni samo štirje. Poleg naju z ženo še sin in snaha. Sicer pa nas je v družini sedem.«

pri hiši je bilo treba nekaj postoriti.

— Kakšne rezultate torej dosegate? nas je zanimalo bolj podrobno. Povedali so nam, da so, denimo lani, imeli okrog 50 starih milijonov dinarjev dohodka (bruto), od tega pa jim pa odplačilo kreditov in drugih obveznosti sicer ni ostalo ravno veliko. Letos so prodali le še 5 glav živine — 3 bika in 2 kravi — sicer pa so se v zadnjem času bolj preusmerili v proizvodnjo mleka. Letno ga odnesejo v zbiralnico okrog 25 tisoč litrov, ena krava pa jim v sezoni da okrog 4.600 litrov mleka. Pri tem pa jih moti to, da jim po 3 mesece obračunavajo enako stopnjo tolshe, ne da bi se kdaj približali najvišji stopnji, čeprav bi glede na krmo to pričakovali.

Ko smo že odhajali, nam je gospodar pokazal tudi vinograd, ki so ga nanovo uredili, in pokazal malo dalje ter dejal: »Poglejte, tam pa smo imeli skoraj 20 let večji sadovnjak, a sva s sinom izpulila drevesa, ker se ni splačalo, in zdaj pridelujemo tam koruzo ali druge poljščine.«

Jože Graj

TRGATEV SE BLIŽA: KAM Z GROZDJEM?

Strah je odveč

V LJUTOMERSKI KLETI BODO LETOS PREVZELI VSE KOLIČINE GROZJA, KI GA BODO PRIPELJALI ZASEBNI VINOGRADNIKI

Odkar so v pretežni večini gorice na območju lendavske občine obnovljene, torej so vinogradniki izruvali šmarico in zasadili žlahtno trto, je pridelek ne le kvalitetnejši, ampak ga je tudi več. Tako se mnogi vinogradniki postali tržni proizvajalci. Ker v Lendavi nimajo urejene večje vinske kleti, ki bi prevzemala grozdje in ga predelovala v vino, se je kmetijska zadruga povezala z ljutomersko kletjo in zdaj že nekaj let vinogradniki vozijo grozdje tja. Lendavsko območje je v skupni količini prevzetega pridelka vsako leto pomembnejše. Tako so pridelovalci tega območja lani dobavili (zasebni in družbeni sektor) okrog 800 tisoč kilogramov grozdja. Prav tolikšno količino pa so pridelali tudi v Slovinu. Zasebni proizvajalci z ljutomerskega območja, združeni v temeljni organizaciji kooperantov, pa so oddali 750 tisoč kilogramov. Ljutomerska klet je torej prevzela 2.350 tisoč kilogramov grozdja, iz katerega so pridobili 1 milijon 800 tisoč litrov vina.

Lendavske gorice tudi tokrat obetajo obilen pridelek. Med dosedanje tržne proizvajalce grozdja se bodo to jesen uvrstili novi. Mnoge skrbi, ali bo ljutomerska klet tudi letos prevzela vse količine grozdja. Ali ne bo morda

čas prevzema. Da bi odkup potekal hitreje, se ga morajo pridelovalci bolj držati. Sicer pa se bomo o tem letos posebej dogovorili s kmetijsko zadrugo Lendava. Grozdje odkupujejo le prek zadruga.

— Kaj pa kvaliteta pridelka? »Ta je bila lani zaradi časa, ki je potekal od trgatve do prevzema grozdja, nekoliko slabša. Letos bomo kvaliteto grozdja namenili večji skrb. Prav tako pa tudi posodi, v kateri kmetje vozijo grozdje. Lani, na primer, jih ni bilo malo, ki so pridelek pripeljali v plastičnih vrečah, kjer je bilo prejemetno gnojilo. Z res, da so vreče oprali, vendar v prihodnje naj ne bi uporabljali take embalaže, pač pa le plastične gajbice ali pa folije, ki jih je treba razgrniti na kmečkem vozu ali pa traktorski priklopi in vanje nasipati grozdje. Ne le higienično, ampak tudi bolj estetsko je tako ravnanje.«

— Lani so pridelovalci grozdja pred trgatvijo dobili končni obračun. Kako pa bo letos? Je akontacijska cena dokončna, ali pa se morda obeta kak dinar zraven?

»V poslovni skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije se bomo predelovalci, proizvajalci in kupci predvidoma do 1. septembra dogovorili ne le za letošnje

Medtem ko iz lendavskih goric poročajo o bogati bližajoči se trgatvi, pa nekoliko slabše kaže na območju ljutomersko — ormoških goric. Lanska slana je uničila vinograde na površini 65 hektarjev, ki pa jih vseh doslej še niso obnovili. Tudi letošnji mraz ljutomerskim goricam ni prizanesel: škodo je prizadejal kakih 20 odstotkom družbenih vinogradov in na 100 hektarjih zasebnih goric. Najbolj prizadeta vinogradniška območja so: Slamnjak, Globoka in Kopriva.

lendavsko območje zapostavljeno?

Odgovor na ta vprašanja smo poiskali pri direktorju TOZD Ljutomerska klet dipl. ing. Mitji Senčarju:

»Tudi letos bomo prevzeli vse količine grozdja, ki ga bodo pridelali v družbenem in zasebnem sektorju, zato je strah, da bi pridelovalce pustili na cedilu, odveč. Prepričan sem, da bo letos potekal prevzem hitreje, kot je lani, ko so morali številni naši dobavitelji po več ur čakati na prevzem. Tedaj so bile naše pridelovalne zmogljivosti preskromne. Medtem smo dobili novo veliko stiskalnico, in to jesen bodo tako obratovali kar tri. To bo prav gotovo pripomoglo k hitrejšemu prevzemu grozdja.«

— Je bila zgolj stiskalnica ozko grlo?

»Ne! Čas prevzema se je podaljševal tudi zaradi tega, ker so grozdje pripeljali tudi manjši proizvajalci. Nekateri izmed njih so na primer imeli po nekaj deset kilogramov. Bolj gospodarno bi bilo, če bi vinogradniki, ki pridelujejo manj, najeli traktor in bi skupaj oddali svoj pridelek. Kakih večjih odstopanj pri sladkorni stopnji pri istih ali mesanih sortah ni. Če bi ravnali tako, bi bil prevzem hitrejši. Drugo, na kar želim posebej opozoriti, pa je dogovorjeni

odkupne cene grozdja, ampak tudi o končnem obračunu za prevzeto grozdje v lanskem letu. Prepričan sem, da bodo proizvajalci dobili nekaj zraven.«

Tako so povedali v Slovinu TOZD Ljutomerska klet. Kam z obilnim pridelkom iz lendavskih goric zdaj ni več dilema. Upajmo le, da bo grozdje še naprej zdravo in da ga ne bo uničila toča. Zoper to nadlogo imajo tudi na območju lendavskih goric orožje: rakete. Letos še ni bilo toče, saj so jo preprečili z izstreljevanjem raket in še naprej bodo streljali v vsak zlovesči oblak.

Ob obisku v ljutomerski kleti pa smo povprašali tudi, kako gre prodaja vina. Glede na to, da je kupna moč prebivalstva nižja, smo domnevali, da potrošniki manj posegajo tudi po vinu.

»Čeprav smo pridelali 1 milijon 800 tisoč litrov vina, s prodajo ljutomerskega in lendavskega ter naših buteljčnih vin sploh nimamo težav. Če ne bi prodaje nekako uravnali, bi bila klet že zdavnaj prazna. Do časa, ko bo na voljo novo vino, so še dobri štirje meseci, zato moramo imeti zalogo vse dotlej. Naša vina prodamo v Ljubljani, Celju, Pomurju in Mariboru.«

Š. SOBOČAN

Turnišče: cene pujskov

Pretekli četrtek (5. avgusta) so rejci pripeljali na sejmišče v Turnišču 64 pujskov in jih skoraj vse prodali. Cene pa so se gibale od 3.400,00 do 4.200,00 dinarjev za par. Sejmišče odpirajo ob 6.00 uri.

ne zgodi se vsak dan

NAPOLEON JE BIL

O Napoleonovem življenju vemo veliko, saj je bilo doslej o njem napisanih več tisoč biografij, še vedno pa izide letno po nekaj njegovih življenjskepisov. Tako so znane tudi nekatere njegove nenavadne razvade in obnašanja. Bil je zelo vraževeren, saj je verjel v horoskope in vedeževanja, nekajkrat pa se je močno prestrašil, ker je razbil ogledalo. Strašno se je bal številke 13 in verjel, da je tork zanj nesrečni dan. Prav tako si je vtepel v glavo, da je črka M za njega nesrečna, usodna.

Eden od njegovih življenjskepisov piše, da je bil Napoleon zelo nedostojen za mizo. Jedel je zelo bučno, srebal juho, se presedel na stolu in celo lovil hrano z rokami. Pri tem se je navadno tako umazal, da se je moral takoj po obroku preobleči. Jedel je brez kakršnegakoli zaporedja. Včasih je najprej pojedel potico in šele

nato juho. Jedel pa je zelo hitro. V osmih minutah je bil sposoben pojedti tudi osem kosil.

Tudi v ljubezni je bil nepotrpežljiv. Ko mu je avstrijski cesar dal za ženo svojo hčerko princeso Mario Louise, jo je Napoleon pričakal na meji. Stopil je v njeno kočijo, spustil zavese in ji vzel nedolžnost — še preden sta se poročila.

Napoleon je bil torej zares čudak, kar je malce nenavadno za tako slavnega človeka. Sicer pa je na svetu mnogo čudakov in eden od takih je tudi Španec Zililio Diaz. Ko se mu je rodil peti otrok in sicer sin — prve štiri so bile hčerke — gaje dal v otroški voziček in se odpravil na pot. V osemnajstih dneh je prevozil z njim 965 kilometrov.

In če smo že pri pešačenju, še nekaj zanimivosti o tem. Da

ČUDAK

se nekdo odpravi na kakšno daljšo pot peš, ni ravno nenavadno, bolj nenavadno je, če se odpravi na pot ritensko. Tako je leta 1931 Plennie Bingo iz Texasa odšel na veliko potovanje od Texasa do Carigrada v Turčiji — ritensko. Čelo na ladji, skatero se je prepeljal v Evropo, je vsak dan hodil po palubi 12 ur ritensko. Dnevno je tako prehodil 75 kilometrov.

Nekoliko skromnejši podvig pa je pred dvema letoma dosegel tudi Američan Jack Harris. Ta je ritensko prepeščil ameriški kontinent od New Yorka do Los Angelesa. Da bi videl, kam gre, in da se mu ni bilo treba obračati, si je namestil na ramena avtomobilsko vzvratno ogledalo.

Leta 1889 pa so prispeli v Pariz tudi trije mladi Madžari. Pešačili so nepretrgoma trideset dni, ne da bi se ustavljali. Pred seboj so porivali voziček, v katerem so izmenično tudi spali.

Turški sultan Mehmed II. pa ni bil znan le po svoji krvoločnosti, pač pa je gojil tudi lubenice. Ko se je nekoč sprehajal po vrtu, je opazil, da ena manjka. Poklical je evnuhe in »grešnika« pozval, naj se sam javi. Ker se krivec ni javil, jih je postavil v vrsto in naročil, da jim po vrsti razparajo trebuhhe. Lubenico so našli šele pri štirinajstem evnuhu.

Mehmed II. pa je nekoč poklical na dvor beneškega slikarja Gentilea Bellinija in mu naročil, naj naslika »Smrt sv. Ivana Krstitelja«. Kot je znano, je bila Ivanu Krstitelju na zahtevo Salome obrezana glava in ta zgodba je navdihnila mnoge slikarje. Ko je bila slika gotova, Mehmedu II. ni bila všeč, ker so bile na obrazu premalo izražene bolečine. Sultan je poklical svojega sužnja, mu dal pred slikarjem obrezati glavo in Bellini je sliko popravil. Takoj nato je s prvo galejo odpotoval iz Carigrada, ne da bi počakal na plačilo.

MADŽARI POPIJEJO

PREVEČ

Sokantno deluje podatek, ki so ga objavili pred nedavnim in po katerem porabi en Madžar povprečno 3.900 forintov letno za alkohol. Ta vsota je za 200 forintov večja od tiste, ki jo potroši za nakup mleka, mesa, knjig in časopisov. Porazno deluje tudi podatek, ki izhaja iz tega in pove, da Madžar v treh desetletjih in pol zapije blizu 700 tisoč forintov, kar je približno toliko, kot stane komfortno dvosobno stanovanje.

Madžari danes popijejo mnogo več, kot kdajkoli prej. Vzroke za to je iskati predvsem v izbljšanju življenjskega standarda in pitje je na Madžarskem postalo prava moda. Statistični podatki kažejo, da se je Madžarska po potrošnji alkoholnih pijač v zadnjih petih, šestih letih povzpela s 13. na 7. mesto v svetu, po potrošnji žganih pijač pa celo na 3. mesto.

Narod, ki je včasih pil v glavnem le vino, je postal narod, ki pije vse več žganje, konjak, rum ... Tudi pogostne podražitve ne vplivajo na zniževanje potrošnje.

NATAKARJI NA KOLESIH

Mnogi tokijski natakarkji morajo biti še posebej veščji, saj morajo s kolesom prepeljati naročeno jed v bližnjo hišo ali pisarno. Če je naročilo nekoliko obilnejše, mora biti izkušnost še toliko večja.

Pajek poje dnevno 15-krat več hrane, kot je sam težak.

V letih pred zadnjo vojno, ko so bili v modi visoki ženski klobuki, je bil pred vhodom v zagrebške kino dvorane naslednji napis: »Prosimo žene, da med filmom snamejo klobuk, da ne bi motile gledalcev za sabo!«

Najtežja kovina osmij je 23-krat težja od vode. Ob tem pa naj dodamo, da sta kilogram osmija in kilogram vode enako težka.

Na Japonskem se rodi čedalje manj otrok, saj se je letos število ljudi povečalo le za 0,66 odstotka. Japonski demografi predvidevajo, da bodo čez deset let v povprečni japonski družini živeli manj kot trije ljudje.

Francoski pridelovalci šampanjca pričakujejo bogato letino. Po predvidevanjih francoske zveze pridelovalcev bodo letos napolnili 200 do 220 milijonov steklenic. Lani so jih zapečatili »samo« 90 milijonov.

Nekoliko se je zmanjšalo tudi število rojstev v Indiji.

Tako so se v tej državi izognili približno 5 milijonom rojstvom, za kar gre zasługa različnim kontracepcijskim metodam v letih 1981—1982. V tem času se je namreč dalo sterilizirati 2.784.436 prebivalcev, večina žensk.

V vasi Phichai blizu Ban Na Pa na Tajskem je v štirih dneh osem žensk rodilo dvojčke. Če je bil oče eden, ni znano.

PAPUANSKI VOLIJO—Volitve na Novi Gvineji trajajo več tednov, saj se morajo o kandidatih izreči tudi pripadniki najbolj oddaljenih plemen. Volilne skrinjice morajo zato prenašati čez neprehodne pragozdove, reke, viseče mostove ...

stare koprive najbolj pečejo

Biti samoplačnik je danes jako v modi. Zadnje čase postaja vse bolj navada, da postajamo supersamoplačniki, kar pomeni, da moramo za vse, kar plačamo, odšteti super veliko denarja. Superplačnik si na primer, kadar greš po kruh in »navadnega«, belega ali črnega kruha zmanjka in ti prodajalke s smehljajem ponujajo alpskega. Mimogrede povedano — za nakup takšnega kruha moraš biti zelo velik superplačnik, saj ga kilogram prodajajo po 595 starih dinarjev. Mnogi pravijo, da ima ime alpski prav zato, ker ima tako visoko ceno kot Alpe najvišje vrhove.

Samoplačnik pa si tudi takrat, kadar moraš s svojim avtomobilom na službeno potovanje. Znanec Bertalan, ki je za vratarja pri zelo pomembni ustanovi, mi je ondan dejal, da so že lansko leto izračunali, koliko stane kilometer vožnje s fičkom. Rekel je, da je bila lani cena te vožnje kar okrog 108 starih di-

SUPERSAMOPLAČNIKI

narjev. Medtem pa se je podražilo že marsikaj z bencinom vred in tako zdaj mimogrede stane kilometer vožnje s fičkom gotovo vsaj 120, če ne kar 130 starih dinarjev.

Tako vidiš, izgubiš pri vsakem kilometru — »službenem« seveda — ki ti ga plačajo po 90 starih dinarjev, okrog 40 din, pri 1000 kilometrih je to 40, pri 50.000 pa 200 starih tisočakov. In povrh te še mnogi gledajo po strani, če na službene poti odhajaš s svojim vozilom, ter govorijo, da »neupravičeno bogatiš«. Prav zato je sosed Maks dejal, da ni toliko obrisan, da bi še kdaj »službeno« vzel svoj avto iz garaže. »Čemu pa imamo vlak in avtobus,« je rekel. »Bom pa na terenu kakšen dan več, ker so slabe zveze. Za vsak dan več bo pa podjetje moralo plačevati dnevni-ce ...«

Naš komentar h gornjemu pismu iz 1973 bo kratek. Treba se je znati. To je skorajda povsod mogoče. Se pravi, ne zgolj pri kruhu in dnevnicah, marveč še marsikje drugje. Sicer pa, če vas mika, »prevedite« cene izpred

devetih let v današnje in doznali boste, kje smo.

ZAPLOTNIŠTVO PO NAŠE

Radijski kolega L. S. je pred leti kanil pobarati soboške gospodinje, kaj sodijo o preskrbi v mestu. A kaj se mu je primerilo?

»Vsaka se je otepala mikrofona, vsem se je nekam mudilo, kar naenkrat so vse imele doma sestrane može in otroke. Kar devet gospodinj smo nagovorili, vendar nobena ni hotela stopiti pred mikrofona (pravne podlage za nasilno »mobilizacijo« žal nimamo). Tako se je ponovno pokazalo to, kar je že dolgo prisotno pri naših ljudeh: za plotom, za zavesami smo pripravljeni razpravljati o vsem, kritizirati in obrekovati vsakogar, ko pa je treba kaj javno povedati, pa čeprav samo drobno ugotovitev, ostanemo nemi. Ena od gospodinj je celo izrazila bojazn, da jo bo slišal trgovec ... Druga nam je zagotovila, da »raje kdaj drugič« ...«

Se zgodi — tudi dandanašnji čas. —brž—

za razvedrilo

BLOKOVSKI PROBLEM

— Kaj, za vraga, me že tretjič gnjavite s telefonom in opozarjate naj zaprem pipo?! Stanujete nadstropje nižje, zato se nikar ne razburjajte.

— Prav v tem je problem — v dnevi sobi je že cela poplava. Škoda, da ne stanujem dve nadstropji više ...

KRATKO IN RAZUMLJIVO

— Tovariši, tu na kolodvoru boste snemali del novega slovenskega filma o stricah. Kje naj stojim?

— Stojite lahko za kamero,

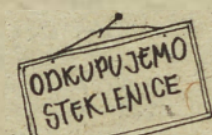
vendar vam bolj priporočam sedenje. Nadaljnja navodila vam bo dala natakarka Mira, če imate denar, seveda ...

SVOJEVRSTNA RAČUNICA

— Tarnaš, da ti zmanjkuje denar za dograditev

hiše. Čudno. Zakaj pa potem dovoliš, da imajo zidarji in ostali delavci malico dve uri in pol?

— Na tak način porabijo vsak dan manj gradbenega materiala in tudi to je nekaj ...

prijetneje se bomo počutili

Vaze in cvetje

Kakšne vaze naj bi imeli in koliko, da ne bi prišli nikdar v zadrego? Bolj kot število je odločilna oblika, barva in velikost vaze. Najvažnejša je oblika, ker odloča o učinku in trajanju cvetja, pomembna pa je tudi širina grla. Pri cilindrično oblikovanih vazah mora znašati najmanj tretjino njene višine. Izjeme so le vaze za dragoceno eksotično

cvetje z zelo majhnimi odprtinami za en, kvečjemu dva cvetova ali vejici.

Vaza naj poudari lepoto cvetja. Cvetje naj bo okras v stanovanju, ne vaza. Ne pozabimo tega pri izbiri in nakupu. Brezbravno steklo, kristal ali bel porcelan ne motijo barvnega poslanstva cvetja. Nasprotno! Nekako zadržane vaze ne vzbujajo pozornosti in s tem samo povečajo čar aranžmaja.

Kako velike naj bodo vaze? To je odvisno od vrste najljubših rož. Najuporabnejše velikosti so med 10 in 35 centimetri višine.

Vaza v obliki krogle je primernejša za obilnejše šopke, pri katerih poudarimo količino in ne posamičnega cveta. Grlo mora biti primerno široko, da vse cvetje doseže vodo.

Visoka vaza za na tla je nepogrešljiva za okrasne veje, na primer češnjeve, in velike rože — sončnice.

Vaza za posebno cvetje ali okrasne vejice ima izredno ozko grlo, saj je namenjena le posamičnim ali kvečjemu dvema cvetovoma. Ne sme biti preozka ali previsoka, da se ne prevrne.

Mali vaza je visoka največ 10 centimetrov in naj ima široko grlo, kajti drobno cvetje mora nadomestiti svojo majhnost z obilnostjo: trobentice, vijolice, mačke, smarnice

Vespe spet v modi

Vespe, lambrete in drugi motorji z malimi kolesi in z direktnim pogonom na zadnje kolo, popularno vozila šestdesetih let, so spet sila moderne. V Italiji, na primer, kjer izdelujejo znane vespe, je povpraševanje tolikšno, da je treba na motorček čakati pol leta. Tudi drugod po svetu, recimo na Japonskem, so prav tako hitro prisluhnili povpraševanju po tovrstnih motorjih in tovare so si hitro opomogle. V zadnjih dvajsetih letih so namreč bolj životarije, saj so jim močno konkurirali avtomobili. Medtem se je benzin nekajkrat podražil (pri nas smo seveda prebili mejo razuma!) zato je marsikdo prisiljen avto zamenjati z motorjem. Mlajši se najbolj navdušujejo, vsaj v zadnjem času, za skuterje tipa vespa. Njihova prednost je v majhni porabi goriva, udobnem sedenju in ščitnikih za kolena in zaščitnem (pokritem) motorju.

Dasiravno imamo pri nas

tovarno motorjev, skuterjev ne izdelujemo, ampak zgolj mopepe in kolesa z motorji. Velika škoda, da se v Tomosu počasi prilagajajo povpraševanju, saj, če bi zdaj ponudili tržišču tudi skuterje, bi dosegli ogromen finančni uspeh. Ta bi jim bil še kako dobro-

motoristika

došel, saj vemo, da je trenutno stanje sila slabo. Vespe smo tako primorani uvoziti. Letos smo jih pripeljali 400 in vse so bile brž prodane, čeprav so s carino in drugimi stroški vred stale 80 tisočakov. Torej skoraj toliko kot mali avtomobilček. Da je povpraševanje po skuterjih veliko, se lahko prepričate, če se sprehodite med malimi oglasi v Delu. Veliko oglaševalcev želi kupiti, če ne novega, pa vsaj rabljeni skuter. Tudi dekleta so nora na te motorje.

recept za vas

Cvrtje po kmečko

Jajčne jedi lahko hitro pripravimo. Pripravljene so tako rekoč v nekaj minutah. Njihova priprava je enostavna. Z malo fantazije in spretnosti jih lahko spreminjamo na mnogo načinov. Iz jajc je hitro pripravljeno kosilo, večerja ali predjed, bodisi da je jed hladna ali topla. Nad vse pa je važno, da so jajca sveža. Previdno ubijemo vsako posebej, da ne pokvarimo še ostalih sestavin. Posebno v počitnicah, na dopustu ali izletu so jedi iz jajc zelo primerne.

CVRTJE PO KMEČKO

Sestavine: 2 jajci na osebno, 2 dkg prekajene slaninice, 1 večji krompir, malo čebule, 1 žlica masti. Krompir olupimo, zrežemo na kocke in ga v slani vodi skuhamo. Lahko kuhamo tudi neolupljen krompir in ga šele nato olupimo in zrežemo na kocke. Tudi prekajeno slanino zrežemo na kocke, jo v ponvi popečemo, nato jo poberemo in stresemo vanjo krompir ter ga zapečemo. Krompirju dodamo na drobno zrezano čebulo in tudi to prepečemo. Dodamo še pečeno slanino, in če je potrebno, solimo. Vlijemo razžvrkljana jajca, previdno mešamo in spečemo. Povrhu potresemo rdečo papriko ali ipoper, a tudi brez tega lahko serviramo.

NADETA JAJCA

Sestavine: 4 jajca, kosček masla, 1/4 v mleko namočene žemlje, 1 rumenjak, sardelna pasta, 3 žlice smetane, sol, drobnjak ali zeleni peteršilj.

4 jajca trdo skuhamo, položimo jih v mrzlo vodo, olupimo in po dolgem razpolovimo. Rumenjake in namočeno ter ožeto žemljo skupaj pretlačimo, 1 rumenjak umešamo z malo masla, dodamo z žemljo vred pretlačena jajca, 1 žlico smetane, poper, sardelno pasto, in če je potrebno, še solimo. S to maso nadenemo polovičke jajc. Ostanek nadeva umešamo s smetano in gorčico v gosto omako, z njo prelijemo v skledo naložena jajca. Obilno jih posipujemo z drobno narezanim drobnjakom ali zelenim peteršiljem. Namesto sardelne paste lahko dodamo nadevu dušeno gobe ali sesekljano šunko.

za razvedrilo

NESREČA NE POČIVA

— Pomisli, brez plače sem ostala!

— Si kaj zagrešila pri nor-

mi?

— Ne, samo v dve trgovini sem šla ...

MEHANSKOV NASVET

— Pravite, da ste avto-

mobil temeljito pregledali in preizkusili.

S tehnično uslugo nisem zadovoljen. Med

vožnjo je še vedno tako kot prej. Preveč brni, pri

prestavljanju škripa. Kaj naj še zamenjamo?

— Voznika, če povem iskreno.

VSE LEPO O HIŠNI POMOCNICI

»Nova hišna pomočnica je izvrstna. Vedno pride ob pravem času, ne spogleduje se z mojem, pa še prah na polihah in omarah je nedotaknjen ...«

NISO SAMO ZOBO-ZDRAVNIKI BAV-BAV

— Bleda in preplašena si, Milika. Greš spet k zobozdravniku?

— Ne, napotila sem se v trgovino ...

ŽIVLJENJE JE PRAZNIK

»Pravijo, da je življenje praznik, jaz pa še vedno zatrujem — hvala za takšno praznovanje!«

TUDI TO SE ZGODI

»Pomisli, bil sem vzoren kavboj, šef ranča me je dobro plačeval, potem pa je vse začelo drseti navzdol. Najprej mi je v noči nekdo ukradel orožni list, drugo noč mi je zmanjkala pištola, pa sedlo in puška ... zdaj pa še za konja ne vem kam ga je vrag odnesel ...«

POTNIK V MOTELU

— Gospa, zanima me, če lahko nocoj prespim pri vas? Avto mi nekaj nagaja.

— Lahko, če moža ne bo domov ...

NEZANESLJIVOST PA TAKA

— Stojan, v našem tozdu so me poslali k vragu in še delovno knjižico so mi vtaknili v žep.

— Pa se nisi pritožil?

— Ne. V našem drugem tozdu že tri tedne uspešno delam kot šef komercialnega sektorja.

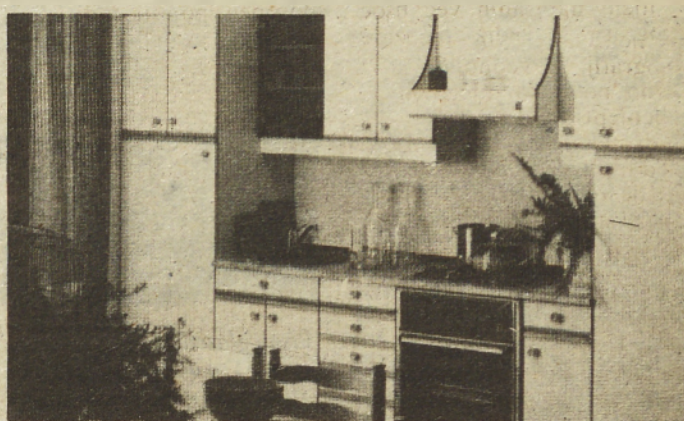
skrb za higieno

ČISTOČA V KUHINJI

Kuhinja mora biti vselej čista! To je pomembno že zaradi namena kuhinje in s tem zaradi kakovosti hrane, ki jo uživamo. Kuhinja, v kateri ne vzdržujemo zadostne čistote, je zelo vabljiva za razne žuželke, mrčes in druge nezaželjene goste.

Danes ni težko vzdrževati kuhinje čiste in urejene. Delo nam olajšuje več stvari: večinoma so kuhinje majhne, z le nekaj prostimi kvadratnimi metri površine; v kuhinjah je tekoča voda, ki je speljana v kanalizacijo; materiali, s katerimi so obloženi zidovi in tla, se z lahkoto čistijo, perejo in sušijo; kuhinjsko pohištvo je izdelano iz lesa, vendar je ta obložen s plastičnimi prevlekami, ki jih je zelo enostavno vzdrževati. Potrebujemo le mokro krpo, gobo ali ščetko in čistilno sredstvo; vedra za odpadke s plastičnimi vrečkami omogočajo redno zbiranje smeti in dnevno praznjenje.

Gospodinja se danes torej ne more več pritoževati, da je čiščenje kuhinje težko in mučno delo. Na voljo ima zelo učinkovite pripomočke, kot so krpe, gobe, specialno vpojni predmeti, papir itd., pa čistilna sredstva v tekoči ali praškasti obliki ali pa v pršilnih (spray). Vse to hitro in učinkovito odstranjuje nečistočo, mehansko ali kemično.

Zaradi prihranka časa, truda in denarja, za to, da bi gospodinja vzdrževala čistočo v kuhinji ob najmanjšem možnem naporu, je potrebno, da že takrat, ko kupujemo kuhinjsko pohištvo, pazimo na nekatere detajle:

● ročice za odpiranje vrat in predalov naj bodo oblikovane tako, da omogočajo čiščenje tudi na tistih delih, kjer se rada zbira umazanija;

● nepotrebni okraski, kot so razne izbokline in vdolbine na vratih in predalih, bodo le otežili čiščenje;

● delovna površina v enem delu vdolž celotnega kuhinjskega niza, bo preprečevala padanje ostankov in smeti v reže med posameznimi elementi kuhinjske opreme.

V kuhinji imamo tri vrste

odpadkov: odpadke hrane, ki so večinoma kompaktni, imajo svoj vonj in privlačijo mrčes. Take odpadke moramo kar najhitreje odstraniti. Prazne konzerve, čvrste in pa tiste, ki jih lahko stisnemo, imajo slabši vonj, vendar so tudi privlačne za mrčes. Velike konzerve (prazne seveda) pa so nam še v napoto. Tudi te odpadke moramo kar najhitreje odstraniti. Tretja vrsta odpadkov pa je papirnata in kartonska ambalaže, ki je sicer velika, vendar je brez vonja in je relativno čiste. Odpadkov se bomo najlažje rešili, če jih takoj sortiramo in jih spravimo v ločene vrečke. Te vrečke nato odnašamo iz stanovanja in odlagamo na način, ki je predpisan, z občinskim odlokom oziroma z navodili krajevne skupnosti.

otrok in družina

OTROK MOČI POSTELJO

V večini družin pomeni otrokovo močenje posteljice in hlačk pravo tragedijo. Vendar se ni treba preveč razburjati, saj močenje v otroški dobi v večini primerov ni bolezen. Veliko otrok ne more zadržati seča, dokler sečnik ne postane tolikšen, da zmore zadržati seč, ki se nabere čez noč. Pri večini je to v četrtem ali petem letu starosti. Močenje naj vam torej ne zbujajo skrbi vse do petega ali šestega leta starosti. Če pa se pri otroku zelo počasi in še po petem letu ne razvije kontrola med močenjem, je potreben zdravnikov nasvet.

Sicer pa je pri otroku, ki moči posteljico, potrebna velika mera potrpežljivosti. Ugotoviti moramo, če ni močenje morda posledica čustvenih težav otroka. Zaradi močenja mu tudi ne smemo posvečati preveč pozornosti. Otroku namreč to ugaja, saj je na ta način v središču pozornosti.

sti. Pustimo nevšečnost nekaj časa vnevar in otroka pohvalimo zaradi česa drugega. Tako bo kmalu spoznal, da nas njegovo kljubovanje ne vznemirja, in bo sam zaprosil za posodko.

Veliko storimo tudi, če otroku vsaj dve uri pred spanjem ne dajemo izdatnih količin tekočine. Vsekakor pa moramo otroka pred spanjem vedno opomniti, naj gre na stranišče.

dobro je, če veste

Čebula zoper visok pritisk?

Zdaj je čas piknikov in veselic, z vsem tem pa so že kar neločljivo pomešana vonja po mesu, pečenem na žaru in po čebuli, ki pač sodi zraven. O slednji gre slab glas, da pušča v ustih zadah, ki naj bi bil grozno neprijeten, pa zaradi tega marsikdo noče ugrizniti v pekočo „poslastico“. No, tisti, ki imajo visok krvni pritisk, naj kar zagrizajo vanjo, saj jim prav lahko koristi pri premagovanju te zahrbtnje bolezni, ki se je upravičeno drži naziv tudi ubijalec. Zdravje je vredno zadaha po čebuli, pa tudi ni čisto res, da smrdi.

Znanstvena raziskovanja so pokazala, da surova čebula vsebuje precejšnje količine prostaglandina A, gledano seveda z očmi farmakologa, saj je v resnici v glavici čebule le četrti miligram te snovi. Dostoj prostaglandina v rastlinah niso našli, že dlje pa je znano, da ta snov znižuje krvni pritisk. Strojovnjaki ne vedo, kakšno vlogo ima prostaglandin v čebulni glavici, a važno je, da so ga odkrili. Res je, da zgolj to, da je v čebuli ta snov, še ne pomeni, da je mogoče odpraviti visok krvni pritisk le z uživanjem čebule, a dosedanje raziskave kažejo, da so poskusnim živalim s prostaglandinom iz čebule znižali pritisk. Zakaj bi potem takem to ne veljalo za nas?

SESTAVIL	RAZPOSAJENA	VEČ ŠPORTNIH	VISOKA	DEL	IVAN	SRBSKI	ČASOPISNI
MARKO	JENKA	PANDI	TEMPERATURA	TELESA	PREGELI	TEORNIK Z VISOKO	OBLAS. INSERAT
NAPAST	ZENSKA	PANDI	TEMPERATURA	TELESA	PREGELI	TEORNIK Z VISOKO	OBLAS. INSERAT
NAYNA							
POKRAJINA							
ALKOLOID							
V VOLČJI							
ČESLA							
DEL							
BESEBE							
ŽIG							
REKA							
V BANI,							
PRITOK							
VOLTE							
AN. FILM.							
IGRALEC							
IM PEVEC							
(FRANK)							
ATIŠKI							
NEROJ							
JAKA							
AVŠIČ							
AVTOMO-							
BILSKA							
IZNAKA							
ŠPANIJE							
MITOLO-							
ŠKO BVA-							
LISČE							
UMRLIN							
EXPLOZIV-							
NO TELO							
URADNI							
SPIS							
TELOVADNA							
VAJA							
TORINO							
BOBEČA							
RASTINA							
SUHN							
PREDELIV							
BIZO-							
STRELKA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: toaleta, opravek, Rokšana, plat, Ob, con, Kra, D. sari, iranist, rasisti, AD, t, Niagara, Japonec, Enoš, Po.

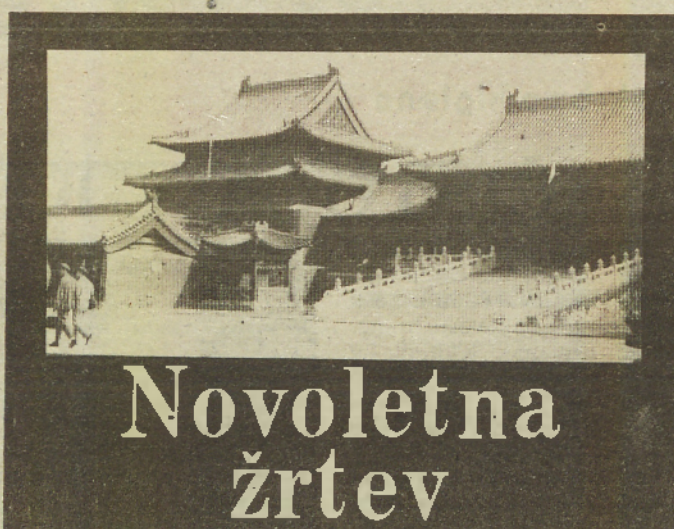
»Ne vem zagotovo« je zares zelo uporaben stavek. Korajžni, a neizkušeni mladi ljudje prav radi pomagajo so-ljudem pri pomembnih odločitvah, jim svetujejo določene zdravnike in podobno. Če se potlej vsa stvar pone-sreči, se spremene v grešnega kozla in glavni vzrok vsega hudega. Veliko bolje je, če se odgovornosti enostavno izmakneš s to pripravo frazo. Ravno srečanje s to beračico me je spet enkrat prepričalo o brezpozojni potrebnosti tega stavka.

Vendar tesnoba v meni ni popustila in tudi naslednje jutro mi je pred očmi vedno znova vstajala slika tega do-godka. Ves čas so me mučile moreče slutnje. Sredi puste knjižnice, kamor je vdrala pobitosi svega, zasmehenega dneva, sem to tesnobo občutil toliko močnejše.

»Bolje, da pojdem. Že jutri se bom vrnil v mesto!« sem se odločil: »Po drugi strani pa... Če pomislim, kako dobre in poceni so kuhane plavuti v gostilni Fuxing... Za en Juan jih dobiš zvrhan krožnik. Bog ve, če so se medtem kaj podražile? ... Prijatelji iz preteklih let so se sicer raztepli kot oblaki na nebu, vendar bi bil pravi greh, če bi obiskal svoj rojstni kraj ne da bi znova poskusil Fu-xingske plavuti morskega psa, pa četudi bi jih moral jesti čisto sam... Naj bo kakor koli — že jutri odpotujem!«.

Že velikokrat sem doživel, da se mi je zgodilo ravno tisto, kar sem predvideval, ali česar sem se bal, pa naj je šlo za še tako nemogoče stvari. Zato me je bilo strah, da bo tudi tokrat tako.

In zares so se pričele do-gajati nenavadne stvari. Proti večeru sem skozi steno nepri-čakovano zaslišal glasove. Iz ene od sosednjih sob je bilo

Novoletna žrtev

slišati glasen pogovor skupine ljudi, ki so očitno razpravljali o nekem dogodku. Glasovi pa so kmalu utihnili in slišati je bilo samo še Četrtega strica, ki je z velikimi koraki hodil gor in dol po sobi in gromko rohnol: »Pa ravno danes — niti malo prej in niti malo kasneje! Če to ni dokaz za to, kako nemogoče in absurdno je to bitje!«

Najprej sem bil začuden in takoj za tem me je znova prevzel občutek nejasne tesnobe, kot da bi stričevo vpitje veljalo meni.

Poškilil sem skozi vrata, vendar nisem videl nobene duše. Zdi se mi, da je pretekla cela večnost, preden se je končno prikazal sluga, ki mi je vsak dan pred večerjo pri-nesel čaj. Šele od njega sem končno uspel izvedeti, kaj se je pripetilo.

»Nad kom se je Častiti ra-vnokar tako razjezil?« sem ga vprašal.

»Nad kom neki? Jasno, da nad Xiang Linovo ženo!« se je glasil njegov skop odgovor.

»Kaj pa je z njo?« Postal sem zelo nervozen.

»Mrtva je!«

Srce v prsih se mi je krče-vito stisnilo in zbal sem se, da me bo razneslo. Čutil sem, kako mi je izginila vsa kri z obraza. Sluga ni ničesar opazil, saj ni niti zahip dvignil glave. Zbral sem se in posku-šal izvedeti kaj več.

»Kdaj pa je umrla?«

»Kdaj? Včeraj ponoči — ali pa morla danes zjutraj. Ne vem natančno.«

»In kako je umrla?«

»Kako neki?! Jasno, da zaradi revščine!« Njegov glas je bil tak kot vselej in ne da bi dvignil glavo in mi privoščil pogled, je zapustil sobo.

Tesnoba v meni je kmalu popustila. Moje slutnje so se uresničile in ni se mi bilo treba več skrivati za svojo frazo »ne vem zagotovo« in tudi ne sle-piti s slugovim odgovorom o smrti zaradi revščine. Zadeva je bila končana. Oddahnil sem si. Kljub temu pa se je od časa do časa oglasila v meni slaba vest. Prinesli so večerjo. Družbo mi je delal Četrti stric, ki se je držal zelo strogo in svečano. Mikalo me je iz-vedeti kaj več o smrti Xiang Linove žene, vendar je bilo to težje, kot sem si spočetka predstavljal.

Čprav je Četrti stric zelo učen, še vedno živi v vraže-vernem svetu, polnem strogih običajev in pravil, ki se jih je treba do potankosti držati. Če si kdo v času noveletnega žrtvovanja drzne omeniti ne-kaj, kar je v zvezi s smrtjo ali boleznijo, je to nezaslišana predrznost in v nebo vpajoč greh, ki priključa nesrečo nad vso družino. Tudi, če je po-govor o tovrstnih stvareh ne-izogiben, se jih ne sme izraziti naravnost. V takem primeru moraš vse, kar želiš povedati ali vprašati, »prevesti« v po-seben, prav v ta namen ustvarjen jezik ugank in na-migovanj. Na žalost sem bil jaz vse te fraze in formule že zdavnaj pozabil. Nekajkrat sem se brezuspešno poskušal spomniti katerega od »dovo-ljenih« vprašanj, vendar sem se končno vdal v usodo. Zdelo se mi je, da sem iz stričevega strogega obraza razbral, da si tudi o meni misli podobne stvari, kot o Xiang Linovi ženi: »Pa ravno sedaj — niti malo prej in niti malo kasneje — ravno sedaj me je moral priti nadlegovati! Če to ni do-kaz za to, kako nemogoče in absurdno je to bitje!« Zato sem mu hitro povedal, da na-meravam naslednji dan za-pustiti Luzhen in se vrniti v mesto. Upal sem, da ga bo ta novica razvedrila in zares se ni preveč trudil, da bi me prepričal, naj ostanem malo dlje.

Pri mizi je vladalo prisilje-no in moreče vzdušje, vse do-kler večerja ni bila končana.

Pozimi so dnevi kratki in ker je povrh vsega še snežilo, je mestece prav kmalu utonilo v mraku. Za razsvetljenimi okni si lahko razločil živahne ljudi, ki so imeli polne roke opravkov. Zunaj pa je bilo vse mirno, samotno in tiho. Tiši-na je bila tako globoka, da se mi je zdelo, kot da slišim

snežinke, kako lahko padajo na debelo snežno odejo, ki je pokrivala vso okolico. V tem trenutku sem se počutil zelo osamljenega. Obsedel sem na mestu in samo šibak pramen svetlobe, ki ga je dajala oljna svetilka nad mojo glavo, mi je delal družbo. Premišljeval sem o Xiang Linovi ženi, o tej nesrečni ženski, ki so jo bili ljudje vrgli na gnoj, tako kot odvrže otrok igračo, ki se je je bil naveličal. Toda njeno ob-ličje je v gnoju zapustilo glo-bok odtis. — Ljudje, ki znajo uživati življenje, so se morda čutili in jezili, da si je Xiang Linova žena sploh drznila tako dolgo živeti. Sedaj je končno vse urejeno. Wu Chang, duh večnosti in smrti, jo je vzel za vselej s seboj ter skrbno počistil in zabrisal vsako sled za ubogo beračico.

Ne vem, ali duhovi so ali ne, vsekakor pa mislim, da bi bilo v današnjem svetu bolje, če se taka nesrečna bitja, kot Xi-ang Linova žena, sploh nikoli ne bi rodila. S tem bi naredila uslugo tako sebi kot ostalim ljudem, ki jih pogled na take nesrečneže samo moti in jim kviri dobro voljo.

Ko sem tako sedel in pre-mišljeval, me je začelo šepetanje snežink tolažiti in po-časi sem se spet pomiril.

Vse, kar sem kdajkoli prej videl ali slišal v zvezi s Xiang Linovo ženo, vsi ti posamezni drobci spomina iz njene usode so se pred mojimi duhovnimi očmi počasi uredili in se združili v pisan mozaik nje-nega življenja.

Xiang Linova žena ni bila rojena v Luzhen. Nekoč na začetku zime se je Četrti stric odločil, da bo zamenjal služ-kinjo. Privedla jo je tetka Wei, ki je v Luzhen veljala za posredovalko služb. Lasje Xiang Linove žene so bili ta-krat speti z belimi trakovi, kar je bil znak žalovanja. Nosila

je črno krilo, modro majico in svetlo zelen telovnik. Takrat je imela kakšnih šestindvajset ali sedemindvajset let. Njen obraz je bil zagorele bronaste barve in njena lica je pokri-vala rdečica. Tetka Wei jo je klicala za Xiang Linovo ženo. Povedala je, da je dekle so-se-da njene-matere, da ji je umrl mož in si je zato prisiljena poiskati delo zunaj svoje vasi. Četrti stric je nagubal čelo in Četrta teta je takoj vedela, kaj to pomeni — njen mož ni bil ravno navdušen nad tem, daje Xiang Linova žena vdova. Njej sami je mlada žena uga-jala, zakaj njen obraz je bil pošten, njeni udje krepki in trdni. Xiang Linova žena je pokorno povešala pogled in dajala vtis poslušnega dekleta, ki mu nobeno delo ni pre-težko. Zato se je Četrta teta delala, kot da ni opazila na-grbančenega čela svojega so-proga in se odločila, da bo dekle vzela v službo.

Med preizkusno dobo je od-jutra do večera neumorno delala. Zdelo se je skoraj, kot da jo vsaka prosta minuta neizmerno dolgočasi. Bila je energična in tako krepka, da bi se lahko kosala z marsi-katerim moškim. Zato je že po treh dneh dobila stalno zaposlitev in Četrti stric ji je vsak mesec izplačal petsto kovancev.

Vsi vaščani so jo klicali enostavno Xiang Linova žena in njeno pravo ime ni nikogar zanimalo. Ampak tetka Wei je bila doma v Weijashanu in ker je zadrževala, da je Xiang Linova žena iz iste vasi, se je tudi ona po vsej verjetnosti imenovala Wei. Xiang Linova žena ni bila preveč zgo-vorna. Usta je odprla šele, kadar jo je kdo kaj vprašal in celo takrat so bili njeni od-govori kratki in jedrnat.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Nihče, ki bi slišal materine izbruhe, ne bi mogel verjeti, da je v Marji kljub temu toliko ljubezni do nje. Svojega čustvovanja punca nikoli ni kazala na zunaj. Mirna in zadržana je bila, da je človek težko uganil, kaj se dogaja v njeni notranjosti. Molče, na svoj mehak, a nedostopen način je prenašala materino jezo in prav na isti način je za mater in sestro vztrajno in vestno skrbela.

Bila sem v marsičem podobna slepcu; brez pomoči svoje okolice nisem mogla živeti. Navezanost, ki je prehajala na Marjo, je bila ena izmed teh mojih nujnih potreb po pomoči. Bila sem prisiljena, da vedno iščem opore pri tistih, ki so mi pomagali. Tisti, ki so me razumeli in mi dajali opore. Preveč sem potrebovala take ljudi, da bi podvomila o tem, da v njih ni samo dobrote, ampak vseobčji čut, razumevanja človeških odnosov, ki smo o njih takrat govorili. Napovedovali smo vest, v katerem bo vladalo prvič, odkar živi človek, popolno medsebojno razumevanje, ljubezen in strpnost. Vse smo gradili na tem. Ne na pisanih zakonih. Zganili smo v ljudeh globoko zakopano željo doseči tako življenje, o katerem smo bili celo trdno prepričani. Zunanji znak preloma med starim in novim je bilo tudi vsesplošno tikanje. Vsi smo se tikali, staro in mlado, če smo vedeli drug za drugega, da smo istega mišljenja.

Kljub Marjini pomoči sem vendar čutila, da se je v meni nekaj spremenilo. Nič več ne morem zbrano presojati, kaj mi bo prinesel jutrišnji dan. V kolikor mislim na Črno vas, na Jerebicevo delavnico na Karlovski cesti, na Helenin brlog na Bregu, na Predovičevo, potem na Vodnikovo, povsod sem le čutila neko notranjo trdnost, imela sem svoje načrte. Zdaj pa se mi je začelo vse razkrajati. Niti za trenutek vnaprej ne vem, kaj bom doživela, kaj bom morala ukreniti, da bova ostala z Darkom na površju razmer, ki so se vedno bolj zapletale. Podobno sem čutila, kakor v Črni vasi, ko mi je nekaj reklo: treba je iti. Kamorkoli, samo iti. Takrat sem šla, ker je bila pred menoj Ljubljana. A kaj je zdaj pred mano? Ničesar. Kam ubežati življenju, ki ga moram živeti. Tu moram ostati in čakati na jutrišnji dan.

Da Štefkina pomoč pomeni zame življenjsko rešitev, sem vedela. Zavedala sem se tudi, da ta rešitev danes je, jutri pa je lahko ne bo več, ker je povezana s tolikimi zaprekami. Mojo negotovost je nekega dne potrdila deklica, ki je stopila v kuhinjo. Bila je stara kakih trinajst let. Zaprla je vrata za seboj in me vprašala, če sem jaz teta Ana. Ko sem slišala, da sprašuje zame, sem se ustrašila, ker ni pomenilo nič dobrega.

»Kaj bi rada?«

»Mama ima žolčni napad in ne more priti. Darka bo podojila doma. Jaz ga bom odnesla.«

»Je tvoji mami ime Štefka?«

»Da.«

Gledala sem deklico, ki je bila še otrok. Pomislila sem, da bi kar sama odnesla otroka. A Štefka stanuje blizu glavarstva. Najbrž je dobro premislila, preden je poslala hčerko.

»Kako ti je ime?«

»Jožica.«

»Jožica, ne boš ga mogla nesti. Pretežak je zate.«

»Bom, bom. Saj tudi našega dojenčka nosim, ko mama dela pri strankah.«

Če ji mama zaupa svojega dojenčka, ji bom morala zaupati tudi Darka. Morala sem privoliti v ta njegov čuden pohod na pašo. Zavijala sem Darka v odejico in rekla Jožici:

»Prav do doma ga ne boš mogla nesti.«

»V Mostah grem na tramvaj. Ustavi pa na Dolenjski pred našo hišo.«

Ko sem ji dala štručko, jo je hitro prijel z obema rokama in jo stisnila k sebi. Obrnila se je z njim proti vratom in po šolsko pozdravila:

»Na-svi-de-njel!«

Odprla sem ji vrata in šla za njo na hodnik. Teta Joža je samo gledala. Bila je marsičesa navajena, a to, kar počnem z otrokom, ji ni šlo v glavo. Najbrž je mislila, da sem čisto ponorela.

Potem sem v sobi pri oknu opazovala, kako je šla Jožica s štručko po Predovičevi ulici proti tramvaju. Ustavila se je, si Darka predejala, popravila mu je odejico, nato pa hodila dalje. Čakala sem jo nemirna, dokler ga ni sitega srečno prinesla nazaj.

Drugega dne je Štefka prišla. Ni bila še zdrava. Medtem ko je došla, mi je pripovedovala o težavah z žolčem, ki njeno družino prizadenejo, ker ne more kuhati in prav tako ne hoditi pospravljat. Dve stranki je obdržala iz prejšnjih časov, dve zelo dobri stranki: Japonko in bivšega banskega svetnika. Obe sta z njo ljubeznivi in ne skoparita. Med njenim pripovedovanjem, ki je bilo sočno, skoraj zabavno, sem opazovala njeno raz-pokano kožo na rokah. Te roke skrbijo za pet otrok. Obiski pri meni ji pri gospodinjstvu nič ne prispevajo. Še prinesla bi mi kaj, če bi jo prosila.

Pripovedovala mi je, da je Japonka zelo radodarna. Zanimava gospa. Posteljo ima z baldahinom. Videla jo je že oblečeno v kimono. In kako pridno in spretno dela copate za baletke. Tudi žena bivšega banskega svetnika je dobra. Ko je nekoč Štefka zbolela in več dni ležala, je prihajala k njej, prinesla kruh in včasih kak prgišče riža. Še dojenčka ji je skopala.

Nekaj se je moralo zgoditi, ker je na cesti nastal nemir. Ljudje so begali sem in tja, vojaki so tekali v našo hišo k dekletom in spet nazaj na cesto. Dekleta so z njimi prihajale na cesto, nekatere so si celo brisale solze. Jokale so.

Marja je prva prinesla vest iz mesta, da je Italija kapitulirala. Slišala je celo, da so Mussolinija aretirali. Te vesti sem se sicer razveselila, a začelo me je skrbeti, kaj bo zdaj. Ali bo nastal splošen nered, klanje? Bela garda je izgubila svoje zaščitnike, v zemljo pa se kar sama od sebe ne bo pogreznila.

Bila sem iznenadena in brez izkušenj, da bi znala kaj predvideti.

K temu se je pridružil izbruh neznanskega strahu pri teti Joži. Sunkovito je odprla vrata v sobo. Njena postava je bila žalostna. Razmršeni lasje, blodne oči, rahlo odprta usta. Prazne, udre prsi so se ji čudno gibale, roke je spustila ob sebi in prste je imela stegnjene, kot da bi hotela kaj zgrabit in raztrgati. Stala sem osupla z Darkom v naročju sredi sobe.

Ona pa: »Ven iz mojega stanovanja, takoj ven!«

Nisem vedela, kaj bi. Samo čakala sem. Marja in Berta sta jo začeli miriti. A ni nič pomagalo. Krilila je z rokami in ju odganjala.

Kapitulacijo Italije sem tako doživljala težje kot naši na fronti. V tem je iz mesta prihitela Katja. Videla je, da je teta Joža izgubila živce. Tudi Katji je ukazala, naj se takoj poberemo.

Katja je mirno sedla, počakala, da je prenehala s ploho besed.

»Nikamor ne greva,« je trdo dejala.

Teto Jožo sta Katjina odločnost in hlad presenetila. Katja je nadaljevala, ne da bi dvignila glas in ne da bi popustila v ostrino: »Ohraniti moramo mirno kri. Če pa bi naju z mami kdo spravil v nevarnost, bo po njem. Zapomnite si to, teta Joža.«

Res jo je s to grožnjo ukrotila, vendar samo toliko, da ni kričala in divjala. Čutila pa smo, da je ostala trgovatna. Neprestano je v kuhinji metala žlice po mizi, trdo premikala kozice na štedilniku, kar je bil znak, da se navihata ni pogleda. Nismo je pustile ven.

Ko je šla po vodo na hodnik, smo oprezale za njo. Bala smo se, da bi v svoji neopretnosti zinila kaj kateri izmed deklet ali celo kakemu italijanskemu vojaku, ki so tekali po stopnišču.

Ko smo tako za silo vzpostavili red na naši domači fronti in sva ostali s Katjo sami, je bila mnenja, da se ne premaknemo nikamor. Mesto je v negotovosti, Italijani čisto zmešani, njihova policija je v ostrini popustila, bela garda pa se pripravlja na sprejem Nemcev. Obetajo se hudi časi, najhujši za Ljubljano, v kateri bo v nekaj dneh zavladal gestapo z belo gardo.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

dopisniki so zabeležili

VUČJA VAS

Za sabo imajo že peto krvodajalsko akcijo

Krajevna organizacija Rdečega križa v Vučji vasi posveča med drugim precej pozornosti krvodajalstvu. Peto akcijo so pripravili v drugi polovici minulega meseca, poroča dopisnik Milan Lebar. Na odvzem krvi so odpeljali kar 52 krvodajalcev. Med starejšimi je čedalje več mladih. Krvodajalcem in dobrim organizatorjem v krajevni organizaciji RK lahko rečemo samo — HVALA!

M. L.

Pogostitev starejših občanov

Brigada RK Karel Barbarič na MDA »Goričko 82« je pretekli teden pripravila pogostitev starejših občanov v krajevnih skupnostih Čepinci in Salovci. V Čepincih in Salovcih se je v vaških dvoranah zbrala večina starejših občanov, katerim so brigadirji RK in drugi pripravili pester kulturni program z recitacijskimi in pevskimi točkami ter jih na koncu pogostili. Brigadirji pa so takoj zatem vse ostarele, ki zaradi bolezní niso mogli priti na pogostitev, obiskali na domovih in jim izročili darila. Starejši občani iz KS Čepinci in Salovci so bili zelo zadovoljni s programom, ki so ga pripravili brigadirji. Dvorana v Čepincih med kulturnim programom.

Tekst in foto: Drago Jakič

V Rakičanu 13 ulic

V Rakičanu dokončujejo dela pri gradnji vaškega gasilskega doma, ker bo otvoritev že v nedeljo, medtem pa nameščajo tudi hišne številke v posameznih ulicah. Kar trinajst ulic bodo imeli v tem kraju in ena bo nosila ime doktorja Vrbnjaka, ki je bil eden od pionirjev pomurskega zdravstva.

—js—

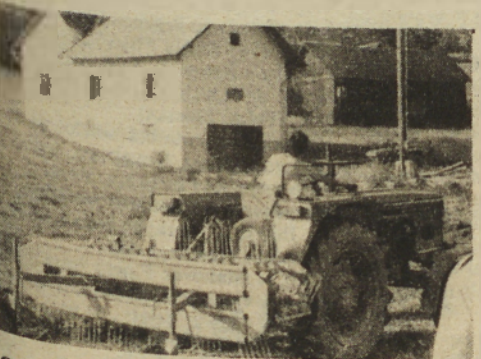
Brigadirski vrteci

V okviru brigade RK Slovenije na MDA »Goričko 82« delujejo trije vrteci — v Markovcih, Petrovcih in Moščancih. V vseh treh vrtcih so malčki deležni posebne prijaznosti mladih brigadirj in za večino otrok je to prva in edina priložnost, da spoznajo otroški »živ-zav« v vrtcih, kajti v mnogih vseh na Goričkem ni možnosti, da bi otroci obiskovali vrtece, čeprav bi starši to želeli. Tako pa otroci vsaj tri tedne spoznavajo življenje in delo v skupinah in se pozneje lažje vključijo v predšolsko in šolsko življenje.

Na sliki: Malčki in brigadirke iz brigadirskega vrta v Markovcih.

Tekst in foto: D. J.

S sušenjem in spravilom kme pomurski kmetovalci nimajo sreče. Pomagajo si s stroji, vendar se plohe in nalivi vrstijo tako pogosto, da so na pol posušene trave že po prvem obračanju spet premočene. Kmeti bo s tem sicer nekoliko zgubili na kvaliteti, vendar jo hočejo za vsako ceno suho spraviti pod streho.

—js—

V lendavski delovni organizaciji INA — Nafta v okviru kulturnega društva uspešno nastopa tudi folklorna skupina.

J. Ž.

Pomurske občinske gasilske zveze na svojih območjih vsako soboto, poleg siren, preizkusijo tudi brezžične zveze, ki so za hitro posredovanje velikega pomena. Takšne aparature ima že 161 pomurskih gasilskih društev.

F. K.

Turnirji v malem nogometu

Na turnirjih v malem nogometu so se tekmovalci precej izkazali, saj so za organizacijo poskrbeli domala vsi, ki se navdušujejo za to športno dejavnost, posebno OO ZSMS.

Na turnirju v Tropovcih — sodelovalo je šest ekip — so prvo mesto osvojili domačini, drugo in tretje mesto pa prva in druga ekipa iz Gradišča.

V Vanča vasi, kjer se je prijavilo 13 ekip, je prvo mesto osvojil Dobel, drugo Vanča vas II in tretje Roma. Na Krajini so bili prvi Petančci, drugi Strukovci in tretji Skakovci.

F. K.

PETANJCI

S kolesi v Zadar

Na zanimivo pot so se petega avgusta s kolesi odpravili štirje mladi iz Petanjca — Marjan Drvarič, Viki, Stanko Zamuda in Milko Smolko. Do Zadra, kjer je njihov cilj, bodo morali prevoziti 250 kilometrov. Ob odhodu so povedali, da se na dolgi poti malo bojijo nagajivega vremena in okvar na kolesih. Oboje lahko precej zavleče njihovo poletno potovanje.

F. K.

Gledam jih. Mogoče bom tudi jaz gasilec ...

OBISK V BERKOVCIH

Z delom in sodelovanjem za boljši jutri

Lična vasica med Križevci in Vidmom, brez kakšnih večjih posebnosti. A vendar lepa v svoji preprostosti, mirnem in urejenem življenju. Pripeljal sem se v ta — vsaj na pogled — idilični vsakdan in ustavil pred vaško trgovino. Za pultom stoji prijazen mož srednjih let, ki pravkar v drugo prešteva denar, ki ga bo vrnil stranki. Lep poletni dan je, vaščani so na poljih ali v službi, zato v trgovini ni gneče.

DELAVNI GASILCI ...

Ker je večina Berkovčanov zdoma, se pogovarjam kar s trgovcem, ki pa se izkaže kot prijeten sogovornik, ki je dobro seznanjen z dogodki na vasi.

„Franjo Kapun,“ se predstavi in v isti sapi omeni, da je tajnik vaškega gasilskega društva. Ponosen je na delo gasilcev in tudi sam je aktiven že od leta 1958.

„Prišel si ob pravem času, saj te dni praznujemo 70. obletnico obstoja društva. Ob tej priložnosti smo odkrili spominsko ploščo desetim ustanoviteljem. V okviru jubileja smo, ali pa še bomo, pripravili veliko prireditev — tako kulturnih kot športnih. Sicer pa smo dom gasilcev začeli graditi že leta 1968, vendar še do danes ni popolnoma urejen. Imamo 52 članov, pa tudi oprema zadostuje za vaše potrebe — leta 1972 smo namreč kupili motorno brizgalno. Delo v društvu je seveda prostovoljno, moram pa reči, da smo z dejavnostjo vaščanov zelo zadovoljni. Predvsem z mladino dobro sodelujemo. Denarja skorajda ne dobivamo, večino sredstev prispevamo sami.“

... IN MLADINCI

Tedaj se pogovoru pridruži mladenič zagorelega obraza, ki je prišel po cigarete. Predstavnik mladincev torej, ki kar takoj prevzame besedo in opiše delo mladinske organizacije.

„V vasi nas je 32, torej kar precej — imamo namreč 75 hišnih števil. Večina nas je zaposlenih doma na kmetijah ali v bližnjem Ljutomeru. Delamo največ v okviru vasi, medtem ko povezave z ostalimi kraji praktično ni.“

„Ja, od leta 1978 nimamo več samostojne krajevné skupnosti,“ povzame besedo Franjo Kapun, „do takrat je bil namreč v Berkovcih sedež zelo majhne KS, ki je vključevala le še vasico Bolehnečci.“

Prav zato je prišlo do združitve in od tega leta se naša KS imenuje Logarovi-Berkovci. Ta združitev pa ni bila najbolj uspešna, vsaj v dosedanjih štirih letih ne. Vsaj nam, v Berkovcih, se zdi tako. Medsebojne povezave in sodelovanja ni, na nobeni ravni. Naj po-

vem primer iz šolstva: otroci iz naše vasi hodijo v križevsko, tisti iz Bolehnečev pa v šolo v Vidmu ali Staro goro.“ Vzroki za tako nepovezanost so verjetno v tem, da je teritorialno KS zdaj večja in tako narašča tudi medsebojna odtujenost vasi. To niso le izkušnje Berkovčanov, tako je v mnogih drugih KS. Znano je, da v majhnih vseh obstaja tesna povezanost in dobri odnosi, ko pa pride do razširitve, ti odnosi ostanejo v mejah vasi, zapiranje v to okolje pa seveda ne more prispevati k razvoju sodelovanja v KS. Stefan Spilak, berkovski mladinec, se spomni zadnje nedelje.

„Priredili smo kmečke igre, ki

Trgovca, tajnika GD, odlično poznavalec razmer na vasi, prijazen sodelavnik in še kaj — Franjo Kapun.

naj bi bile odslej tradicionalne, sovpadale pa bodo s praznovanjem obletnice GD. Pomerili smo se v hoji po sodih, vlečenju vrvi, hoji po opekah in v „vožnji samokolnice“. Prireditev smo izvedli na igrišču, ki smo ga z delovno akcijo — trajala je vsega skupaj devet dni — sami uredili. Tudi mi smo zelo zadovoljni s sodelovanjem z gasilci, to pa sta obenem edini organizaciji v vasi, ki sta dejavni. Sestajamo se v gasilskem domu in v prihodnje bomo uredili mladinsko sobo.“

Franjo v šali pristavi, da bi se

Glavna cesta skozi vas je asfaltirana, ostale vaške poti pa so še makadamske. Videz vasi bi bil gotovo lepši, če bi uredili tudi te — toda za zdaj je ostalo le pri dogovarjanju.

verjetno sestajali v gostilni, če že bi le to v vasi imeli.

„Tudi na področju kulture smo delavni,“ nadaljuje Stefan, „ob vsakem večjem prazniku pripravimo kulturni program; zdaj pa se pripravljamo za izvedbo Veselega večera, saj imamo šalo vsi najraje — sprosti nas in zabava. Tako predstavo smo že imeli in z njo smo gostovali v okoliških krajih.“

Denar za našo dejavnost je seveda tudi vprašanje. Pred leti smo z občinske konference še dobili nekaj sredstev, trenutno pa je tega je malo. Delamo ljubiteljsko in sami poskrbimo za to, da si kaj zaslužimo. Denar dobimo od nogometnih turnirjev — pred kratkim je sodelovalo 10 ekip — in članarine.

Mladi v Berkovcih so torej marljivi. Ne le vsak zase, pač pa enotno, združeni z različnimi dejavnostmi, ki bogatijo njihovo življenje.

USPEHI, TEŽAVE, ŽELJE

„Z lašino poštrevolnostjo in enotnostjo, pa seveda tudi s pomočjo družbe, nam je v vasi že marsikaj uspelo urediti,“ meni Franjo. „Elektriko smo dobili leta 1953, trgovina pa je že od 1958. Pred petimi leti smo dobili asfalt, vendar je asfaltirana le glavna cesta. Vaške ulice so še vedno makadamske. Seveda bi radi tudi to uredili, vendar za zdaj še nismo rešili vsih vprašanj, ki se s tem v zvezi pojavljajo. Omenil sem že, da smo tudi gasilski dom zgradili največ sami, mladinci prirejajo delovne akcije — torej smo kar delavni. Imamo še zbiralnice mleka, ki ga vozimo v Ljutomer. Avtobusna povezava je zadovoljiva, vozi tudi delavski avtobus.“

Franjo in Stefan sta povedala mnogo stvari o vsakdanjem življenju v Berkovcih. Želita si, da bi oživel sodelovanje z ostalimi vasi, seveda pa se je za to potrebno potruditi. V trgovini se je medtem nagneto precej ljudi, Franjo je moral spet na delo. Zahvalil sem se jima za sodelovanje in se poslovil v upanju, da sem izvedel dovolj, da lahko predstavim življenjski utrip te prelepe vasi. Če je to res, bodo lahko najbolje presodili Berkovčani sami.

Bojan Peček

SREČANJE

Boris ima še veliko načrtov

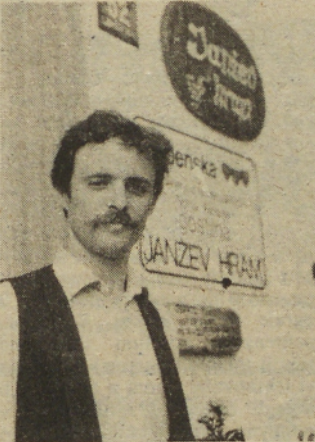
Predvsem ga je potreboval poznati. In Boris Goloba, mladeša gostinskega in turističnega delavca iz Gornje Radgone, od nedavnega pa tudi vodjo turistične postojanke na Janževem vrhu, pozna veliko ljudi. Ne le domačini in njegovi poklicni kolegi, tudi številni domači in tuji gosti, ki radi zahajajo tjakaj.

Komaj dobro leto je pravzaprav minilo, kar so prenovljena stavba gornjeraskega Kmetijskega kombinata preuredili in v njej pripravili privlačne gostinske prostore. Pravzaprav se celo več kot samo to, kajti očeti ideje, da bi v nekdanji zidnici uredili gostinsko-turistično postojanko, so bili s to zamisljo pionirji na področju nekakšnega družbenega kmečkega turizma.

Čeprav zamisel ni bila slaba, saj so mnogi hvalili originalno „prežo“, na katero so postavili polne steklenice Janževca in kozarce, pa v začetku nekako ni šlo, kar so sprva pričakovali.

Boris, ki je prej delal v hotelu Grozd v Gornji Radgoni, ni imel lahke naloge. Postojanka je bila reba voditi, jo približati gostom ter hkrati poskrbeti za ureditev okolja. Mladega fantu, že od vsega začetka marljivega gostinca in polnega zanimivih načrtov, vsega tega ni bilo strah.

Danes dela na Janževem vrhu tričlanska ekipa. Čeprav so v velikem gostinskem objektu pa z voljo

in delom znorejo vse naloge. V kuhinji delata mladi kuhar in kuharica, ki po potrebi obide tudi obkrožnatakarice, Boris pa skrbi za oskrbo in goste, spreje za točilnim pultom in se seveda rad pogovarja tudi z obiskovalci. Mladica je v hudiča poznamost in prijetljivost med tistimi, ki že daleč časa obiskujejo Janžev vrh in tudi med tistimi, ki so zidnico obiskali prvič.

Boris zatrjuje, da morajo še veliko postoriti, preden bo zares vse tako, kot si to člani mlade ekipe predstavljajo in želijo. Seveda pa so že z dosedanjim delom lahko zadovoljni, saj — tako je pripovedoval Boris — je na Janževem vrhu čedalje več organiziranih skupin, ki prihajajo tjakaj poleg vsakdanjih obiskovalcev. Tudi s poslovnimi kasili in malicami so uspeli, saj je vse več tistih pomurskih delovnih organizacij, ki svoje poslovne goste pripeljejo sem med gorice.

Najhrč pa so k uspehu pripomogle tudi cene, ki niso predrugane in seveda predvsem zagnanost, vrljdnost ter spoznavna mladih gostincev.

Poznavalci pravijo, da ima Janžev vrh še veliko možnosti za razvoj. Tudi tuji radi zahajajo k tej turistični postojanki, česar so mladi delavci kolektiva seveda zelo veseli.

Če bodo tudi želje, ki jih imajo in ki ohetajo ureditev okolice popestritev pomudbe in tudi glasbeno obogatitev, zares uresničili, potem bodo čimkrajši še kdaj pohvalno pisali o Janževem vrhu.

Tekst in foto: J. Kurbus

OB 35-LETNICI KK POMURJE BELTINCI

Prvenstvo Slovenije

Na zadnji skupni seji upravnega odbora kolesarskega kluba Pomurje iz Beltincev, organizacijskega odbora XXIV. dirke »Po Pomurju« in odbora za pripravo proslave ob 35-letnici kluba so se dogovorili, da bodo klubski jubilej proslavili delovno in skromno, brez večjih materialnih stroškov.

Osrednja proslava jubileja bo v soboto, 21. avgusta 1982, ob 9.00 uri pred blagovnico Potrošnik na Titovi cesti, kjer bo krajši kulturni program in stari XXIV. dirke »Po Pomurju«, ki šteje za prvenstvo Slovenije v ekipni in posamični konkurenci za člane, mladince in mlajše mladince. Člani bodo startali ob 10.00 uri in bodo prevozili 145 km, mladinci ob 10.15 uri in prevozili 95 km, mlajši mladinci pa bodo prevozili 50 km dolgo progo in bodo startali ob 10.30 uri. Proga bo vodila iz Murske Sobotice skozi Gederovce, Cankovo, Grad, Bodonce, Černelavce in nazaj v Mursko Sobotico. Člani bodo prevozili tri, mladinci dva in mlajši mladinci en krog. Cilj dirke bo prav tako pred blagovnico Potrošnik na Titovi cesti od 11.45 do 13.30 ure, ko bodo podelili kolajne in pokale najboljših tekmovalcev ter priznanja najzaslužnejšim članom kluba in zunanjim sodelavcem.

Člani upravnega odbora KK Pomurje iz Beltincev ob prevzemu BLOUDKOVE PLAKETE leta 1977.

lucem. Republiško prvenstvo za ekipe in posameznike pa bo 12. septembra na Tišini.

Organizator pričakuje udeležbo vseh najboljših slovenskih kolesarjev, ki istočasno tudi sodijo v sam jugoslovanski vrh. Favoriti med posamezniki so: Polončič (Rog) pri članih Papež (Novo mesto) in Pintarič (Astra) pri mladincih ter Ugronovič (Astra) pri mlajših mladincih. Za boljše mesta se bodo tudi borili domači kolesarji: Škafar pri članih, Sreč pri mladincih ter Titan in Berden pri mlajših mladincih. V ekipni konkurenci imajo največ možnosti za medalje in republiške naslove tekmovalci Šave, Roga in Novega mesta. Za dohro uvrstitev pa se bo potegovala tudi domača ekipa mlajših mladincev, ki jo sestavljajo: Bertalančič, Čeh, Titan in Berden.

NOGOMETNI KLUB RENKOVCI

PONOSNI NA NOVO IGRIŠČE

Prihodnjo nedeljo bodo v Renkovcih slavnostno predali namenu novo nogometno igrišče, ki je za kraj, zlasti pa za nogometni klub, velika pridobitev. Na pobudo ljubiteljev nogometa, zlasti mladih, so v Renkovcih pred štirimi leti ustanovili nogometni klub. Ker niso imeli lastnega igri-

pred domačim občinstvom. Zato so se lotili gradnje igrišča na zemljišču, ki so ga odkupili od kmetov. Pri gradnji so opravili okrog 650 prostovoljnih delovnih ur. Največ prostovoljnega dela pa je opravil Štefan Tratnjek, ki je tudi trener moštva. Vteh dnevi so do igrišča uredili vodovod, v programu

šča, so najprej igrali tekme v Dobrovniku, zatem pa v Turnišču. S tekmovalcem so začeli v drugi občinski nogometni ligi Lendava zunaj konkurence in dosegali razveseljive rezultate. Izkazali pa so se tudi naslednje leto, ko so tekmovali v drugi občinski ligi Lendava in osvojili drugo mesto, kar jim je omogočilo sodelovanje v prvi občinski ligi Lendava. Žal so se po enem letu zopet vrnili v drugo občinsko ligo. Zaradi odhoda petih igralcev na odsluženje vojaškega roka pa tudi kaj več kot solidno uvrstitev v drugi občinski ligi niso pričakovali.

Največja želja ljubiteljev nogometa v Renkovcih pa je bila, da dobijo lastno igrišče in zaigrajo

pa imajo še ureditev slačilnice in ograje okrog igrišča. V klubu namenljajo posebno skrb tudi vzgoji mladih nogometašev. V novi tekmovalni sezoni si želijo, da bi dosegli čimboljše rezultate in se ponovno vrnili v višji rang tekmovalstva. Veliko pomoč imajo tudi v številnih navijačih, ki jih zvesto spremljajo na tekмах ne le doma, temveč tudi v gosteh. Upajo, da se bo tudi slavnostne otvoritve igrišča, ki bo v nedeljo, 15. avgusta 1982, ob 14.30 udeležilo veliko ljubiteljev nogometa in si ogledalo mednarodno prijateljsko tekmo med Bad Radkersburgom in Renkovci.

F. Maučec

NAMIZNI TENIS

PRIPRAVE ZA NOVO SEZONO

Le še slab mesec nas loči od začetka tekmovalne sezone, od katere si Sobočani spet obetajo dobre rezultate, posebno še v mladinski in pionirski konkurenci. V članski konkurenci bo vsa pozornost namenjena tekmovalstvu v drugi zvezni ligi, saj zanj si spodrslija v tej konkurenci ne smejo privoščiti kljub temu, da še danes ne vedo, s kakšno ekipo bodo nastopali, ker mislijo nekateri igralci zahtevati izpisenice, drugi pa spet premišlujejo, ali bi v novi sezoni še nastopali. Prav lahko se zgodi, da od soboške zlate generacije pionirjev in mladincev — Kovač, Horvat, Veron, Varga — ne bo nihče igral za Sobočane v drugoligaški konkurenci, čeprav bi bili klubu še kako potrebni.

Sobočani so pričeli z letošnjimi pripravami zgodaj — 26. julija, ko so se zbrali vsi mladinci in pionirji, s katerimi se računa v novi sezoni. Čeprav so prejšnja leta odhajali na fizične priprave izven Murske Sobotice, so se letos zaradi stabilizacije odločili drugače in bodo vse priprave izvedli v Murski Soboti, kjer trenirajo dvakrat dnevno vse do konca meseca avgusta. Treninge vodi profesionalni trener Šerčer, kateremu pomagajo še Sukič, Vinčec in Unger. Sicer pa se bo tudi letos nekaj najboljših Sobočanov udeležilo republiških priprav.

Republiške priprave za najboljšo slovensko pionirje in pionirke bodo od 5.—15. avgusta v Gornji Radgoni, ki je med mnogimi kandidati ponudila najboljše pogoje. Priprave bo vodil kitajski trener, svetovni prvak iz Sarajeva Hsi En Ting z ženo, kar bo nedvomno pripomoglo h kakovosti priprav. Med

trideseterico najboljših in najperspektivnejših slovenskih pionirjev in pionirk je strokovni svet NTZS določil Sobočane: Boruta Benka, Robija Benkoviča, Ivana Kuzmo, Mirka Ungerja in Tanjo Sinic ter iz Lendave Damira Perša. Z njimi vadija tudi Radgončana Drozdek in Zajmi.

Na zadnji seji strokovnega sveta NTZS je dobil veliko priznanje najboljši slovenski pionir Dušan Kovač, ki ga je strokovni svet uvrstil v najperspektivnejšo skupino starih igralcev Paviča, Podlesnika, Zalaznika, ki jim bo posvečal največjo pozornost ter nudil kakovostne priprave na vseh nivojih, največ pa v republiškem centru pod vodstvom republiškega inštruktorja Janškoveca in kitajskega trenerja. Tako se je Kovač od 4.—15. julija že udeležil priprav državne mladinske in pionirske reprezentance na Ravnah, skupaj z nekaj najboljšimi mladimi iz Jugoslavije. Kovač bo sodeloval na letnih pripravah najboljših slovenskih članov in članic v Radovljici od 16.—31. avgusta, med najboljših 16 igralcev, ki bodo na teh pripravah, pa je strokovni svet uvrstil tudi drugega perspektivnega Sobočana Mirana Močana, kar je zanj vsekakor veliko priznanje. Tudi te priprave bo vodil republiški inštruktor ter kitajski trener. Sobočani se tako vneto pripravljajo na novo sezono in pričakujejo, da jo bodo pričakali dobro pripravljeni. V drugi polovici avgusta jim bodo delali družbo najboljši igralci iz Doboja in razna prijateljska srečanja s to ekipo, ki tudi igra v drugi zvezni ligi, bodo že pokazala, kako so pripravljeni.

M. U.

NOGOMET

OLIMPIJA: AVSTRIJA (C) 1:1

V okviru turnirja za pokal Alpe-Adria sta se v Bakovcih moštvi Avstrije iz Celovca in ljubljanske Olimpije razšli z neodločenim rezultatom. Gol za Olimpijo je dosegel Terčič. Sodil je Pahor iz Lendave.

NAFTA: MTČ 2:0

Lendavčani so premagali moštvo iz Čakovca. Strelca sta bila Feher in Gavrič.

SLOBODA: MURA 2:3

Nogometaši Mure so v Varaždinu premagali domače moštvo. Gole so zabil: Jančar, Slavic in Šavel.

NAFTA: HEVIS 4:1

Lendavčani so porazili madžarsko moštvo. Gole sta dosegla Gavrič in Cofek.

BAKOVCI: LAUFELD 3:0

Nogometaši Bakovce so premagali avstrijsko moštvo. Strelci golov so bili: Smodiš, Buzeti in Kreft.

PRVO MESTO LIPI

NK Rakičan je pripravil nogometni turnir na katerem so sodelovala štiri moštva. Zmagala je Lipa pred Radgono, Rakičanom in Tišino. (fk)

MNL — MLADINCI

ROGAŠOVCI PRVAK

V minuli tekmovalni sezoni v medobčinski mladinski nogometni ligi Murska Sobotica so imeli največ uspeha nogometaši Rogaševci, ki so z dvema točkama prednosti osvojili naslov prvaka.

Rogaševci	20	13	3	4	50:21	29
Puconci	20	11	5	4	66:36	27
Beltinka	20	10	6	4	51:20	26
Veržej	20	9	7	4	55:24	25
Rakičan	20	10	5	5	49:34	25
Tišina	20	9	4	7	50:33	22
Tešanovci	20	9	3	8	49:52	21
Lipa	20	6	4	10	42:48	16
Čarda	20	4	5	11	35:70	13
Dokležovje	20	4	3	13	33:70	11
Bakovci	20	3	1	16	27:99	7

PRED LETOŠNJIM JUGOSLOVANSKIM KASAŠKIM DERBIJEM

OD FULME DO FEGRINE

ALI FINETINA NENAČAKOVA ŽIVLJENJSKA ZGODBA

V Mariboru bo v nedeljo 55. jugoslovanski kasaški derbi — tekmovalstvo za 4-letne kasaške konje. Petnajst konj se bo potegovalo za zmago, med njimi najhitrejša jugoslovanska kobila Fegrina, lasti Ludvika Slaviča iz Grab pri Ljutomeru z voznikom Alojzom Slavičem iz Križevca. Fegrina, ki je letos že zmagala na poskusnem derbiju v Beogradu, velja za glavnega favorita letošnjega derbija v Mariboru. Njen kilometrski čas (1. 19,6) le za malenkost prehiteva žrebec Dingo (1. 19,3), lasti Marka Slaviča iz Ključarovec.

Že takoj na začetku velja pripomniti, da izhaja Fegrina iz tako imenovane kmečke reje ameriškega kasača, se pravi, da so bili njegovi predniki uporabni za vsa kmečka dela in za tekmovalstvo hkrati. To je v preteklosti dajalo murskopojškemu kasaču prizvok posebne kvalitete.

PRED SEDEMESETIMI LETI...

Fegrin rodovnik sega daleč nazaj, celih šest pokolenj, pravzaprav še eno več, do Adorne, najbrž orientalske polkrvne kobile, ki jo je oplenil žrebec Feniks leta 1915. Skotila je Fulmo (vpisana v register ameriških kasačev 1. novembra istega leta). In ta začetek sodi v hlev enega takrat številnih rejcev ameriških kasačev na Murskem polju — Martina Makovca na Grilavi.

Hčerka omenjenega, Terezija, in njen mož Alojz Novak, ki sedaj tam gospodarita, hranita dokumente o začetkih Fegrinovega pedigreja. Lujzek, kot ljubiteljski kasaški konj, pa ve tudi po lastnem spominu veliko povedati, kako tudi ne, ko pa po materi izvira iz velike „konjske“ Slavičeve družine. Tako je povedal o direktni Fegrinini liniji: Fulmo je potem oplenil Rodaun, leta 1927 je skotila Fineto, ta, ki jo je

ŠPORTNI OBRAZI

Dušan Kovač obetajoč igralec

Namiznoteniški klub Sobotica ima v svojih vrstah nekaj mladih in obetajočih igralcev. Med te prav gotovo sodi tudi Dušan Kovač, štirinajstletni učenec osmega razreda osnovne šole Edvard Kardelj iz Murske Sobotice in najboljši slovenski pionir v minuli tekmovalni sezoni.

Z namiznim tenišom se je začel ukvarjati v prvem razredu osnovne šole, zanj pa ga je navdušil oče. Prvi vidnejši uspeh je dosegel v lanskem letu, ko je ekipa Sobotice, ki so jo sestavljali Kovač, Močan in Veron, osvojila naslov ekipnega pionirskega prvaka Slovenije. Sam pa je na državnem pionirskem prvenstvu med posamezniki

osvojil tretje mesto. Sicer pa je največje uspehe dosegel v letošnjem letu, ko je med posamezniki osvojil naslov pionirskega prvaka Slovenije, skupaj z Veronom naslov Benkom naslov ekipnega prvaka Slovenije. Na državnem pionirskem prvenstvu pa je bil med posamezniki tretji, prav tako pa tudi tretji skupaj z Veronom v dvojicah. Poleg tega pa so Kovač, Veron in Benko letos v Darmstadtu v ZR Nemčiji na mali olimpiadi ekipno osvojili prvo mesto. Na tem tekmovalstvu so sodelovali predstavniki ZR Nemčije, Angije, Francije, Španije, Norveške, Madžarske, Švice in Jugoslavije. Dušan Kovač pa je med pionirji v pretekli sezoni močno zmagal na ranglistici Slovenije.

Ker bo v novi sezoni nastopal v mladinski konkurenci, si želi, da bi ponovil letošnje uspehe in se drugo leto uvrstil v mladinsko reprezentanco ter posnemal vzornika Štefana Kovača. V novi sezoni pa bo tudi nastopal za člansko ekipo Sobotice, ki bo tekmovala v drugi zvezni ligi, kjer si bo prav gotovo pridobil potrebne izkušnje.

KOLESARSTVO

USTANOVILI SEKCIJO REKREATIVCEV

Pred kratkim so pri kolesarskem klubu Pomurje iz Beltincev ustanovili sekcijo rekreativcev in za predsednika izvolili Aleksandra Šmidlehnerja. Sekcija bo skrbela za organiziranje pohodov na množične prireditve, hkrati pa tudi člane kluba seznanjala z načinom treniranja ter nakupom koles in opreme.

Za začetek organizirane vožnje so si izbrali dve poti Radenske, in sicer v nedeljo, 22. avgusta 1982, s startom v Murski Soboti pred zgradbo skupščine občine ob 7.30 uri. Za vzdržljivost bo pot dolga 90, za ostale pa okrog 30 km. Istočasno bodo tudi izvedli anketo med udeleženci z namenom, da bi zbrali želje rekreativcev, ki jih bodo upoštevali pri programu dela. Zato vabijo, da se uvodne prireditve udeležijo čimveč ljubiteljev kolesarstva. To pa bo tudi dobra preizkušnja za bližajočo se III. KOLESARSKI MARATON TREH SRC, ki bo v soboto, 28. avgusta 1982.

MALI NOGOMET

ZMAGALA VUČJA VAS

V Hrastje-Moti je bil turnir v malem nogometu, katerega se je udeležilo 22 ekip. Zmagala je ekipa Vučje vasi pred Mladostjo iz Hrastje-Mote in Swingom iz Radenec.

M. L.

ko žrebička dobila ime, ki je tako pristojevalo njeni nravi: finete po francosko pomeni prebrisan, pretkan (celo malce nuda-ben). Tako se je nekega dne leta 1937 Fineta znašla v Novakovi hlevu v Babinih pri Ljutomeru. Toda že po slabem letu jo je kupil Ludvik Slavič in v njegovem hlevu je skotila Fino, ki je poletje poljala rod vse do Fegrine. Fineta se je leta 1941 znašla v hlevu Alojza Novaka v Banovcih, kjer je skotila več dobrih in predvsem hitrih konj (Felza, Finetka).

Naključje je najbrž hotelo, da je potem Alojz Novak ml. leta 1946 pripeljal Fineto spet nazaj v hlev, kjer se je skotila — na Grilavi. Bilo je to skoraj po desetih letih trdega kmečkega dela.

Ko je Makovec Fineto prodal in ko je videl, kakšno potomstvo in ko je videl, kakšno pot — iz svojih daj, je večkrat dejal: „Iz mojih lepih konj delajo sedaj drugi hitre!“

Fegrinina praprababica je na Grilavi živela še nekaj let, do svoje smrti, nič več pretkana in prebrisana...

Takšna je na kratko zgodba prednice Fegrine, za katero so vsi prepričani, da bo v nedeljo v Mariboru prva.

Prehitri dopustniki

V ponedeljek, 2. avgusta, ob 15. uri se je zgodila huda prometna nesreča na nezavarovanem železniškem prehodu v Vegovi ulici v Murski Soboti. Aleksander Kerčmar iz Murske Sobotice je hotel z osebnim avtom čez tir, pri tem pa se ni ravnal tako kot zapoveduje prometni znak stop. To pa je bilo usodno, saj je prav v tem hipu pripeljal vlak, zadela ob avto in ga zbil s proge. Vozilo se je prevrnilo na streho. Gmotna škoda znaša 110 tisočakov, neprevidni voznik pa se je k sreči le lažje poškodoval. Na kliničnem centru v Ljubljani je 2. avgusta umrla 6-letna Anica R. s Kuzme. Klonila je zaradi hudih telesnih poškodb, ki jih je doživela 24. julija, ko jo je na kolo naložila 8-letna sosedka, kmalu zatem pa sta med vožnjo po klancu navzdol padli.

3. avgusta se je pripetila prometna nesreča na magistralni cesti v Podgradu. Voznik osebnega avta Ivan Muhič, ki se je peljal iz Gornje Radgone proti Podgradu, je zapeljal na desno bankino, po njej vozil 33 metrov, nato pa zapeljal v obcestni jarek. Po njem je vozil še kakih 10 metrov, nato pa spet zapeljal na cesto in peljal čez njo. Prav v tem času je nasproti pripeljal z osebnim avtom Dušan Zeme iz Murske Sobotice. Prišlo je do trčenja. Posledice: gmotna škoda na vozilih znaša po prvih ocenah 60 tisočakov, Zemetova sopotnica Marija pa se je lažje poškodovala. Muhič so zaradi suma, da je vozil pod vplivom alkohola, pregledali zdravniki.

Wiljem Maitz iz Murske Sobotice

se je 3. avgusta peljal z osebnim avtom po lokalni cesti Melinci—Dokležovje. V Ižakovcih mu je nasproti po sredini ceste pripeljal

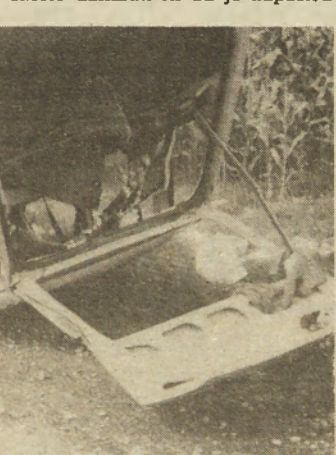

V Pomurju so pretekli teden bile prometne nesreče v porastu, med njimi pa je bila najhujša v Melincih, kjer se je telesno poškodovalo pet oseb, med njimi trije otroci. Neprimerna hitrost je povsem uničila osebni avtomobil na fotografiji. Foto: UNZ M. Sobotica

Janez Maroša iz Melincev. Ko je Maitz videl, da utegneta vozila trčita, se je umaknil na skrajno desno stran cestišča, vendar nesreče le ni uspel preprečiti; voznik kolesa z motorjem Maroša je trčil v Maitzov avto, nato pa padel in se hudo poškodoval. Ugotovili so, da je Maroša delal (slabo) družbo alkohola.

Voznik osebnega avta francoske registracije Mirko Horvat iz Gornje Bistrice se je 6. avgusta peljal proti Melincem. Miličniki pravijo,

da je vozil z neprimerno hitrostjo in pod vplivom alkohola. Ne preseneča torej, da ga je med vožnjo začelo zanašati in da je naposled

zapeljal na bankino, nato pa treščil v drevo, ob katerem se je avto seveda ustavil. Bilanca nesreče pa je takale: voznik in trije sopotniki so lažje poškodovani, četrti sopotnik — 8-letni Igor — pa je dobil hude poškodbe. Gmotno škodo so ocenili na 100 tisočakov.

V soboto, 7. avgusta, ob 16.30 se je zgodila prometna nesreča v Polani pri Murski Soboti. Slavko Sudec s Koprive v ljutomerski občini se je peljal iz Černelavec proti Predanovcem. V Polani je z dvorišča

nenadoma pripeljal kolesar Ludvik Nemec iz Kupšincev. Po trčenju so ugotovili, da se je kolesar hudo ranil, škodo na avtu in kolesu pa so ocenili na 10 tisočakov. Nemca so odpeljali na zdravniški pregled.

V nedeljo, 8. avgusta, so se zgodile tri večje prometne nesreče. Prva se je pripetila ob 11.20 uri na lokalni cesti zunaj naselja Andrejci. Voznik osebnega avta Franc Grof iz Sebeborca se je peljal iz Andrejca proti Sebeborcu. Zaradi utrujenosti in domnevne alkoholiziranosti je med vožnjo zadremal. Povsem razumljivo je, da se taka vožnja ni mogla končati drugače, kot se je: v blagem levem ovinku je zapeljal v desni 1,50 metra globok jarek, nato pa v gozd, kjer je trčil v drevo. Voznik se je hudo poškodoval, materialna škoda pa znaša 10 tisočakov.

Druga prometna nesreča pa je bila v Križevcih v Prekmurju. Tudi ta je posledica neprimerne hitrosti in verjetne vinjenosti. Jože Kučan iz Križevca se je z avtom avstrijske registracije peljal proti Domanjevcem. V blagem levem ovinku je zapeljal na levo stran cestišča, ko se je nasproti pripeljal osebni avto, v katerem je za krmilom sedel Stanko Škerlak iz Domanjevca. Dasiravno je Škerlak vozil pravilno po svoji desni strani, se je kljub temu zgodila nesreča, ker — kot že rečeno — je drug udeleženec (Kučan) vozil nepravilno. Telesnih poškodb ni, pač pa gmotna škoda, ki znaša 80 tisoč dinarjev. Kučana so odpeljali na odvzem krvi.

Pa še tretja nedeljska nesreča, ki se je zgodila zaradi tesnega prehitavanja. Takole je bilo: voznik osebnega avta Rado Kranjc iz Gornje Radgone se je peljal z Orehovskega vrha proti Zbigovcem. Bilo bi vse v redu, ko mu ne bi nasproti privozil prav tako z osebnim avtom Milan Peklar iz Zbigovca. Zaradi ozkega cestišča sta se avta ob srečanju oplazila. Škoda znaša 60 tisoč dinarjev, sopotnika voznikov obeh avtov pa sta se poškodovala.

Teden torej spet v znamenju prometnih nesreč. Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so v ponedeljek povedali, da se je število nezdod povečalo med drugim tudi zaradi letnih dopustov. V tem času so namreč doma številni delavci, sicer začasno zaposleni na tujem, pa tudi mnogi domačini dopustujejo. Ne eni ne drugi se ne držijo doma, torej so veliko na cesti, nemalokrat preveč pritisnejo na plin in nesreča je tu. Apeliramo na dosledno upoštevanje prometnih predpisov. Torej: zmerna vožnja, nič alkohola, tehnično neoporečno vozilo itd.

Žal pa preteklega tedna nismo končali tudi brez drugih težav. Mislino predvsem na izdatno deževje. Čezenj jamrajo ne le kmetje, ki pravijo, da je moče več kot dovolj, ampak tudi mnogi stanovanjci, organizacije združenega dela, stanovanske skupnosti, upravni organi ..., ki jim je voda zalila kleti. Minule dni so zato bile spet vključene gasilske črpalke. V Murski Soboti se je dvignila voda tudi v kanalizaciji in marsikje iztekla v klet. Med drugimi vodotoki je narastel tudi Martjanski potok, prebil nasip in voda se je razlila po travnikih in poljih ter povzročila ogromno škodo. Gmotno so pri krajanu tudi na številnih območjih Gorkega, kjer je voda uničila marsikatero vaško cesto. V tem predelu Pomurja, v Otovcih, pa je tudi treščila strela. To se je zgodilo 3. avgusta, v dopoldanskem času. Škoda, ki je posledica požara, znaša 250 tisočakov, oškodovana pa je družina Helmuta Prošica.

S. S.

umrli

OBCINA LENDA — Tadej Markoja, 15 dni, Odranci 131; Janez Pintarič, 43 let, Dolgovaške gorice 195; Geza Berke, 53 let, Lendava. Partizanska 14; Jožef Gonc, 68 let, Dolga vas 56; Vendel Herman, 68 let, Lendava. Kidričeva 5; Mihael Kavaš, 72 let, Odranci 20; Franc Dragošič, 72 let, Gornji Lakoš 43; Kazimir Čurič, 74 let, Črenšovci 77; Marko Horvat, 75 let, Trnje 137; Jože Černe, 75 let, Renkovci 21; Lajos Cigany, 78 let, Pince 7; Stefan Lebar, 78 let, Gomilica 87; Ivan Žalik, 80 let, Dolnja Bistrica 156; Janez Rittop, 82 let, Črenšovci 96; Ivan Petek, 84 let, Turnišče 128; Ana Cigan, 61 let, Žižki 1; Elizabeta Sabo, 75 let, Lendava. Partizanska 88; Marija Gibičar, 78 let, Lendava. Partizanska 35; Barbara Pozdrec, 78 let, Trnje 151; Katarina Šebjanič, 78 let, Odranci 110; Katarina Magyar, 78 let, Kapca 12; Irena Horvat, 80 let, Lendava. Kovačeva 8; Marija Kikel, 81 let, Črenšovci 191; Elizabeta Both, 82 let, Dobrovnik 216; Magdalena Fličar, 83 let, Hotiza 6; Rozalija Kozar, 86 let, Trnje 10; Barbara Režonja, 87 let, Renkovci 26;

OBCINA GORNJA RADGONA — Ludvik Koloman, 41 let, Negova 15; Peter Krempel, 56 let, Črešnjenci 110; Jernej Gregorič, 61 let, Mali Moravšček 6; Martin Mir, 68 let, Grabonoš 24; Frančišek Verač, 69 let, Stanetinci 19; Edmund Hegediš, 72 let, Gornja Radgona, Ptujška cesta 7; Franc Vogrinec, 75 let, Zgornji Kocjan 10; Matej Fekonja, 83 let, Stanetinci 29; Agata Fekonja, 53 let, Grabanoš 55; Vladimira Stelcl, 55 let, Gornja Radgona, Partizanska 37; Irena Menedija, 58 let, Spodnja Ščavnica 18; Jožeta Slavič, 70 let, Črešnjenci 33; Elizabeta Babošek, 76 let, Gornja Radgona, Pokopališča 3; Frančiška Prejac, 76 let, Zbigovci 17; Apolonija Weiss, 80 let, Zagajski vrh 41; Frančiška Plešec, 81 let, Radenci, Mladinska 12; Marija Lukač, 82 let, Sratovci 21; Marija Knaflič, 86 let, Ivanjševski vrh 31.

krvodajalci

PRIMAT LENDA — Martin Lebar (4), Branko Grebenjak (6), Stanislav Bedernjak (1), Anton Barač (3), Ladislav Koša (5), Anton Gabor (1), Andrej Pucko (2), Franc Pavšič (3), Janez Šomi (3), Branko Brunec (13), Anton Štefanec (4), Karel Žizek (3), Jože Špilak (3), Stefan Tot (2), Stefan Verbančič (2), Stefan Geci (8), Franjo Šarkezi (5), Jurij Boko (2), Franc Vida (5), Ludvik Škrilec (7), Stefan Žizek (3), Franc Laj (1), Irena Vida (5), Stefan Sabo (6), Ladislav Horvat (4), Marjeta Kerčmar (1), Jože Hozjan (3), Ivan Hozjan (3), Jože Sečkar (1), Jože Fratar (1).

ELMA LENDA — Stanko Špiclin (6), Majda Novak (4), Milka Novak (5), Anica Vučko (4), Terezija Lapajne (4), Katarina Jaklovič (6), Stefan Hozjan (3), Jože Kasaš (4), Jože Hozjan (6), Helena Hozjan (4), Jože Magdič (5), Slavica Marčeta (4), Gabriela Pongrac (2), Marija Novak (5), Gizela Šarkezi (2), Jolanda Požgai (1), Marija Rantaša (1), Katarina Gyurkač (1).

GORENJE-VARSTROJ LENDA — Elizabeta Kepe (6), Stefan Kepe (5), Peter Gal (9), Jože Magdič (4), Geza Kuštanci (6), Ludvik Felšo (7), Jože Gjerkeš (3), Ciril Zver (5), Franc Krajčič (6), Franc Jaušovec (1), Tibor Horvat (1), Jože Madjar (3), Marija Bogar (10), Franc Sever (5), Ludvik Žizek (3), Jože Pintarič (2), Stevo Nikolič (9), Jože Sabo (4), Franc Varga (4), Vili Doma (4), Stefan Gonc (4), Stefan Madjar (3), Avguštin Černi (2), Anton Tratnjek (3), Janez Kavaš (5), Martin Jerebic (7).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Alojzija Obrat (4), Stara Nova vas; Jože Meglič (25), Mura M. Sobotica; Vinko Jerič (18) Pomurje M. Sobotica; Milan Balaško (13), Kom. podjetje Sobotica M. Sobotica; Ludvik Breznjek (9), PTT M. Sobotica; Stanko Oškola (6), Certus; Franc Dani (20), Nemčavci; Janez Jerič (8), Kom. podjetje Sobotica; Verona Horvat (4), Spl. bolnica M. Sobotica; Bernarda Tratnjek (2), Murska Sobotica, Tišinska 6/a; Albert Matuš (14), Kuzma.

KRVODAJALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

Neugodno vreme z močnim neurjem in točo je v soboto zopet zajelo Pomurje. Najhujše je bilo v soboški občini. V Gerfincih in Korovcih je toča uničila precej poljskih pridelkov, v M. Soboti pa poplavlila kleti. Brez elektrike so bili razni kraji na Gorickem vse do nedelje dopoldne. Najhujše je bilo zopet v Noršincih, kjer je na istem mestu kot pred dvema tednoma tokrat narasli hudourni Martjanski potok pretrgal oba preslaba utrjena nasipa. Voda je na obeh straneh poplavlila več kot 50 hektarjev poljske površine. Poplavljen je bila lokalna cesta Noršinci — Martjanci. Zaradi splošne nevarnosti bodo proti malomarnim gradbincem vodovoda povzeli primerne ukrepe.

Stefan Abraham

Delovna nesreča in utopitev

V torek, 3. avgusta, je Koloman Antalič iz Sebeborca najel delavce, ki so začeli obnavljati staro stanovanjsko poslopje. Med njimi je bil tudi 35-letni Aleksander Fartelj z Vaneč. Dopoldne so delali normalno, popoldne pa je Fartelj stopil na trhel strop iz desk in padel skozenj ter z glavo udaril ob betonska tla. Brž so ga odpeljali v soboško bolnico, kjer je kmalu zatem umrl. Padel je z višine 4 metrov.

V nedeljo, 8. avgusta, so Kovačevi iz Gaberja postali zaskrbljeni za očeta — 69-letnega Stefana. Navsezgodaj je odšel na njivo, ki je na drugi strani rokava Mure. Čez vodo se je zapeljal s čolnom. Ker se dolgo ni vrnil, so obvestili milico. Delavci UNZ in vaščani so čez čas našli utopjenca. Domnevajo, da je padel v vodo, ker se mu je med potiskanjem čolna po vodi prelomil kol.

DARKO KUZMIČ

S kolesom po Jugoslaviji

Prvi mokri kilometri

Kmalu po odhodu iz Murske Sobotice se je začelo. Dež je cedalje bolj ti, po uri take vožnje v gostem dežju, sva prispela v Lendavo. V bifeju se nama je kar prilegla Coca cola z rumom. Dež kar naprej lije, toda midva jo s polno paro mahava proti Hrvaški. Nekaj minut čez dvanajsto je bilo Mursko Središče že za nama. Ljudje, ki so stali pred izločbami, so si gotovo mislili kako lahko po takem vremenu vozi nekdo v kratkih hlačkah in majici.

Po lepi, ravni, vendar mokri cesti, sva v okolici Koprivnice zavila v gostilno. Po nekaj minutah sedenja za mizo se je pod nama na nabrala kar precejšnja luža. Tudi namizni pri niso nič boljši.

Toda prijazna natakarica ni bila nič jezna, nasprotno, se ponudila je, da nama nareže domačo šunko in kruh, ki sva ga ponesla s sabo. Ko sva se pošteno najedla in spila vroč čaj, je tudi pot, ki je bila pred nama, postala lažja. Bližajoči se mrak naju je opomnil, da je potrebno

misliti na spanje. Nič kaj prijetna ni bila misel, da boš prebil noč na vedrem in vlažnem, kajti spalne vreče so se kar pošteno namočile. No, nekako je minila tudi noč, čeravno kmet, na čigar njiivi sva prenočila, ne bo vesel, ko bo opazil ležišče.

Jutro je bilo boljše od onega v Murski Soboti, saj ni deževalo, pa tudi na dež ni kazalo. Zajtrkovala sva na nekih podrtih deblih ob cesti, tako da so naju mimoidoči vozniki nemo opazovali. Saj ni vsakdanje, da vidiš v ranih urah, ko je še rosa, kako se nekdo masti s šunko na deblih. Moj kolega je celo izjavil, da se cel teden ne bo umival, tako naju je opral dež. Jutro je bilo kar prijetno za vožnjo, pa tudi lepa ravna podravska pokrajina je kar vabila, da jo občuduješ.

In ko se je dan počasi obračal v kasno popoldne, se je tudi najin požrešni trebuh oglašil. V neki vasi, kjer se je že od daleč videl napis trgovina, sva se ustavila. Pri sestopanju s kolesa se mi je zgodila neljuba stvar. Ni smešno, če te piči čebela v bliži-

no predela, ki ni za v časopis. Vendar pa je to povzročilo kar precej smeha med ljudmi pred trgovino. Toda kmalu je bilo tudi to pozabljeno, kajti proti večeru, ko se končujejo dela na polju, je bilo po vaseh vse polno deklet, ki so naju spodbujale z nasmehi, pa tudi kakšen poljubček je splaval po zraku. Samo kaj, ko sva prehitro vozila, pa naju ni dohitel. Ni bilo več daleč do Osijeka in res se je kaj kmalu prikazala tabla s tem napisom.

Seveda prevoženi kilometri terjajo svoje, zato sva takoj zavila v prvo restavracijo in se tam dobro zasidrala za mizo. Ko sva opravila to najvažnejše opravilo, so nama tudi kartice s pozdravi šle hitro od rok. Po kratkem ogledu mesta naju je pot po lepi pokrajini pripeljala do mesta Vukovar. Vendar se je kaj kmalu pokazalo, da nama dela ta neskončna ravnina preglavice. Ni ravno prijetno, ko voziš dve uri ali še več, ne da bi videl kaj drugega kot peso, koruzo ali podobne prideleke; še ovinka ni bilo nobenega. Toda noče in volja so le vzdržali in kaj kmalu je tudi mesto Bačka Palanka ostalo za nama. Malo izza mesta sva prvič zagledala reko Donavo, v vasi kraj nje pa lep običaj. Sredi vasi je bilo zbrano staro in mlado ter se vrtelo ob zvokih mladega harmonikarja, ki je stal na sredini kroga. Kasneje sva izvedela, da je to pri njih običaj, ne pa svatba, kot sva prvotno mislila.

Prve sence so že padale in morala sva poiskati ležišče. Kmalu sva ga našla, vendar bo druga noč na prostem hitro pozabljena.

(se nadaljuje)

VELIKA
POSEZONSKA
RAZPRODAJA

PO ZNIŽANIH CENAH

V VSEH PRODAJALNAH TEKSTILNO GALANTERIJSKE
STROKE
DO 40%
OD 16.8. DO 15.9.

veletrgovina
Potrošnik
murska sobota

Mnogim je pomagala na svet

Obiskal sem Marijo Kiraly s Kapce, ki je tri desetletja opravljala delo babice.

»O meni bi radi pisali? Radi bi zvedeli o delu babice na podeželju? Nič kaj takega vam ne bom vedela povedati, kar bi vas in vaše bralce utegnili zanimati,« je menila Marija. Pa je končno le pristala na pogovor.

»Bilo je to 1937. leta, kmalu potem ko sem se poročila. Vaški predsednik mi je predlagal, naj bi šla v babiško šolo, saj na tukajšnjem območju ni bilo babice, nosečih žensk pa je bilo mnogo. Posvetovala sem se z možem in odšla v Ljubljano v 2-letno babiško šolo.«

»Kdo pa je tedaj lahko postal babica?«

»Tedaj so sprejemali le poročene mlade žene, ki so že rodile. To pa menda zategadelj, ker so torej same že občutile bridkost nosečnosti in poroda in seveda veselja, ko so dale življenja zdravemu otroku.«

»V katerih krajih pa ste opravljali babiško službo?«

»Moje delovno območje so bile tele vasi: Gornji in Dolnji Lakoš, Kapca, Kot, Gaberje, Hotiza in nekaj časa tudi Polana.«

»Poklic babice-porodničarke ste opravljali v času, ko naši kraji še niso bili gmojno preskrbljeni, ko je bila zdravstvena in higienska osveščenost še na nizki ravni. Delali ste v času, ko so ženske rojevale veliko otrok.«

»Da, bila so to huda leta. Ženske so rodile kar doma. Letno sem pomagala na svet kakim 150 do 180 otrokom. Glede na to, ker večina žensk rodi ponoči, sem morala velikokrat od doma sredi noči. Seveda pome niso prišli z avtom, ampak sem se odpeljala, če je le šlo, s kolesom. Pozimi nemalokrat tudi peš. Bila sem še mlada in zame to ni bilo težavno. Veselila sem se rojstva slehernega otroka.«

»Tedaj še ni bilo na voljo sredstev za preprečitev nosečnosti, tudi naravni zakoni so bili ženskam najbrž slabo znani.«

»Da, tako je bilo. Prav zaradi tega pa tako številne družine. Na mojem območju je ena ženska rodila 24 otrok, v poprečju pa so jih, vsaj tja do 1960. leta, imele po 8. Seveda

je bilo bolj malo kruha za vse.«

»Pa ne le kruha, ampak tudi oblačili so se slabo.«

»Ni bilo malo primerov, ko so novorojenčka zavili kar v navadno doma stekano platno. Tudi pravih plenj ni bilo.«

»So bile vse matere in očetje veseli svojih številnih otrok?«

»Lahko trdim, da so bili! Tudi tašče in tasti! Nikjer nisem občutila, da bi se kateri zdržnil, češ: kaj pa je tebe treba bilo. Ljudje so otroke sprejemali kot dar, ki se mu ne sme odpovedati. Na mojem območju je bilo tudi nekaj otrok s telesnimi oziroma umskimi hribami in tudi te so sprejeli, dasiravno je bila možnost splava oziroma oddaje takega otroka v zavod za usposabljanje.«

»Babica-porodničarka ste bili od 1939. do 1970. leta, ko so vas upokojili. Kolikim otrokom pa ste pravzaprav pomagali na svet?«

»Eh, kaj bi to? Nisem si zapisovala števila rojstev. Prva leta jih je bilo veliko, pozneje, ko pa se je ponudila možnost splava, pa se je število rojstev zmanjšalo.«

Gladko tekoč pogovor je zastal pri obeh. Babica Marija Kiraly se je nekam daleč zamislila. Noben od naju zadeve ni posebej komentiral. Le mislila sva si: ali je edino to način, da si ustvariš družino z enim ali dvema otrokoma? Strinjala sva se, da ne.

»Jaz se v to, koliko bo kdo imel otrok, nisem vmešavala. Svetovala pa sem že načine, kako načrtovati družino.« je naposled dejala babica Marija Kiraly.

Rojstvo otroka, posebej, če je zavestno »naročen«, je veselje za starše, stare starše in rodbino. Krst otroka je treba proslaviti. Svoječas je pri obredu sodelovala tudi babica, saj je morala oprositi botro... Vabiti so jo tudi na pojedino. Marija na slavlje praviloma ni šla, ker je bilo v glavnem ponoči. V tem času pa je morala biti doma, saj, kot je že povedala, večina nosečnic je rodila ponoči.

»Največkrat med 22. in 3. uro.« je pristavila moja sogovornica. Predlagala je tudi, da se pogovarjavo naposled o čem drugem, kajti v življenju ni nič takega storila, da bi jo bilo treba posebej na veliko

predstavljati. Odvrnil sem ji:

»Mnogim ste pomagali na svet. Ali ni to veliko dejanje nekoga, pa čeprav je to njegov poklic?«

»Že, že je bilo to odgovorno poslanstvo. Vsi porodi so se posrečili. Umrla je le ena porodnica, pa še ta v bolnici. Sirota je bila bolna. Otrok ne bi smela imeti. Pa je zanosila! Ko je bil še čas za splav, da bi si tako rešila življenje, ga je odklonila. Rodila je v letih, ko je že njena hčerka imela otroka. Revica je kmalu po porodu umrla. Osem mesecev pozneje pa tudi otrok.«

Zelo rad bi vam svojo sogovornico predstavil tudi s sliko, vendar ni dovolila fotografiranja in tudi slike mi ni bila voljna dati.

»Kaj bi z mojo sliko? Jaz nisem pomembna, pomembnejši so »moji« otroci iz omejenih krajev, rojeni v letih 1939—1970.«

Skromna babica Marija Kiraly ima po svoje prav. Želim, da bi bila bolj zdrava, kot sicer je, in da bi še naprej spremljala svoje nekdanje kričarje, ki pa so zdaj stari od 12 do 43 let.

Š. SOBOČAN

Rože za Marijo

V Kamovcih pri Dobrovniku stoji neposredno ob cesti Magdičeva domačija. Menda ga ni popotnika, ki se ne bi ozrl proti novi hiši. Pozornost pritegnejo rože, ki krasi balkone. Tudi mi si nismo mogli kaj, da se ne bi ozrl na to »cvetlično gredo«. Še več! Oglasili smo se kar na domu in Marijo, ki je pravkar zalivala rože, povprašali, odkod tako veselje do rož.

»Rože so moje največje veselje! Čeprav je pri hiši vedno veliko dela, da ne govorim o opravih na polju, si le utrgam nekaj deset minut dnevno in poskrbim, da so moje rože zalite. Veseli me, da lepo cvetijo in da se potniki, ki gredo skozi vas, večkrat ustavijo in zlasti tujci — fotografirajo našo hišo. Sicer pa sem rože imela tudi na starem domu, pa tudi ko sem bila še dekle in stanovala v Nedelici, so mi pomenile rože del življenja.«

Marija je povedala, da imata nekaj zaslug za cvetoče balkone tudi hčerka in zet, ki sta iz tujine prinesla semena, pa tudi ko se občasno vmeta domov, rada posvetita nekaj časa rožam. Sicer pa je Marija dejala, da sta mlada zelo pridna in kadar prideta z Innsbrucka domov, vselej poprimeta za delo na kmetiji. Še več: dopusti si vzameta, ko je doma največ dela. Pa še naj kdo reče, da (nekateri) mladi niso pridni! Marijina hčerka in zet sta zelo delavna.

Kako ohraniti lepe rože? Marija je dejala, da z njimi ni veliko dela. Le redno jih zaliva.

Tekst in foto: Š. SOBOČAN

KRAJEVNA SKUPNOST
STROČJA VAS

RAZPISUJE

na podlagi 3., 34. in 43. člena zakona o urejanju s stavbnim zemljiščem (Ur. št. 7/77 SRS) in 14. členom Odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Ljutomer (Ur. objave št. 20/78)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča

namenjena za individualno gradnjo v skladu z urbanističnim programom za območje jugovzhodno od krajevne ceste Stroča vas—Podgradje (neposredno v bližini otroškega vrtca) Stroča vas.

- Parcela št. 281/15 v izmeri 8,23 a za izključno ceno 49.380 din za odškodnino pravice uporabe
- Parcela št. 281/14 v izmeri 9,13 a za izključno ceno 54.780 din za odškodnino pravice uporabe
- Parcela št. 281/1 in 284/6 v izmeri 13,77 a za izključno ceno 82.620 din za odškodnino pravice uporabe.

Stroški delno komunalno urejenih stavbnih zemljišč znašajo 25.000 za parcelo, navedene parcele pa ležijo v k. o. Stroča vas.

Pogoji natečaja

- Natečaj bo usten in se ga lahko udeležijo zainteresirani osebe ali s pismenim pooblastilom, ki bo dne 5. 9. 1982 ob 8. uri dopoldne v prostorih Krajevne skupnosti (osnovna šola) Stroča vas.
- Interesenti morajo prijaviti pismeno udeležbo najpozneje do petka 3. 9. 1982 v prostorih Krajevne skupnosti Stroča vas. Prijavi priložite potrdilo o vplačani varščini, ki znaša 10 odstotkov od izključne cene. Varščina se plača na žiro račun krajevne skupnosti Stroča vas št. 51930-780-72600 ali v prostorih krajevne skupnosti.
- Šteje se, da je natečaj uspel, če se za posamezno zemljišče prijavi vsaj 1 ponudnik.
- Stavbno zemljišče bo oddano najugodnejšemu ponudniku. Najugodnejši ponudnik mora plačati odškodnino za pravico uporabe zemljišča in delno komunalno ureditev v 30 dneh po sklenitvi te pogodbe. Če ni plačana odškodnina v tem roku se smatra, da ponudnik odstopa od pridobljenega zemljišča.
- Rok za začetek gradnje na pridobljeni parceli je eno leto od sklenitve pogodbe o dodelitvi pridobljenega zemljišča.
- Stroški javnega natečaja bremenijo kupce zemljišča.
- S plačilom delno komunalne ureditve kupci parcel pravico priključitve na električno omrežje in javni vodovod s tem, da stroške priključitve bremenijo investitorje.
- Interesenti si lahko zemljišče ogledajo na kraju samem, podrobne informacije pa daje tajništvo Krajevne skupnosti Stroča vas.

Obrtno podjetje „KOMUNA“ Beltinci

objavlja JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- osebni avto WARTBURG — turist, neregistriran, nevožen. Izključna cena je 20.000 din.
- Termogen peči tip MTP-85 (2 kom.). Izključna cena 10.000 din za kos.
- Tračna žaga. Izključna cena 6000 din.
- Mlinski valjak „STUPNIK“ 600 x 300. Izključna cena je 25.000 din.

Licitacija bo v soboto, dne 21. 8. 1982, na dvorišču delovne enote Mizarstvo v Beltincih, Kocljevo naselje 9.

Izvršni svet SO Gornja Radgona, na podlagi sklepa z dne 8/7 — 1982 za prodajo osnovnih sredstev

objavlja javno licitacijo

- Osební avto CIMOS CITROEN, tip D super — 5, letnik 1974, z izključno ceno 107.000 din in
- Osební avto ZASTAVA 750 L, letnik 1974, z izključno ceno 19.200 din

Javna licitacija bo v sredo, dne 25/8 — 1982 s pričetkom ob 10.00 uri na dvorišču uprave SO Gornja Radgona.

Ogled vozila je možen istega dne med 8.00 in 10.00 uro.

Interesenti morajo pred pričetkom licitacije plačati 10 % varščino kot zagotovilo za udeležbo na javni licitaciji.

Od izlicitirane vsote plača kupec prometne davke za osebno vozilo pri svoji občini.

SVET OSNOVNE ŠOLE STROČJA VAS — Ljutomer

RAZPISUJE

dela in naloge

- vzgojiteljice in
- varuhinje za oddelek jasic

Pogoji:
pod 1 — medicinska sestra otroške smeri ali vzgojiteljica
pod 2 — šola za varuhinje.

Prosta dela in naloge razpisujemo za določen čas od 1/9. do 31/8. — 83 (1 leto).

Rok prijave je 15 dni po objavi!

Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja Osnovne šole Cankova

ponovno razpisuje

prosta dela in naloge

— ravnatelja osnovne šole Cankova za 4 leta (ni reelekcija)

— kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane s 137. členom zakona o osnovni šoli,
— imeti morajo ustrezne moralnopolitične lastnosti in organizacijske sposobnosti

Nastop službe s 1. 9. 1982 oziroma po dogovoru. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela in družbenopolitične aktivnosti v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo«. O izbiri bodo obveščeni v roku 15 dni po sklepu sveta šole.

Planinsko društvo Ljubljana-Matica

Kadrovska komisija
Ljubljana, Trdinova 8

za planinske postojanke objavlja prosta dela in naloge

KUHARIC
KUHARSKIH POMOČNIC
NATAKARIC
NATAKARSKIH POMOČNIC

Delo se združuje za nedoločen čas ali določen čas. V poštev pridejo KV ali priučene gostinske delavke, za občasno delo tudi upokojenke.

Napisane ali osebne prijave sprejemamo na gornji naslov 15 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sklepu komisije.

Poskusno delo traja tri mesece, spremljajo in ocenijo pa ga delavci planinskega doma. Vabimo vas, da si z vestnim delom zagotovite osebne dohodke, stanovanje in vso oskrbo.

Radijski in televizijski spored od 13. do 19. avgusta

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Spored za- bavne glasbe, vmes reklamna sporočila, 16.00-Dnevnik, 16.10 - Ob koncu tedna, 17.00 - Vključitev os- rednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 - Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 - DNEVNIK, 16.10 - Prijetno soboto vam želimo, 16.45 - Naj- lepše želje s čestitka- mi in pozdravi, 18.00 - Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 - Najčepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 - Sre- čanje na pomurskem valu, 12.00 - Spored v madžarskem jeziku, 13.00 - Doma in on- kraj meja, 13.30 - V nedeljo popoldne, 14.30 - Najlepše že- lje s čestitkami in po- zdravi. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 - Telefon: 21-232;	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 - Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 - DNEVNIK, 16.10 - Spored slovenske na- rodnozabavne glasbe, 16.30 - Športna od- daja, 16.40 - Najbolj iskane plošče prejš- njega tedna, 17.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 - Zabavna glasba, vmes reklam- na sporočila, 16.00 - DNEVNIK, 16.10 - Glasbena oddaja, 16.40 - Pota mladih, 17.30 - Radijski dis- co klub, 18.00 - So- točje, 18.45 - Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 - Vključitev osred- njega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 - Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 - DNEVNIK, 16.10 - Nakaj minut z... 16.30 - Glasbena od- daja, 17.00 - Vključi- tev RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 - Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 - DNEVNIK, 16.10 - Glasbena oddaja, 16.30 - S pesmijo in plesom po Jugoslaviji, 17.00 - Prenos spo- reda RLJ.
TV LJUBLJANA 17.55 Poročila, 18.00 Do- mači ansambl: Alpski kvin- tet, 18.30 Obzornik, 18.45 Pot v prihodnost: Psiha in materija, izobraževalna od- daja, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Fanje s Hill Streeta, ameri- ška nadaljevanka, 20.49 propagandna oddaja, 20.50 Ne prezrite, 21.05 Španske operne zvezde: Angeles Gu- lin, 22.00 Spremljamo - delujmo, 22.10 Nočni ki- no: Dnevnik neke sobarice, francosko-italijanski film, 23.45 Poročila Oddajniki II. TV mreže: 17.25 Test, 17.40 TV dnevnik v madžarščini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Plavica, otroška oddaja, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Koncert simfoničnega orkestra gle- dališča Capitol iz Toulouse na dubrovniških poletnih prireditvah, 20.50 Poročila, 20.55 Torišča, dokumentar- na oddaja, 21.45 Nočni kino: Equus - slepi konj, ameriški film (do 23.55)	TV LJUBLJANA 15.40 Poročila, 15.45 Dobrotljivi zmaj, madžarski mladinski film, 16.40 Nogo- met Željeznica:Galenika, prenos v odmoru Propa- gandna oddaja, 18.30 Znan- stveno-tehnični filmi: Obno- vljivi viri energije, 19.00 Naš kraj: Limbuš, 19.15 Zlata ptica - Makedonske pravljice: Zviti Peter, 19.20 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 X, Y, Z, ameriški film, 21.40 Zrcalo tedna, 21.55 Človekova glasba: Novi glasovi, glasbe- na serija, 22.50 Poročila Oddajniki II. TV mreže: 17.05 Predstava z otroške- ga festivala Šibenik '82, 18.05 Valter Brani Sarajevo, ponovitev TV nadaljevan- ke, 19.00 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Koncert zabavne glasbe, 20.30 Poezija, 21.00 Poroči- la, 21.05 Feljton, 21.50 Športna sobota, 22.10 Svet okoli nas, dokumentarni film (do 22.55)	TV LJUBLJANA 9.30 Poročila, 9.35 Živ žav, otroška matineja, 10.25 B. Čopić-A. Diklić: Osmo ofenziva, nadaljevanka TV Sa., 11.25 TV kašipot, 11.45 Čez tri gore: Fanje treh dolin, 12.15 Kmetijska od- daja, 13.15 Poročila (do 13.20), 15.30 Poročila, 15.35 Show fantastico, zabavno- glasbena oddaja, 16.35 Hiša voščenih lutk, ameriški film, 18.00 Športna poročila, 18.15 Nastanek in razvoj Jugoslovanskega vojnega letalstva: Propelerska letala od 1945-1953: I. del, do- kumentarna serija TV Novi Sad, 18.45 Indija: Čas bo- gov - 2. del, oddaja iz dokumentarne serije Opera narave, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.23 TV in radio nocoj, 19.25 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propa- gandna oddaja, 20.00 A. Aleksiev: Ilinden, nadalje- vanka TV Skopje, 21.30 Človek brez meja: Zakaj živi človek, dok. serija, 22.05 Športni pregled, 22.35 Reportaža z nogometne tek- me CZ: Sarajevo, 23.05 Po- ročila Oddajniki II. TV mreže: 13.45 Zelweg: Avtomobi- lske dirke formule 1 za VN Avstrije EVR, Bukarešta: Balkanske atletske igre, Glasbeno popoldne,	TV LJUBLJANA 16.25 Ljudje in zemlja, ponovitev, 17.25 Poročila, 17.30 Dediščina za prihod- nost: Sporočilo bogov, kul- turno dokumentarna odda- ja, 18.30 Obzornik, 18.45 Kontra ritem, 19.15 Risan- ka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propa- gandna oddaja, 20.00 S. Koprivica: Krojači kavbojk, drama TV Beograd, 21.10 Ali se med seboj dovolj poznamo, oddaja TV Skop- je, 21.50 V Znamenju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v mad- žarščini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Lutkarski pogovori, 18.30 Ljudske pripovedke, KUD Branko Kršmanović (samo za LJ 2), 19.00 Tele- sport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost, 21.00 Poroči- la, 21.10 Srečanja v studiu, ponovitev zabavnoglasbene oddaje (do 22.10).	TV LJUBLJANA 17.50 Poročila, 17.55 Mali pingvin, francoska otroška serija, 18.10 Kitajska: Jutro v Pekingu, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi-hidak, odda- ja za madžarsko narodnost- no skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Aktualno, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 R. Rolland: Jean Christophe, francoska na- daljevanka, 21.50 V zname- nju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v mad- žarščini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Padla z neba, otroška serija, 18.45 Narodna glas- ba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Na sivi obali, na sivem morju, vzhodnonemška dra- ma, 21.40 Poročila, 21.45 Panorama, kulturna oddaja (do 22.30)	TV LJUBLJANA 17.40 Poročila, 17.45 Mla- di virtuozi: Fagot, 18.00 Živ čav, otroška veselica, 18.30 Obzornik, 18.45 Milano, reportaža, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propa- gandna oddaja, 20.00 Polet- na srečanja, glasbena odda- ja, 21.00 Začelo se je v bronasti dobi, dokumentar- na oddaja, 21.50 V zname- nju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v mad- žarščini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 »Jole, Jole«, otroška oddaja, 18.45 Humor vojvo- dine, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Filmski večer: občut- ljivo ravnovesje, ameriški film (do 23.00)	
TV ZAGREB 17.30 Videotran, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Pravica, 18.45 Narod- na glasba, 19.30 TV dnev- nik, 20.00 Fanje s Hill Streeta, 21.00 Violina - stari prijatelj, zabavnoglas- bena oddaja, 21.55 TV dnevnik, 22.10 Jutri: Zna- nje, kulturna oddaja, 23.35 Poročila OPOMBA: Bukarešta: Bal- kanske atletske igre	TV ZAGREB 15.45 Mladi za mlade, oddaja TV Ljubljana, 16.10 Poročila, 16.15 TV koledar, 16.25 Mali koncert, 16.40 Nogomet Željeznica:Gale- nika, prenos, 18.30 TV dnevnik, 20.00 Maturantski večer, sovjetski film, 21.35 TV dnevnik, 21.50 Za konec tedna - Obdobja mesta: Zemun, 23.20 Poročila OPOMBA: Bukarešta: Bal- kanske atletske igre	TV ZAGREB 11. Brazde, oddaja v madžarščini, 12.00 Dnevnik, 12.15 Kmetijska oddaja, 13.15 Filmski program za otroke, 16.05 Kritična točka, 16.35 Rembrandt, 17.05 Glasba narodov: Indija, 17.35 Tarzan in njegov sin, film, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ilinden, nadaljevanka, 21.35 Du- brovška karavana, 22.05 Športni pregled, 22.35 Re- portaža s tekme Crvena zvezda: Sarajevo, 23.05 Dnevnik.	TV ZAGREB 17.50 Video, 18.00 Poro- čila, 18.15 Lutke, 18.30 Zgodbe narodov in narod- nosti, 18.45 Kontritem, mladinska oddaja, 19.15 Ri- sanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 20.55 Izbrani trenutki, 21.00 Svet danes, zunanje politična oddaja, 21.45 Hartera, dok. film, 22.00 Dnevnik.	TV ZAGREB 17.30 Video, 18.05 Kole- dar, 18.15 Lutke, 18.45 Amaterski studio, 19.15 Ri- sanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, notranje politična oddaja, 20.50 Osvajanje, film, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB 17.50 Video, 18.05 TV koledar, 18.15 Padla z neba, 18.45 Zapolimo, zaigrano, 19.15 Risanka, 19.30 Dnev- nik, 20.00 Zürich: Medna- rodni atletske miting, 21.45 Žene z obale, serijski film, 23.15 dnevnik.	TV ZAGREB 17.50 Video, 18.00 Poro- čila, 18.05 TV koledar, 18.15 Jole, Jole, otroška serija, 18.45 Humor Vojvodine, 19.15 Risanka, 19.30 Dnev- nik, 20.00 Spekter, politični magazin, 21.05 Televizija v gosteh, zabavnoglasbena oddaja, 22.05 Dnevnik.
TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranya poročila, 8.05 Šolska TV, 12.00 Opol- danska redakcija, 14.25 Se- dem let nesreče (film), 16.00 Risanka, slikanje, oblikova- nje, 16.30 Flipper, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Mla- dina in glasba na Dunaju, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Zabavna oddaja, 20.50 Šport, 21.45 Drakula ne spi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranya poročila, 8.05 Šolska TV, 12.00 Opol- danska redakcija, 14.00 Ed- gar iz Tamaraka, 14.50 Ve- selje z zabavo, 15.00 Po sledih tretjega tisočletja, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Wombeliev, 16.30 Matt in Jenny, 16.55 Spanček Za- spanček, 17.00 Pan-opti- kum, 17.30 Družinski maga- zin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Pomagač (film), 20.10 Zgodbe Georga Thomalla- sa, 20.55 Šport, 21.10 Nočni studio Drugi program 17.00 Kompas, 17.30 Brez nagobčnika, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Velike reke - zrcala zgodovine, 20.00 Ki- tajska umetnost pred 500 leti, 20.10 politika v petek, in 10 pred 10, 21.20 Lov na človeka v džungli (film).	TV AVSTRIJA I. program 10.00 Mladinski koncert, 13.45 Formula 1 - za veliki pokal Avstrije, 16.00 Preiz- kušnja poguma - japonski mladinski film, 16.40 Klub seniorjev, 17.30 Z očmi prednikov, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 Sorodstvo po izbiri - Ob Goethejevem letu, 21.10 Šport, 21.30 Le- pa obleka, 22.15 Zadnja poročila	TV AVSTRIJA I. program 14.00 Edgar iz Tamaraka ali Novi čas - 8. del, 15.00 Pridobitev za vse, 16.00 Am dam, des, 16.25 Glej natanč- no, 16.30 Nekoč je bil... človek - graditelj kate- dral, 17.00 Sedmi kontinent, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport ob ponedeljku, 20.05 Profit - kdo lovi lovca, 20.55 Večerni šport 2. program 16.30 Kompas, 17.00 Možnosti, 17.30 Lunina ba- za Alfa 1., 18.30 Čas v sliki, 19.15 Igralna deska, ki po- meni svet, 20.05 Najeta pot v peklu - usoda narkoma- na, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Poklonjeni dan	TV AVSTRIJA I. program 14.00 Edgar iz Tamaraka, 14.50 Popaj - risanka, 15.15 Srečanje s tretjim tisočletjem, 16.00 Am, dam, des, 16.25 Oddaja z miško, 17.00 Nečak iz Amerike, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Argumenti, 20.30 TV igra, 23.05 Zadnja poročila 2. program 16.30 Kompas, 17.00 Orientacija, 17.30 Lunina baza Alfa 1., 19.30 Čas v sliki, 20.15 TV igra, 21.03 Dallas, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Klub 2	TV AVSTRIJA I. program 14.00 Edgar iz Tamaraka, 14.50 Popaj - risanka, 15.15 Srečanje s tretjim tisočletjem, 16.00 Am, dam, des, 16.25 Glej natanč- no, 17.00 Kuharski nasveti, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Skoraj kariera - film, 20.45 Narodno gledališče, kaj je to?, 21.35 Večerni šport. 2. program 16.30 Kompas, 17.00 Po Avstriji, 17.30 Lunina baza Alfa 1., 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dalli-dalli, 20.50 De- set pred deseto, 21.20 Klub 2	TV AVSTRIJA I. program 14.00 Edgar iz Tamaraka, 14.50 Popaj - risanka, 15.15 Srečanje s tretjim tisočletjem, 16.00 Am, dam, des, 16.25 Glej natanč- no, 17.00 Kuharski nasveti, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Skoraj kariera - film, 20.45 Narodno gledališče, kaj je to?, 21.35 Večerni šport. 2. program 16.30 Kompas, 17.00 Po Avstriji, 17.30 Lunina baza Alfa 1., 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dalli-dalli, 20.50 De- set pred deseto, 21.20 Klub 2
TV MADŽARSKA 15.50 Babirusov čekan in druge nenavadnosti, kratek film, 16.30 Poštni predal 250, Maria Takacs, 16.50 5 minut meteorologije, 16.55 Sinovi gora, dokumentarni film, 17.25 Zgodba s puste, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, 19.25 Upor starecev, TV igra, 20.40 Še pol ni res, 19.25, 21.10 Ibanon v civilu 21.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 10.10 Bolnica na robu mesta, pon. 13.50 Lutke, 14.35 Paganini, nadaljevanka, 15.50 Mad- žarska pšenica, 16.35 Za- bavna glasba, 16.50 Družin- ski magazin, 17.30 Kuhaj- mo, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Filmski koktajl: I. Breki, 2. Madigan, 3. Hu- mor Harold, 4. Nori leksi- kon, 5. Disko, 22.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 14.15 Spored študija Szeged, 15.00 Policijski pes Kantor, 16.05 Narodne, najboljše prired- be, 16.25 Priporočamo naše sporede, 16.55 Čar temač- nosti, kratek film Alberta Fischerja, 18.00 Teden; ak- tualnosti, reportaže, 19.05 Srečanje s hudičem, amer. film, 21.00 Šport, 21.10 Trio, glasbeni film, 21.35 Poročila.	TV MADŽARSKA 15.15 Kratki filmi, 16.00 Prirodopis obiskovalca, 16.30 Športni muzej, 16.55 Se še spominjaš? Operetni spored Roberta Ratonija, 17.25 Brez naslova, spored študija Szeged, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Bolnica na robu mesta, nadaljevanka, 19.55 Umetnina tedna: El Greco, 20.00 Razgibano življenje, 20.35 Glasbeni butik, 21.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 9.20 So- vražnik države št. 1, film, 15.10 Vulkan v Evropi, avstrijski kratek film, 16.05 Obvestila, 16.10 Svet jezika, 17.00 Rudarski film iz Do- roga, 17.30 Glasbeni film, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Morje, nadaljevanka, 19.55 Panorama, svetovna politi- ka, 20.55 Glas in nekaj mask, 21.40 TV dnevnik, 21.50 TV ogledalo.	TV MADŽARSKA 15.15 Vse hočem vedeti, kratek film, 15.25 Otroci v hiši, nadaljevanka, 16.00 Roparji, ameriški film, 17.25 5 minut meteorologi- je, 17.30 Navzkrižno vpraša- nje, ugankarska igra, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Starinska zgodba, drama v dveh delih, posnetek gledališke predsta- ve, 21.40 Domovina, domo- vina, 22.25 TV dnevnik.	

Dopisujte v
VESTNIK

VSAK ČETRTEK
VESTNIK
TV MADŽARSKA
Ni sporeda

tedenski koledar

PETEK, 13. avgusta — Liljana
SOBOTA, 14. avgusta — Anasta-
zija
NEDELJA, 15. avgusta — Marija
PONEDELJEK, 16. avgusta —
Rok
TOREK, 17. avgusta — Radivoj
Sreda, 18. avgusta — Helena
ČETRTEK, 19. avgusta — Mari-
jan

kino

„PARTIZAN“ ŠALOVCI

14. avgusta ameriški barvni film:
„SEDEM NEBEŠKIH DEK-
LET“

GORNJA RADGONA

13. avgusta ob 18. in 20. uri
ameriški film: „EDEN PROTI
VSEM“

14. avgusta ob 20. uri ter 15.
avgusta ob 18. in 20. uri ameriški
film: „LOV ZA IZGUBLJENIM
ZAKLADOM“

18. avgusta ob 20. uri ter 19.
avgusta ob 18. in 20. uri avstralski
film: „POBESNELI MAKŠ“

Ogled filma oirokom ni priporočljiv.
LJUTOMER

14. avgusta ob 20. uri ter 15.
avgusta ob 17.45 in 20. uri franco-
ski film: „JAVNA HIŠA 122“

18. in 19. avgusta ob 20. uri itali-
janski film: „MORILCI NA MO-
TORJIH“

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

14. in 15. avgusta film: „BEG V
ATENE“

ČRENŠOVCI

13., 14. in 15. avgusta ameriški
barvni film: „ROJ UBIJAL-
CEV“

prodam

BELO VINO in bučno olje pro-
dam. Nemčevci 34. M-2895

RENAULT 4, TLS, 1979, karam-
boliran, prevoženih 32.073 km,
ugodno prodam. Ogled vozila na
dvorišču Agroservis, M. Sobota.

Informacije po telefonu 23-650 —
po 15. uri. M-2896

**POHIŠTVO ZA DNEVNO SO-
BO**, dobro ohranjeno, lahko tudi
po kosih, prodam. Informacije po
telefonu 23-650 — po 15. uri. M-
2896

**POHIŠTVO SPALNICE UGOD-
NO PRODAJAM**. Ogled po 14. uri.
Gregorčičeva 41, Murska Sobota.

M-2897

MLADO KRAVO, visoko brejo,
prodam. Pečaroviči 86. M-2899

ZASTAVO 750, registrirano do
junija 1983, po zelo ugodni ceni
prodam. Žižki 128, p. Črenšovci.

M-2900

NOVO ELEKTRIČNO KITARO
„GHERSON“, uvoženo iz Italije,
prodam za 13.000 din. Telefon
22-132. M-2901

**PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVI-
NE**, novo, prodam. Vudja vas 29,
p. Križevci. M-2902

ZASTAVO 128 PRODAM. Glavi-
ca, Staneta Rozmana 6, telefon
22-059. M-2903

HRASTOVE PLOHE, suhe in vi-
soko brejo kravo prodam. Dolič
121. M-2905

GRADBENO PARCELO z loka-
cijskim dovoljenjem in načrtom v
Moravcih, prodam. Telefon: 062-
28-754. M-2907

**NEDOGRAJENO HIŠO V CAN-
KOVI PRODAM**. Informacije:
Domajinci št. 35. M-2908

ZASTAVO 101 B, letnik 1979,
prevoženih 41.000 km, prodam.
Kripič, Staneta Rozmana 2. M-
2909

VODOVODNO ČRPALKO, 3-
fazno, 4-lamelno, z rezervoarjem
ali brez, prodam. Luk, Cankarjevo
naselje 28 ali Cankarjeva ulica 65.
M-2913

WARTBURG, dobro ohranjen,
ugodno prodam. Ogled popoldne:
Polana 18/B, p. Puconci. M-MM

NJIVO, primerno za gradnjo in
travnjak, vsakega po 40 arov v Le-
merju, 8 km iz Murske Sobot, prodam.
B. Banfi, Staneta Roz-
mana 15. Murska Sobota, ali po
telefonu 22-210, interna 297. M-
2915

**LORD ESCORD UGODNO PRO-
DAM**. Jože Vaupotič, Cezanjevi
43, p. Ljutomer. In-267

ALUMINIJASTI SOD ZA
GNOJNICO s črpalko, 1200 l,
prodam. Cezanjevi 17/A, p. Lju-
tomer. In-264

FORD TAUNUS 1600, letnik
1976, prodam. Ogled vsak dan od
14. do 20. ure. Dolamič, Cven
99/C, p. Ljutomer. In-263

MOTORNO ŽAGO STIHLER in
žago cirkularno prodam. Stanko
Srša, Banovci 1, p. Veržej. In-262

TOVORNO VOZILO TATRA
138-S, generalno obnovljeno, pro-
dam. Informacije po telefonu 062-
303-077. In-266

MOTOR ZA PRALNI STROJ
GORENJE PRODAM. Telefon
22-210, interna 297. M-2916

MALE PUJSKE PRODAM. Ve-
ščica 61, p. M. Sobota. M-2917

126 P ter razne dele za NSU
PRINZ 1000 in 1200, ugodno pro-
dam. Zadravec, Ravenska 44/A,
Belinci. M-2918

CITROEN GS, potreben manjšega
popravila in motorno kolo MZ
175, ugodno prodam. Roman
Holcaphel, Plitvica 3, Apače. Og-
led v soboto in nedeljo. M-2919

TRAKTOR VLADIMIREC T-40
PRODAM. Jože Tibaut, Budinci
1, p. Šalovci. M-2758

ZASTAVO 101, letnik 1973,
prevoženih 67.000 km, prodam.
Ogled: Franc Sraka, Turnišče 153.
M-2920

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 400
litersko, zelo malo rabljeno, pro-
dam. Klekl, Arh. Novaka 9, Mur-
ska Sobota. M-2922

KRAVO, 5 let staro, brejo devet
mesecev, prodam. Trnje 5, p.
Črenšovci. M-2923

ZASTAVO 750, neregistrirano,
prodam za rezervne dele.
Prosenjakoviči 95. M-2924

DROBILČ ZA ZRNJE IN
KORUZO, elektromotor, 9,5 kW
in vso opremo za priklop motorja
prodam. Maučec, Lukačevci 2, p.
Martjanci. M-2925

MOTOR Z MENJALNIKOM ZA
ZASTAVO 101 prodam. Marko
Husar, Ključaroviči 8, p. Križevci
pri Ljutomeru. In-225

HIDRAVLICNO STISKALNICO,
200 l, in motorno nahrbtno škro-
pilnico STHILL prodam. Jože
Kramar, Mekotnjak 2, p. Lju-
tomer. In-256

ZASTAVO 101, letnik 1974, pro-
dam. Jaušovec, Kamenščak 42, p.
Ljutomer. In-254

SEME KRMNEGA OHROVTA,
večje količine, prodam. Tešanovci
12. M-2813

**SALONITNE PLOŠČE PRO-
DAM**. Naslov v upravi lista. M-
2814

DRUŽINSKI ŠOTOR PRODAM.
Informacije po telefonu 23-513 ali
popoldne: Stara 1/11-14. M-2815

TRAKTORSKI PRIKLOPNIK ZA
PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Se-
beborci 56, p. Martjanci. M-2817

TELICO, brejo devet mesecev,
prodam. Puconci 41. M-2818

OLTOVE PLUGE, skoraj nove,
prodam. Čahuk, Križevci 95 v
Pekmuru. M-2820

KOSILNICO ZA TRAKTOR
FERGUSON PRODAM. Cena
10.000,00 din. Jože Čuk, Kapelska
cesta 9. Radenci. M-2821

OPEL, letnik 1965, prodam. Og-
led v popoldanskem času. Brezovci
48, p. Puconci. M-2822

**Gostilna HORVAT — LOVE-
NJAK**, Polana 40, pri Mur-
ski Soboti sprejme takoj

KV ALI PK NATAKARICO

z nekaj let prakse, samostoi-
no, z delnim znanjem nem-
ščine.

Nedelje proste, OD in delov-
ni čas po dogovoru. Hrana
in stanovanje v hiši. Telefon
(069) 23-282.

**Polagam keramične plo-
ščice ter opravljam vsa**

zidarska in fasaderska

dela. Cenjenim strankam se
priporočam.

Alojz Ficko
Večeslavci 87
p. Rogašovci

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota,
Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za
časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova
29/1 — Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika),
Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus,
Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolin (dopisništvo), Branko
Zunec, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska
Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni
urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21
383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel.
81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna
188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00
din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana
50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer
Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

**MARIJI KORPIČ iz Mar-
kovec in izvoljencu Janezu, želi**
ob sklenitvi zakonske zveze vse
najlepše, predvsem pa iskrene-
ga medsebojnega sožitja ter nih
in miren skupni dom — botrina
Triplan iz Markovec.

GEZI ŠERUGI iz Puževca,
ob praznovanju 30. rojstnega
dne iskreno čestita ter želi še
veliko zdravih in srečnih let v
družinskem krogu — žena
Sida, sinček Milan, starši in
brat Marjan.

GOZD, 40 arov, mešani les, pro-
dam. Moravci 19, p. Martjanci.
M-2823

FIAT 750, letnik 1971, v nevoz-
nem stanju, ugodno prodam. Šte-
fan Vereš, Gregorčičeva 33, Bel-
tinci. M-2824

kupim

TRAJNOGOREČE PEČI, neupor-
abne in potrebne popravila, kupi-
mo. Emo servis, ul. 17. oktobra 23,
Murska Sobota, telefon (069)
23-530. M-2816

sobe

OPREMLJENO SOBO oddam
brezplačno dijakinjam, ki bi bili
pripravljeni pomagati v hiši v zim-
skih mesecih. Keršovan, Mladinska
38, Murska Sobota. M-2845

SOBO ali stanovanje v Radencih ali
okolici išče mlada zakonca. Na-
slov v upravi lista. M-2860

PROFESORICA SLAVISTIKE
išče sobo s souporabo kopalnice ali
garsonjero v Murski Soboti s 1. 9.
1982. Ponudbe po telefonu (061)
454-668. M-2874

SOBO v Murski Soboti s soupor-
abo kuhinje ali enosobno stanovanje
išče intelektualce. Naslov v upravi
lista. M-2912

STANOVANJE v Ljutomeru ali
okolici išče petčlanska družina.
Andrej Van, Sprinc 19, p. Lju-
tomer. In-265

zaposlitve

**STRUGARJA SPREJMEM TA-
KOJ**. Strojno ključavničarstvo Pa-
vlinjek, Temlinova 4, Murska So-
bota. M-2828

KV ali PK NATAKARICO
SPREJMEM. Stanovanje in hrana
v hiši. Oraič, Zg. Kungota 6, tele-
fon (062) 68-613. M-2826

PRIUČENO ali kvalificirano kuha-
rico (kuharja) sprejem v redno
delovno razmerje s 1. septembrom
1982. Gostilna Ignac Rajh, Bakov-
ci. M-2847

POMOŽNEGA DELAVCA za
kovinsko stroko zaposlim. Geza
Kranjec, mehanik, Martjanci.
M-2856

razno

OTROKA SPREJMEM V
VARSTVO. Lanjšček, Staneta
Rozmana 21, M. Sobota. M-2832

MOŠKI, star 42 let, delni invalid,
oskrbovaneč DOMA V RAKIČA-
NU, z lepo pokojnino, želi
spremeniti okolje in zato spoznati
dobrosrčno žensko s stanovanjem
in po možnosti z avtom, za nadalj-
njo oskrbo. Resne interesentke
lahko dvignejo naslov na upravi li-
sta. M-2853

NAJDENO!
Najdeno je žensko kolo. Lastnica
ga lahko dobi v Brezovcih št. 40.
Potreben dokaz o lastništvu (reg.
števila kolesa). M-2906

I LASTNIKI HIŠ!
Polagam vse vrste keramičnih plo-
ščic in opravljam druga zidarska
dela. Vprašati pri Dundeku, Can-
karjeva 87. M-2910

**OSAMIJENO STAREJŠO OSE-
BO VZAMEMO V DOSMRTNO**
OSKRBO. Ponudbe na upravo li-
sta. M-2825

Ukrepi potrebni na področjih prizadetih po toči

Močno neurje s točo, ki je v zadnjih dneh
divjala v Pomurju, je močno prizadelo
kmetijske površine. Najbolj so poškodovani
posevki koruze in sladkorne pese, sadno
drevje in vinogradi.

Koruznim posevkom v tem momentu ne
moremo pomagati. Vsako čiščenje, rečenje je
izredno težavno in malo pomembno.

Sladkorno peso obvezno škropimo ta-
koj s sredstvi proti cerkospori ali pegavosti
listja. Uporabimo: enovit M 40 dkg/ha, ali
enovit M 20 dkg/ha +, brestan 30 dkg/ha.

Verjetno bo potrebno škropljenje ponoviti
čez 20 dni, ko uporabimo 40 dkg/ha enovita.
Sicer pa ima vsak pridelovalec sladkorne
pese tiskana navodila, ki jih je dobil od to-
varne sladkornja.

Kjer je problem voluminozne krme, za-
sejamo vsa strnišča s krmnimi rastlinami in
njih mešanico, kot je bilo svetovano v
Vestniku 8. julija. Od prezimnih dosevkov
svetujemo oziroma ogrščico 14 kg/ha, me-
šanico inkarnatke, julke in grašice 20 + 30 +
20 kg/ha.

Med posevki, ki pa ne prezimijo priporo-
čamo ohrovt zeleni angeliter 10 kg/ha, oves
+ grašico 75+60 kg/ha, koruzo + grah 35+50
kg/ha ali oves + grah 90+40 kg/ha.

Vse posevke pognojimo z dušičnimi gno-
jili, prav tako dognojimo travnike in na ta
način pridelamo še pomembne količine vo-
luminozne krme.

Poškodovane vinograde takoj škropi-
mo

— proti peronospori: z ditanom M 45 25
dkg/100 l vode, ali antrakolom 20 dkg/100 l
vode, ali folpetom 20 dkg/100 l vode, ali
kaptanom 20 dkg/100 l vode, ali bakreni
antrakolom 40 dkg/100 l vode, ali z antra-
kolom BT 20 dkg/100 l vode (ki deluje tudi
proti oidiju)

— proti oidiju dodamo škropivu še: cosan
30 dkg/100 l vode, ali bayleton 5 dkg/100 l
vode

— proti sivi grozdni plesni pa dodamo
istemu škropivu lahko še: ronilan 10 dkg/100
l vode, ali sumilex 10 dkg/100 l vode.

Poškodovane nasade jablan in hrušk
škropimo s: — captanom 20 dkg/100 l vode,
ali baycorom 10 dkg/100 l vode.

Pri sortah občutljivih na plesen bomo
dodali še: — bayleton 5 dkg/100 l vode.

Za obrambo proti jabolčnemu zavijaču pa
dodamo še: — Basudin 20 dkg/100 l vode, ali
gusation 20 dkg/100 l vode.

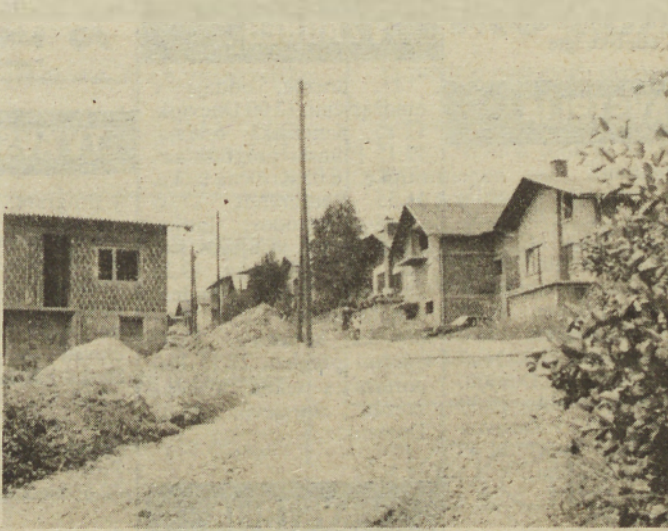
Poškodovano koščičasto sadje: višnje,
breskve, marelice (v kolikor so že obrane)
škropimo s radociranom 20 dkg/100 l vode
ali captanom 20 dkg/100 l vode.

KRAJNC Milko, dipl. ing. agr.
DŽUBAN Geza, kmet. ing.

Prekinjen asfalt

PREKINJEN ASFALT — Zunaj Ljutomera, blizu znane
vinske kleti, so pred časom namenili večjo površino zem-
ljišč individualni stanovanjski izgradnji. Da so parcele
lahko drago prodali, so jih pred tem komunalno uredili. Po,
Kldričevem naselju so torej potegnili tudi asfaltni trak. Žal
pa ima ta eno napako: je pretrgan. Makadamsko cestišče
je dolgo kakih 500 metrov. Vsi občani tega naselja, s
katerimi smo se pogovarjali, so zatrdili, da bi rajši pri-
maknili nekaj več denarja za parcelo, ko bi le bili povsem
povezani z Ljutomerom z asfaltom. Res, neprijetna zadeva.
Vtis si človek popravi šele, ko se zapelje po naselju in vidi
lepo urejene hiše. Nekatere so pravo razkošje domišljije in
— denarja seveda. Kar zadeva cesto, kaže, da jo bodo letos
naposled le zgradili, seveda pa bo stala veliko več denarja
kot bi za dela odšli, če bi jih opravili hkrati z asfaltiranjem
ulic.

Foto: Š. Sobočan

PIRAMIDA — Na najvišji
točki lendavske občine v nase-
lju Lendavske gorice stoji
tako imenovana Piramida.
Zidani objekt je nadomestil
prvotni leseni stolp. Žal pa
okolica piramide ni urejena,
kar je razvidno tudi z naše sir-
ke. Prav bi torej bilo, da bi se
v krajevni skupnosti Gorice
nekoliko resneje lotili tega zna-
menja, ki stoji v gorinah neda-
leč od zidanice Mška Kranjca.

Mimo stolpa vodi vinska cesta
in potemtakem si stolp vsak
dan ogleda veliko turistov. Nad
zanemarjeno okolico in nače-
tim objektom seveda niso nav-
dušeni.

Foto: Š. Sobočan

Spolnila rada je vsakemu željo,
vrata odprla mu in srce,
bila nam je veselje,
sedaj pa nam oči po njej rose...

ZAHVALA

Mimo in tiho je za vedno zaspala naša 71. letna mama in
stara mama

Frančiška Ficko

iz Vidonec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, kakorkoli pomagali in pokojnico
pospremili na njeno zadnji poti ter zasuli njen grob s cvetjem. Posebna zahvala zdravnikom
ter ostalemu medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka za lajšanje bolečin.
Iskrena zahvala tudi g. župniku Kuharju, Gumilarju in Ficku za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS za poslovilne besede.
Videnci, 6. 8. 1982

ŽALUJOČI: VSI NJENI

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika),
Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus,
Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolin (dopisništvo), Branko
Zunec, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska
Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni
urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21
383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel.
81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna
188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00
din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana
50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer
Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

prodam

AUDI 90, letnik 1967 (tudi po delih) in dvobrazdni plug prodam. Vreči, Petanji 89. M-2826

KOMBINIRANO PEČ ZA KOPALNICO in trajnogorečo peč prodam. Zenkovi 89, p. Bodonci. M-2829

120 W OJAČEVALEC (0,6 M), kitaro goodwin (0,8 M), bas EDO (0,5 M) in 12-strunsko kitaro (0,1 M), prodam. Telefon (069) 22-132. M-2830

MOTORNO KOLO PRIMA (podobno VESPI), potrebno manjšega popravila, prodam. Simončič, Vegova 15. M-2831

HLADILNIK, primeren za kuhinjo, večji, star eno leto, ugodno prodam. Ropoča 65, p. Rogašovci. M-2833

AVTO RENAULT-6, letnik 1971, prodam. Papič, Razlagova 14. M-2825

FIAT 750, letnik 1970, prodam. Jurij 51, p. Rogašovci. M-2828

STAREJŠO HIŠO v Radovcih z 1 ha orne zemlje prodam. Informacija: Cecilija Čerpnjak, Predanovi 35, p. Puconci. M-2829

ZASTAVO 101, letnik 1974, prodam. Tropovci 15. M-2830

OTROŠKO POSTELJO z vložkom prodam. Naslov v upravi lista. M-2831

TOVORNI AVTO MERCEDES, 6 t, kiper, z rezervnimi deli in gumami (900 x 20), prodam. Sodišinci 35, p. Tišina. M-2842

AVTO POLONEZ, star dve leti, prevoženih 7.000 km in plastični rezervar za olje, 2000 l, prodam. Ogled: Karel Dervarič, Čerlavci n. h., telefon 23-767. M-2843

ZASTAVO 101, letnik 1973, poceni prodam. Horvat, Krog 151. M-2846

MOPED TOMOS TL-14, rdeče barve, prodam. Rudi Abraham, Salovi 138. M-2848

ZASTAVO 101, letnik 1972, brezhibno, registrirano do junija 83, prodam. Hodošek, Zenkovi 79, p. Bodonci. M-2849

DOMAČE VINO IN SVINJO ZA ZAKOL PRODAM. Telefon 71-086. M-2841

NOVI OJAČEVALEC MAESTRO, 100 W, prodam za 20.000 din. TELEFON 22-128. M-2852

NOVI TROSILEC SIP 35 prodam ali menjam za 4 t. Dolnja Bistrica 108, p. Črenšovci. M-2847

NOVO HIŠO v Radencih, takoj vseljivo, prodam. Informacije: (069) 21-026. M-2849

Nedograjeno hišo v Beltincih, Ravenska 72, prodam. Informacije do 31. 8.: Janez Lačen, Desnjak 51, p. Ljutomer, po 1. 9. na naslovu: Janez Lačen, Friedrich Fischer strasse 5, 8058 ERDING, Nemčija. M-2861

PUHALNIK ZA SENO, novi, prodam. Prosenjakovi 76. M-2862

SKODO 110 LS, letnik 1975, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Stan-ko Tibaut, Mala Polana 45, p. Velika Polana. M-2863

BULTACO 250 CROS UGODNO PRODAM. Albert Klekl, Juša Kramarja 5. M-2864

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 300 l, staro štiri mesece, z garancijo, prodam ali menjam za manjšo. Jože Sobočan, Dolga vas 25. Le-231

KRAVO, brejo sedem mesecev in molzni stroj westfalia prodam. Gaberje 69. Le-240

18 AROV VINOGRADA (osemletni nasad) z novo kletjo (asfalt, elektrika, voda), s sodobnim inventarjem, pri „trojici“ v Lendavi prodam. Naslov v upravi lista. Le-235

TELEVIZOR GORENJE 900 AVTOMATIK, črno-beli, prodam. Pojbič, Partizanska 91, Lendava. Le-243

ROGERS DRUMLICA PEDAL BAS BOBEN in stojalo prodam. Strukovi 50. M-2865

GOZD V BOKRAČI, cca 25 arov (bor, hrast in drugo), ob glavni cesti, prodam. Brezovci 36. M-2866

LADO 1200, registrirano do avgusta 1982, prodam. Sever, Veščica 42, p. M. Sobota. M-2867

VISOKOBREJI SVINJI PRODAM. Dolnja Bistrica 37. M-2868

OPREMO ZA DNEVNO SOBO SISTEM TRIGLAV, dobro ohranjeno, prodam. Ogled med 13. in 16. uro. Plej, Titova 13, Radenci. M-2868

LEPO OTAVO PRODAM. Brezovci 40. M-2869

GOZD, 50 arov (mešani les), prodam. Ivanovci 25, p. Fokovci. M-2870

MLADO KRAVO, brejo osem mesecev ali brejo telico prodam. Šadl, Kruplivnik 35, p. Grad. M-2871

DIANO, letnik 1977, zelo dobro ohranjeno, prodam. Partizanska 37, Lendava, telefon 75-782. M-2872

KRAVO s telenom ali brez — po izbiri in telčko, staro 14 mesecev, prodam. Janez Malačič, Križevci 56 v Prekmurju. M-2873

ZASTAVO 101, letnik 1978, karambolirano, ugodno prodam. Jože Horvat, Črenšovci 145. M-2875

MOSKVIČ KARAVAN, star 15 mesecev, prodam. Jože Gregorinčič, Prisojna cesta 1, Radenci. M-2876

CIRKULARKO z 1-faznim elektromotorjem prodam. Krog 54. M-2877

FIAT 750 PRODAM. Ogled popoldne: Lendavska 69, Murska Sobota. M-2878

SKODO 100 L, neregistrirano, v voznem stanju, prodam. Cena 15.000. Domonkoš, Mačkovec 43. M-2879

FIAT 750, (tudi po delih), motor za IMV MORIS 1600, in stiskal- nico za izdelovanje raznih pokrovov prodam. Beznovci 46. M-2880

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Radovci 2. M-2881

KUHINJSKO POHIŠTVO PRODAM. Trstenjakova 52, Murska Sobota. M-2882

ZAMRZOVALNO OMARO, 120 litersko, prodam. Murska Sobota, Vrtna 4, stanovanje 3. M-2883

DVOBRAZDNE TRAKTORSKE PLUGE, gumi voz, slamoreznic s puhalnikom in električni številnik prodam. Markišavci 32. M-2884

KAVČ GARNITURO, televizor črno-beli, preproga (1,5 x 2 m), malo rabljeno, po ugodni ceni prodam. Vzamem tudi ček. Naslov v upravi lista. M-2885

MALE PUJSKE PRODAM. Veščica 19, p. Murska Sobota. M-2886

NEMŠKE OVČARJE, stare 12 tednov, z rodovnikom, prodam. Renkovi 76. p. Turnišče. M-2887

VODOVODNO ČRPALKO z motorjem in rezervoarjem, novo, nerabljeno, ugodno prodam. Simon Košar, Safarsko 5, p. Ljutomer. In-260

LADO 1600, spredaj karambolirano, staro devet mesecev, prodam. Branko Hanžekovič, gostilna Cven 2 (od 11 h dalje), p. Ljutomer. In-261

FORD CAPRI 1300 cm, letnik 1969, prevoženih 130.000 km, registrirano do julija 1983, rahlo karambolirano, prodam za 35.000 dinarjev. Evgen Fajhtinger, Stefana Kovača 5. M-2888

TRAKTOR URSUS, 35 KM, dobro ohranjen, s plugom, brano in jermenico prodam. Naslov v upravi lista. M-2889

NAROČILNICA

Podpisani Kraj

ulica hišna številka

naročam VESTNIK.

Letno naročnino v znesku 375 din bom plačal v enem ali dveh obrokih po splošni položnici.

V dne 1982

Lasnoročni podpis

FIAT 750, prevoženih 50.000 km, prodam. Zenkovi 30. M-2890

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, prodam. Ružič, Gančani n. h., ali telefon 22-719 do 14. ure. M-2891

MOTOR IN DRUGE REZERVNE DELE ZA SINCO 1000 PRO-

DANI. Babič, Vrtna 8, Murska Sobota. M-2892

KOPALNO KAD PRODAM. Cankarjevo naselje 23, telefon 21-596. M-2893

DVE KRAVI in zidani hlev za rušenje prodam. Ivan Kianec, Selo. M-2894

KOSILNICO BCS z obračalnikom prodam. Kolman, Satahovi 24, p. M. Sobota. M-2771

RAZTEGLJIVI KAVČ in dva fotelja, omaro, primerno za samsko sobo in mizico s štirimi stoli prodam. Zdravko Ambrož, Križevci 73 pri Ljutomeru. In-250

V SPOMIN

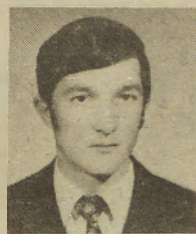
19. avgusta mineva leto dni žalovanja za našo zlato mamo

Liziko Vrbnjak

iz Precetincec

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe zlata mama ni, da bi skupaj še bili!

VSI NJENI

Povej nam mož in očka dragi, zakaj odšel si v grob prerani in s sabo si odnesel srečo našo?

V SPOMIN

11. avgusta mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš mož, očka in zet

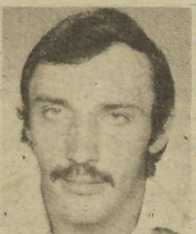
Ernest Siplič

z Vaneče

Težko je spoznanje, da te ni več in da te nikoli več ne bo med nami. Vendar spomin nate še živi in bo živ, dokler bomo živeli mi.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga ohranili v lepem spomnu.

Žalujejo: VSI NJEGOVI

Kako nam sonce milo sije, ker smo vedno žalostni, smo najdražje na svetu izgubili, tebe dragi, ljubljeni!

ZAHVALA

Kruta usoda je tragično, nepričakovano in mnogo prezgodaj iztrgala iz našega okolja komaj 26-letnega sina, brata, strica in nečaka

Ludvika Skledarja

iz Serdice 135

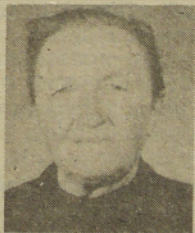
Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali ter dragega pokojnika pospremili na njegovi prerani zadnji poti in njegov grob zasuli s cvetjem, nam pa izrekli sožalje, prisrčna hvala. Posebna zahvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi, gasilem in mladini ter njihovim predstavnikom za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Globoko žalujejo: mama, oče, brat Franc, sestre Vera in Milena z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama in prababica

Vilma Šandor

iz Košarovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti. Ter ji darovali vence in cvetje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, govorniku za tople poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, osebju internega oddelka za nujno pomoč ter sosedom in sovaščanom za vso pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujejo: otroci in ostalo sorodstvo

Lepi so bili ti časi, ko si se dragi sinko zibal v rokah naših, a mineva leto dni, odkar si se poslovil od nas za vedno ti in ostal nam je boleč spomin ...

V SPOMIN

26. julija mineva eno leto, odkar nas je za vedno zapustil komaj 3-letni sinek, bratec in vnuk

Thomas Kerec

iz Čepinec

Dragi sinko! Težko je spoznanje, da te ni več med nami. Spominjamo se tvojih živih oči, tvojega nasmeška in tvojega milega glasu.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Neutolažljivi: mamica, očka, bratec Rainer, dedka in ostalo sorodstvo

Ti draga mama in stara mama spiš v temni jami, naše sree pa joče in trpi v žalosti ...

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi naše drage mame in stare mame

Frančiške Bernjak

roj. Gergek
iz Radovec

ki nas je v 72. letu starosti za vedno zapustila, se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Radovci, 31. maja 1982

Žalujejo: hčerka Olga z družino, sinova Elek in Edi ter ostalo sorodstvo

BOGOJINA

PRISRČNO SREČANJE INVALIDOV

Društvo invalidov Murska Sobota in poverjenišvo Bogojina sta preteklo soboto pripravila v Bogojini tradicionalne srečanje, katerega so se udeležili invalidi iz Rogašovec, Martjanec, Murske Sobotne, Rakičana, Gančan in Bogojine. Namen tovrstnega srečanja, ki je vsako leto v drugem kraju je, da bi se invalidi med seboj spoznali, sprostiti in pozabili na vsakodnevne težave.

V imenu domačinov sta udeležence srečanja pozdravila Ivan Bojnec, vodja poverjenišva Bogojina, in Jože Savel, predsednik KO SZDL Bogojina, ter jim zaželela prijetno počutje. O pomenu srečanja pa je govoril Štefan Sedonja, podpredsednik Društva invalidov Murska Sobota. Zatem pa so jim pripravili prisrčen kulturni program, v katerem so sodelovali učenci osnovne šole Bogojina z recitacijami in plesi pod vodstvom mentorice Slave Berden in Zlate Magaši, otroški pevski zbor pod vodstvom Ivanke Pucko ter mešana pevska zbor KUD Bogojina in Društva invalidov Murska Sobota, ki ga vodita Štefan Pucko in Štefan Sedonja mlajši.

Po končanem kulturnem programu je bilo tovariško srečanje, ki bo udeležencem ostalo v lepem spominu. Organizatorji srečanja pa so se s šopkom rož spomnili najstarejšega člana — 86-letnega Štefana Puhana in predsednika Društva invalidov Murska Sobota Martina Perdigala.

F. M.

DA SE NE BO ZGODILA NESREČA — V lendávski ulici, ki vodi v vinogradniško naselje Benec, so pred časom odložili več betonskih cevi, ki jih nameravajo vkopati v zemljo in tako razširiti cesto ter onemogočiti delovanje hudournikov. Namen je v redu. Ni pa v redu, da so cevi pustili kar tako. Videti so namreč kot grozeča nevarnost, zlasti za otroke, ki jih je v tej ulici z mladimi zakonci, kar precej. Če ne nameravajo cevi kmalu zakopati, bi jih morali vsaj obrniti tako, da se ne bi kotalile. Torej pokonci! Foto: S. Sobočan.

Ste se že kdaj peljali po cesti iz Gederovec proti Murski Soboti? Potem ste prav gotovo že videli nenavadno cvetoči travnik na desni strani ceste nekako na sredini poti med Gederovci in Rankovci. Kdo je odgovoren za to smetišče, ki je na ogled vsem, se še ne ve.

B. P.

ENA PLAT ZVONÁ

Pride k meni občanka iz Noršinec in vpraša, če se mi lahko potoži. »Človek človeku poslušalec,« si mislim in ji rečem, naj kar začne, ker poslušanje ni greh, kot je na primer greh prisluškovanje. Ona je kar naprej stala, jaz sem pa vzel list papirja in zabeležil tole pripoved:

V soboto, ko je bilo tisto neurje, ji je iz tal v kleti privrela voda, kakih 60 cm visoka in zalila tri prostore. Poklicala je vaške gasilce in eden od njih je prišel, da si zadevo ogleda. Zadevo si je ogledal in ugotovil, gasilec namreč, da bo voda, tako kot je prišla, prešla slej tudi odtekla in s to ugotovitvijo odšel. Prebivalci hiše s tako rešitvijo niso bili zadovoljni in so zaprosili za pomoč gasilce iz sosednje vasi — Mlajtnec. Ti so še isti večer prišli in s črpalko potegnili vodo ven. Zaradi česar seveda niso ničesar.

Tukaj je prvi del zgodbe končan. Drugi del zgodbe pa vsekakor še ni, ker ga bodo verjetno končali noršinski gasilci, ki bodo ta dogodek razsvetlili s svoje strani, kar bi bilo lepo, ker se zaradi takšnega, več ali manj nepomembnega dogodka ne izplača delati »svaje« in bo še najbolje tako, da bo volk sit, koza pa cela. Mar ni tako?

Dodo

Filmsko proščenje v Selu

Popotnika, ki ga je pot naključno zanesla v goričko vas Selo z znano romansko rotundo, je minulo nedeljo, pa tudi v ponedeljek, presegel živ-zav okoli tega znane zgodovinskega spomenika v Pomurju. Posebej, ker gneče niso ustvarjali turisti, ki jih te poletne dni, kljub dežju ni malo, ampak so se okoli rotunde sprehajali, prodajali in kupovali ter se vrteli na vrtiljaku ljudje v pristni prekmurski narodni noši iz konca 19. oziroma začetka 20. stoletja.

Poleg tega na stojnicah ni bilo kiča dandanašnjih sejmov, ampak so bili na vpogled in celo naprodaj pristni

lectova srca, figice in drugi okusni medeni izdelki mladega mojstra te obrti Milana Šilaka. Pa čevlji rogaševskega čevlarja Kisilaka, lončevina in drugi iz gline žgani izdelki mladega mojstra lončarske obrti Zelka iz Pečarovec. Slednji je imel pod velikim kostanjem razstavljeno tudi unikatno čutarico izjemnih dimenzij, pa (kot je dejal naključnemu kupcu) ni naprodaj za noben denar, saj je vanjo poleg izjemnega dela vložena tudi vsa ljubezen do te, le za naše kraje značilne obrti. Manj prekmursko obarvani pa so bili laneni izdelki za stojnico Pavla Goričanca, ki ga tudi

ustaviti. Ne le iz radovednosti, tudi zato, da si navidez, ki misli, da sta film in zvezdnitvo (ki ga pri nas k sreči ni) tesno povezana, prežene utvare. Kajti nič kaj filmsko, le pred kamerami, ampak prav zares, smo bili mokri vsi, z avtorico pričujočega zapisa vred, ko se je v zgodnjem ponedeljkovem popoldnevu vtilo kot iz škafe in se je svetlo sejmišče spremenilo v mokro prizorišče dogajanja. Rotunda je bila pretesna za vse, ki so iskali varno zavetje pred temnimi oblaki, ki so jih parali bliski in preganjale strele. Dobro uro je trajala nevihta, po kateri so bili v belo odeti

Pristna snežnobela lipicanca sta bila vprežena v kočijo, ki je pripeljala grofico na proščenje pred rotundo in pod košati kostanj v Selu na Goričkem. Prizor je seveda posnet pri snemanju srednjega slovenskega projekta Strici so mi povedali, ki poteka v Pomurju.

prti, brisače, posteljna pregrinjala in drugi ročno tkani laneni izdelki, umetnine iz gline, nepotvorjena, prekmurska lončevina, lectarski izdelki in sveče, doma izdelani čevlji, izdelki iz vrvi in še bi lahko naštevali. Za poživitev, kot pač na vseh sejmišjih, se je vrtel tudi vrtiljak, na katerega sedežih so se prevažali v beli lan odeli malčki izrazitih obrazov, manjkalo ni tudi cigarov, brusar, nožev in škarij, pa še kočija z grajsko gosposko za nameček je prispela na živopisno prizorišče. Kajti sejmišče v dveh dneh namreč ni bilo drugega kot filmsko prizorišče slovenskega televizijskega in filmskega projekta Strici so mi povedali.

Po romanu pisatelja Miška Kranjca, scenariju in v režiji Franceta Štiglica, so slovenski filmarji z velikim trudom in gotovo tudi ne malo stroškovno postavko, uspeli pričarati pristno proščenje iz minulih časov. Pri tem gre nedvomno velika zasluga domačim statikom, ki jih je v prekmursko narodno nošo odela kostumografa Marija Kobi, v veliko pomoč tako pri prekmurskem narodnem vezu kot oblikovanju originalnih oblačil, pa ji je bila kreatorka Zdenka Ščančar, ki je potlej zavila na ogled v muzej, da je bil vboj pravšnji tako na rutah, kot bluzah in krilih, ki jih je izvezla. Pristna pa niso bila le oblačila, ampak tudi za filmsko proščenje posebej narejene sveče svečarja in medicarja Štefana Celeca,

govorica izdaja, da ni iz naših krajev. Običajno ga je moč najti za stojnicami sejmov v Čakovcu in Varaždinu, kjer prodaja pristno laneno blago, ki ima pristno zasoljeno tudi ceno. Pa jo

statisti, pa tudi ostali igralci, mokri, kot je bilo razmočeno tudi plesišče in je bil zaključni kader sejemske veselice kaj klavrn.

Ne, vreme filmarjem to poletje res ni naklonjeno in

Stojnic z lectovimi srci smo sicer vajeni tudi na običajnih proščenjih in sejmišjih v Pomurju, kjer ta stara obrt k sreči še živi. Na filmskem proščenju pa je bila ponudba medenih dobrot še posebej izborna, saj se scenograf — inženir arhitekt Mirko Lipužič — ne bi zadovoljil s čimerkoli.

kak ljubitelj starin rade volje osvoji in odšteje denarce za originalne starinske prte, posteljna pregrinjala in zavese ali brisače, četudi so bolj kot prekmurski, slovanski, z navdihom madžarske folklore, ki pa je značilna tudi za nekatere naše kraje.

Na proščenju, kakršno je bilo tisto minulo nedeljo in potem, zaradi slabega vremena, podaljšano tudi na ponedeljek, se je bilo vredno

če se bo tako nadaljevalo, bodo med nami še dlje, kot do izteka tega leta, kot je zapisano v njihovem planu.

Upajmo le, da bo v bodoče več sreče vsaj pri snemanju množičnih kadrov, kakršno je bilo filmsko (sicer pa že tretje proščenje na Selu) na katerem je sodelovalo več kot dvesto stativov.

Brigita Bavčar

Foto: Ludvik Kovač

MDA GORIČKO 82

Kvalitetni dosežki ne le na delovišču

Tudi druga izmena republiške mladinske delovne akcije Goričko 82, ki je konec prejšnjega tedna končala z delom na cestnem odseku med Markovci in Čepinci, se je izkazala z doseženimi rezultati na delovišču in v številnih interesnih dejavnostih. Tako so samo v drugi dekadi brigadirji iz občine Logatec, Jesenice, Ljubljana-Bežigrad in brigada vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane izkopali 540 kubikov kanalov z brezinami, 1050 kubiknih metrov širokega odkopa, prevozili so 1160 kubiknih metrov zemlje, splanirali 6600 kvadratnih metrov in zgradili normo v povprečju za 65 odstotkov, pri čemer so prednjačili člani mladinske delovne brigade „Franc Rozman-Stane“ s 194 odstotki in MDB „Logaški bataljon“ iz Logatca s 165 odstotki, sledita pa brigadi Jože Gregorčič-Gorenec z Jesenic s 157 in Danile Kumar iz Ljubljane-Bežigrada s 145 odstotki. Še bolj pa so se vse štiri brigade odrezale na drugem udarnem dnevu, saj so brigadirji iz vojaške gimnazije dosegli kar 353 odstotkov, Logaščani 304, Jesenčani 238 in Ljubljanečani 213,9 odstotka zastavljene norme.

Zato so tudi na zadnji skupščini druge izmene republiške mladinske delovne akcije Goričko 82 v brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih nad vse ugodno ocenili prispevek mladih slovenskih brigadirjev. Izpostavili niso le kvaliteten dosežek na delovišču, ampak tudi na področjih družbenih dejavnosti, discipline in higijene, ki so bile boljše kot v prvi dekadi, medtem ko kulturna aktivnost ni zaostajala. Tako je vsem štirim brigadam pripadlo priznanje udarništvu udarnega dneva in obeh dekad, v drugi dekadi pa so prejeli tudi priznanja za družbene dejavnosti.

Za izredne dosežke pa so trk akcije podelili brigadam vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane iz Ljubljane in „Logaškemu bataljonu“ iz Logatca.

Ne gre pa prezreti tudi pomembnega prispevka brigade Rdečega križa Slovenije, ki je uresničila vse načrtovane naloge v okviru zdravstvene, socialne, tehnične in vzgojiteljske ekipe. Med drugim so delovali trije otroški vrtci v Moščinah, Markovcih in Gornjih Petrovcih, ki jih je obiskovalo okrog 50 otrok s tega območja Goriškega. Ti so se tokrat prvi vključili v način kolektivnega dela, in sicer z raznimi igrami, recitacijami, pesmimi, likovno in glasbeno vzgojo ter podobnim.

Uspešno so izvedli tudi dva dneva starostnikov v Šalovcih in Čepincih, patronažne seje so obiskovale bolne in starejše ljudi na njihovih domovih, opravljene so bile številne ankete itd. Skratka, tako zavidljive uspehe bodo skušali vsaj doseči tudi brigadirji v tretji in obenem zadnji izmeni MDA „Goričko 82“.

Milan Jerše

inles
kombivak
v akciji
varčevanja
z energijo